

Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneering alal P15

Lisad

Töö nr 2741/16

Tartu 2017-2020

Merlin Kalle

Projektijuht-planeerija

Ruumilise keskkonna planeerija, tase 7 (nr 105735)

HENDRIKSON & KO

Raekoja plats 8
51004 Tartu
tel +372 740 9800

Maakri 29
10145 Tallinn
tel +372 617 7690

Hendrikson & Ko
www.hendrikson.ee
hendrikson@hendrikson.ee

SISUKORD

1. Saarde Vallavolikogu otsus detailplaneeringu (DP) koostamise algatamise kohta	5
2. Lähteseisukohad DP koostamiseks	6
3. Teade DP koostamise algatamise kohta ajalehes	11
4. Teade DP koostamise algatamise kohta ajalehes	12
5. Teade DP koostamise algatamise kohta Ametlikes Teadaannetes	13
6. Kaitseministeeriumi ettepanekud DP lähteseisukohtade kohta	14
7. Lennuameti seisukoht DP lähteseisukohtade osas	15
8. Politsei- ja Piirivalveameti seisukoht DP lähteseisukohtade osas	16
9. Keskkonnaameti seisukoht DP lähteseisukohtade osas	17
10. Muinsuskaitseameti seisukohad DP KSH VKT-le	18
11. Terviseameti seisukoht DP lähteseisukohtade osas	20
12. Põllumajandusameti seisukoht DP lähteseisukohtade osas	21
13. Maanteeameti seisukoht DP lähteseisukohtade osas	23
14. Maa-ameti seisukoht DP lähteseisukohtade osas	25
15. Väljavõte Pärnu maakonna planeeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringust: Tuuleenergeetika arendamise põhimõtted	26
16. Teade DP ja KSH eelnõu avalikustamise kohta ajalehes	30
17. Teade DP ja KSH eelnõu avalikustamise kohta ajalehes	31
18. Teade DP ja KSH eelnõu avalikustamise kohta KOV-i veebilehel	32
19. DP ja KSH eelnõu avaliku arutelu protokoll ja osalejate nimekiri	34
20. Teade DP ja KSH eelnõu avalikustamise pikendamise kohta ajalehes	39
21. Teade DP ja KSH eelnõu avalikustamise pikendamise kohta ajalehes	40
22. Teade DP ja KSH eelnõu avalikustamise pikendamise kohta KOV-i veebilehel	41
23. Teade DP ja KSH eelnõu avalikustamise pikendamise kohta KOV-i veebilehel	43
24. Teade DP ja KSH eelnõu korduva avaliku arutelu ärajätmisest KOV-i veebilehel	46
25. Teade DP ja KSH eelnõu korduva avaliku arutelu ärajätmisest KOV-i veebilehel	47
26. Teade DP ja KSH eelnõu korduva avalikustamise kohta ajalehes	49
27. Teade DP ja KSH eelnõu korduva avalikustamise kohta ajalehes	50
28. Teade DP ja KSH eelnõu korduva avalikustamise kohta KOV-i veebilehel	51
29. Teade DP ja KSH eelnõu korduva avalikustamise kohta Mulgi valla veebilehel	53
30. DP ja KSH eelnõu korduva avaliku arutelu protokoll ja osalejate nimekiri	55
31. Maanteeameti kooskõlastus	60
32. Päästeameti kooskõlastus	61
33. Kaitseministeeriumi kooskõlastus	63
34. Maa-ameti kooskõlastus	65
35. Põllumajandusameti kooskõlastus	67
36. Terviseameti kooskõlastus	68
37. Keskkonnaameti kooskõlastus	70
38. Rahandusministeeriumi arvamus	72
39. Lennuameti kooskõlastus	75
40. Elektrilevi OÜ kooskõlastus	76
41. Elering AS arvamus	77
42. Mulgi Vallavalitsuse kooskõlastus	78
43. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti arvamus	79
44. Saarde Vallavolikogu otsus DP ja KSH aruande vastuvõtmise kohta	81
45. Teade DP vastuvõtmise kohta KOV-i veebilehel	86
46. Teade DP vastuvõtmise kohta KOV-i veebilehel	89
47. Teade DP vastuvõtmise kohta ajalehes	93
48. Teade DP vastuvõtmise kohta ajalehes	94
49. Kaitseministeeriumi seisukoht	95
50. Teade DP avaliku arutelu ära jäämise kohta KOV-i veebilehel	96
51. Teade DP avaliku arutelu ära jäämise kohta KOV-i veebilehel	97
52. Rahandusministeeriumi kiri Saarde tuuleenergeetika DP-de heakskiitmise kohta	98
53. Saarde Vallavolikogu otsus DP kehtestamise kohta	101
54. Teade DP kehtestamise kohta Ametlikes Teadaannetes	108
55. Teade DP kehtestamise kohta ajalehes	109
56. Teade DP kehtestamise kohta ajalehes	110
57. Päästeameti kiri DP kehtestamisest teavitamise osas	111
58. Saarde Vallavalitsuse vastuskiri Päästeametile	112

SAARDE VALLAVOLIKOGU

OTSUS

Kilingi-Nõmme

12. oktoober 2016 nr 29

Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringu algatamine alal P15

10.03.2016 esitas Karmel Energia OÜ taotluse detailplaneeringu algatamiseks, eesmärgiga rajada Kamali külas Saarde vallas Pärnu maakonna tuuleenergeetika teemaplaneeringu arenduspiirkonnas P15 arendusalale 15 elektrituulikuga tuulepark. Tuulikute maksimumkõrgus maapinnast tuulikulaba tipuni on 250 m ja tuuliku maksimumvõimsus 5 MW. Planeeringu käigus leitakse tuulikutele täpsed asukohad, teenindusteed, kaablitrassid ja tuulikupargi alajaam.

Saarde Vallavalitsus küsis 09.05.2016 kirjaga nr 7-1.5/408 Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määruse nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute koostamise alused“ § 3 punkti 1 ja Pärnu maakonna tuuleenergeetika teemaplaneeringu 3.3.1 punkti 14 alusel Kaitseministeeriumi seisukohta Pärnumaal Saarde vallas Kamali ja Tõlla külades algatatava tuuleenergeetika detailplaneeringu kohta. Pärast kirja saamist analüüsis Kaitseväge planeeritava tuulepargi mõju riigikaitsele ehitistele ja edastas Kaitseministeeriumile asjakohase aruande. Kaitseministeeriumi seisukoha alusel arendusalale P15 planeeritavate tuulegeneraatorite rajamisel täiendavaid tingimusi ei esitatud, kuid Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määruse nr 133 alusel tuleb planeerimisalase tegevuse korraldajal teha Kaitseministeeriumiga koostööd ja kooskõlastada planeering.

Arvestades eeltoodut ja võttes aluseks „Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse“ § 22 lg 1 p 31, „Planeerimisseaduse“ § 128 lg 1, „Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanähtimissüsteemi seaduse“ § 33 lg 1 p 1 ja 2, Pärnu maavanema 21.11.2013 korraldusega nr 646 kehtestatud Pärnu maakonna planeeringu „Tuuleenergeetika teemaplaneeringu“ ning Karmel Energia OÜ taotluse,

Saarde Vallavolikogu o t s u s t a b:

1. Algatada detailplaneering „Pärnu maakonna tuuleenergeetika teemaplaneeringu arenduspiirkonnas P15“, mille eesmärk on selgitada välja tuuleenergeetika arendamise võimalused Saarde vallas, kehtiva üldplaneeringu täpsustamine ja täiendamine.
2. Kinnitada otsusele lisatud teemaplaneeringu lähteseisukohad (lisa 1).
3. Algatada nimetatud planeeringule keskkonnamõju strateegiline hindamine.
4. Käesoleva otsuse peale võib esitada vaide Saarde Vallavolikogule või esitada kaebuse Tallinna Halduskohtu Pärnu kohtumajale halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsuse teatavakstegemisest.
5. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

Väino Lill
Vallavolikogu esimees

LÄHTESEISUKOHAD DETAILPLANEERINGU KOOSTAMISEKS

Detailplaneeringu nimetus: Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneering alal P15

Detailplaneeringu algataja: Karmel Energia OÜ

Planeeritav maa-ala

Detailplaneeringu arenduspiirkond hõlmab Saarde vallas Kamali külas Laose (71101:004:0130), Laosepõllu (71101:004:0175), Sossilaose (71101:004:0145), Metsa (71101:004:0171), Tihemetsa metskond 35 (71001:001:0041), Tihemetsa metskond 22 (71101:005:0015), Kisametsa (71101:004:0190), Karjalauda (71101:004:0099), Tiitu (71101:004:0030), Mälgandi (71101:004:0082), Lauri (71101:004:0134), Halliku (71101:004:0056), Kera (71101:004:0067), Laane (71101:004:0038), Söödi (71101:004:0153), Söödi (71101:004:0154), Juhani (71101:004:0174), Lepalaane (71101:004:0037), Laanekuru (71101:004:0039), Sepalohu (71101:004:0026), Ohaka (71101:004:0071), Tiigi (71101:004:0069), Jõekäär (71101:004:0068), Rebase (71101:004:0004), Rebase (71101:004:0005), Sossi (71101:004:0140), Toropi (71101:004:0170) katastriüksuseid. Pärnu maakonna planeeringu „Tuuleenergeetika teemaplaneering“ alusel on arenduspiirkonna pindala 363 ha ja kaks arendusala pindalaga 122 ha. Arendusala on valdavalt põllumaa, reljeef suhteliselt tasane, langeb mõlemalt arendusalalt Halliste jõe suunas. Geodeetiline alusplaan puudub.

Detailplaneeringu koostamise vajadus, eesmärk ja ülesanded

Detailplaneeringu koostamise vajadus tuleneb eesmärgist planeerida elektrienergia asukohad ja vajadusest välja selgitada planeeringu elluviimise võimalused. Vajadusel jagada maaüksused kruntideks ja määrata katastriüksustele sihtotstarbed. Vajalik on ehitusõiguse ja hoonestusala määramine, juurdepääsuteede asukohtade ja servituutide vajaduse väljaselgitamine ning teede avalikuks kasutamiseks määramise vajaduse välja selgitamine, tehnorajatiste ja võrkude asukoha määramine, haljastuse ja heakorrastuse põhimõtete määramine, kuritegevuse riski vähendavate tingimuste määramine ning keskkonnatingimusi tagavate nõuete seadmine (kiirus, müra, vibratsioon, visuaalne reostus, insulatsioon ning muud keskkonnatingimused). Kaasata planeeringu koostamisse valitsusasutused, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi detailplaneering käsitleb. Kaasata planeeringu koostamisse isikud, kelle huvisid ja õigusi võib planeering puudutada. Välja töötada kompensatsioonimehhanismid kohalikule kogukonnale planeeringu elluviimisel. Detailplaneeringu koostamisel tuleb planeeritavat territooriumi analüüsida Pärnu maakonna teemaplaneeringu „Tuuleenergeetika teemaplaneering“ seletuskirja väljatöötatud kriteeriumite kogumi lõikes. Elektrienergia rajamine rohelise võrgustiku alale ei tohi kahjustada rohelise võrgustiku toimimist ja sidusust ning tuulikute rajamisega kaasnevat mõju tuleb hinnata detailplaneeringu koostamise käigus. Hinnata visuaalset mõju, mille tulemused esitada läbi visualiseeringu või simulatsiooni. Detailplaneeringu koostamisel tuleb välja selgitada kaitsestatusega loodus- ja kultuuriväärtuslike objektide olemasolu ja paiknemine ning planeeringulahenduse väljatöötamisel nendega arvestada. Uurida planeeringu käigus põhjalikult planeeritavast tuulepargist lähtuva müra ja varjutuse ulatus läbi müra ja varjutuse modelleerimise, esitades

müratasemete ja varjutuse ajaline kestvus kartograafiliselt ning tekstiline eksperthinnang. Detailplaneeringu koostamisel tuleb läbi viia keskkonnamõjude strateegiline hindamine.

Tuuleenergeetika arendusala P15 Kamali külas

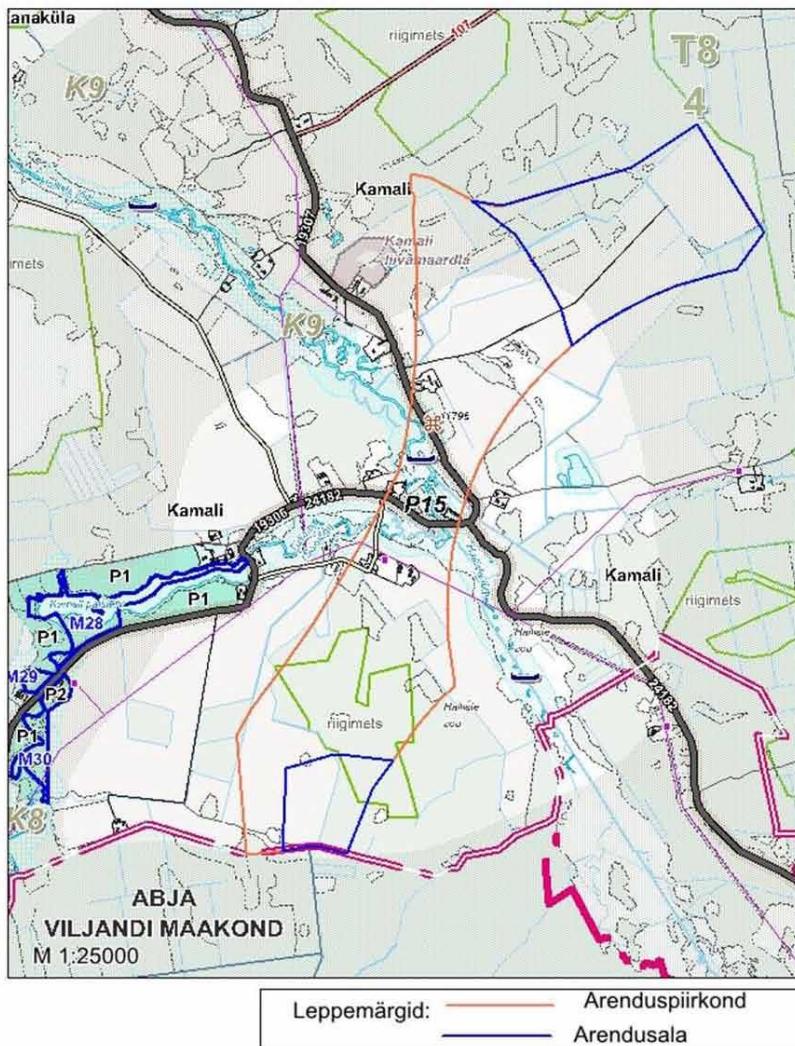

Lähtesisukohtade koostamise alus. Detailplaneering koostatakse planeerimisseaduse §142 ja Pärnu maakonna planeeringu „Tuuleenergeetika teemaplaneering“ ja selle juurde koostatud keskkonnamõjude strateegilise hindamise aruande ja Saarde valla üldplaneeringu alusel.

Vastavus üldplaneeringule.

Detailplaneering teeb ettepaneku Saarde valla üldplaneeringu kohase maakasutuse osaliseks muutmiseks. Üldplaneeringu kohaselt asub planeeritav ala hajaasustuses. Detailplaneeringuga määratakse planeeringualale osaliselt tootmismaa juhtotstarve. Detailplaneeringu elluviimine võib avaldada mõju roheline võrgustiku koridorile K9 ja roheline võrgustiku tugialale T8. Väljapoole arendusala arenduspiirkonda tuleb vältida metsamaale tuulikute planeerimist.

Tuuleenergeetika arendusala P15 Saarde valla üldplaneeringul

Olemasolevad planeeringud. Saarde valla üldplaneering, mis on kehtestatud Saarde Vallavolikogu 30.01.2008.aasta otsusega nr 2. Pärnu maakonna teemaplaneering „Tuuleenergeetika teemaplaneering“, mis on kehtestatud Pärnu maavanema 21.11.2013.aasta korraldusega nr 646. Pärnu maakonna teemaplaneering „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“, mis on kehtestatud Pärnu maavanema 20.05.2003.aasta korraldusega nr 80.

Valla ehituslikud ja arhitektuursed nõuded. Vajadusel jagada kinnistud kruntideks. Planeeringu alal määrata tuulikute ja alajaama asukohad, teenindusteede ja ülekandeliinide paiknemine. Tuulikute ja alajaamade vahelised ülekandeliinid lahendada maakaabelliinidega.

Insenerivõrkude projekteerimistingimused.

Vesi – puudub

Olmevete kanalisatsioon – puudub

Sadevete kanalisatsioon – lahendada planeeringuga.

Soojavarustus – puudub.

Elekter – lahendada planeeringuga.

Side – lahendada planeeringuga.

Valgustus – lahendada planeeringuga.

Eritingimused ja täiendavad koostööstused.

1. Keskkonnaamet Lääne regioon
2. AS Eesti Energia/ OÜ Jaotusvõrk
3. Lääne päästkeskus
4. Terviseameti Lääne talitus
5. Tehnilise Järelevalve Amet
6. Kaitseministeerium
7. Maa-amet
8. Lennuamet
9. Pärnu Maavalitsus
10. Põllumajandusamet
11. Maanteeamet

Detailplaneeringu koosseis ja vormistamine.

Detailplaneeringu graafiline osa vormistada mõõtkavas M 1:500

Detailplaneeringu koosseis esitada – tugiplaan geodeetilisel alusel tehnovõrkude ja olemasolevate krundipiiridega; kruntimise skeem koos punaste joonte ja kvartali nurkade koordinaatidega, võib olla vormistatud koos hoonestuse skeemiga; hoonestuse skeem, võib olla koos planeeringujärgse kruntimise skeemiga; tehnovõrkude skeem; liiklusskeem koos parkimisvõimaluste lahendamisega planeeringualal; heakorrastus- ja haljastusskeem; keskkonnaabinõude skeem (võib olla ka seletuskirjas); seletuskiri.

Planeeringu jaoks Planeeringu keskkonnamõju vormistamine. Planeeringu KSH programm ja aruanne tuleb esitada värvitrüki paberkandjal (3 eksemplari) ja digitaalsel andmekandjal.

Detailplaneeringu esitamine Saarde Vallavalitsusele. Eskiisstaadiumis ekspertiisiks, kooskõlastamiseks, avalikustamiseks ja avalikuks aruteluks. Saarde Vallavalitsusele – paberkandjal ja digitaalselt tab, dgn, shp vms. formaadis vastavalt kokkuleppele

Lisad : Detailplaneeringu lähteülesandele on lisatud asukohaskeem M 1:50 000

Koostas Martti Rooden, Saarde Vallavalitsuse maanõunik

Saarde Vallavalitsuse istungitel

4. oktoobril:

otsustati soodustuse andmine olmejäätmeveol;
otsustati ühekordsete toetuste andmine.
Valiti projekteerimistööde teostaja Tali külas Kase tee 1 asuvasse Tali teeninduspunkti hoonesse lasteaiaruumide viimiseks. Projekteerimise maksumuse kohta esitati kaks hinnapakumist:

- Pärnu EKE Projekt AS (reg. kood 10052624) summas 9 020.- (ilma käibemaksuta);
- OÜ Arcus Projekt (reg. kood 10033377) summas 11 200.- (ilma käibemaksuta).

Otsustati sõlmida projekteerimistööde teostamiseks leping Pärnu EKE Projekt AS'iga, kes tegi madalama hinnaga pakkumise.

Nimetati SA Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse nõukogu liikmeteks

- sotsiaalnohu Mare Kurri
- Saarde Vallavolikogu liige, sotsiaalkomisjoni esimees Mae Annast
- keskkonnaspetsialist Eesi Kolla.

Anti Allikukivi Veinikoda OÜ-le nõusolek paigaldada riigitec T-6 Valga-Uulu 92,6 km-le vasakule tepoolale suunaviit „Allikukivi veinimõis 0,2“;
anti kasutusluba septiku imväljakuga kasutusele võtuseks;
anti ehitusluba Puurkaevumestrid OÜ-le puurkaevu rajamiseks;
otsustati pikendada Lasteaia tee 5 kinnistu võõrandamise tähtaega. 10. novembrini 2016. a;

otsustati toetada OÜ Õuetuba saadet „Kodutunne“ 2500.- euroga;
arutati eelarvestrateegiat aastateks 2017–2021 ja arengukava uut redaktsiooni aastani 2022 ning otsustati anda need volikogule kinnitamiseks.

13. oktoobril:

määrati riigi omandisse jäetavale Koigu maatükile maa pindala ja maa maksustamishind;
viidi vastavusse aadressiandmete süsteemi nõuetega lähiaadressid Lõdja ja Sigaste küladest;
eraldati reservfondist raha Kilingi-Nõmme gümnaasiumile haridustöötajate autasude preemiade maksmiseks ja Saarde valla tunnustamisega seoses autasude maksmiseks;
kinnitati Kilingi-Nõmme lasteaia Krõll hooldekogu koosseis;
kinnitati hajuasutuse programmi komisjoni ettepanek lugeda lõpetatuks Jalakase kinnistu veevärgi ehituse projekt ja kanalisatsiooni rajamise projekt.

19. oktoobril:

otsustati ühekordsete toetuste andmine;
kuulutati välja hange lumetõrjetööde teostamiseks 2016/2017 talveperioodil;
anti nõusolek katastrilise jagamiseks vastavalt omanike soovile.

1. novembril:

otsustati ühekordsete toetuste andmine;
otsustati mittetulundusgevuse toetuse maksmine MTÜ-le Saarde Käsitöö, spordiklubidele Vaablane ja Pärnumaa maleklubi, MTÜ-le Livonia ja naiskoorile Kanarbi;
võeti vastu Kilingi-Nõmme 330 kV alajaama detailplaneering. Detailplaneeringu koostamise aluseks on Pärnu maakonna teemaplaneering „Kilingi-Nõmme – Riia TEC2 330 kV õhuliini trassikoridori asukoha määramine Pärnu maakonnas“. Järgmine etapp on detailplaneeringu avaliku väljapaneku korraldamine.
Anti nõusolek katastrilise jagamiseks, määrati sihtotstarbed ja lähiaadressid;
määrati projekteerimistingimused Leonhard Weiss Energy AS-ile, olemasoleva Riitsaare piirkonda täiendava mastalajaama rajamiseks ja õhuliini rekonstrueerimiseks õhukaabelliiniga projekti ning Lõdja rikete vähendamise projekti koostamiseks.

4. novembril:

otsustati haldusterritoriaalse korralduse muutmise kaasneva elanike arvamuse väljaselgitamiseks viia läbi elektrooniline küsitlus 21.11.2016 kell 8.00 kuni 24.11.2016 kell 20.00; küsitluspunktid avatakse kell 9–17 Tihemetsa spordikompleksis 25. novembril, Tali teeninduspunkti 26. novembril ja Saarde vallamajas Kilingi-Nõmmes 27. novembril;
otsustati vastavalt Glooren OÜ avaldusele lõpetada bussijaama rendileping alates 01. jaanuarist 2017;

08. novembril:

kinnitati riigihanke „Lumetõrjetööde teostamine Saarde vallas 2016/2017 talveperioodil“ edukad pakkujad: esitatud 7 pakkumust vastasid hankedokumentides esitatud nõuetele. Hindamiskriteeriumi kohaselt osutusid edukateks pakkujateks:

- Sigaste-Lõdja-Marana piirkond: EP Ehitustööd OÜ
- Kanaküla-Kamali piirkond: Osahing Finkre
- Väljaküla-Kärsu-Tõlla-Mustla piirkond: Uue-Toosi talu
- Saarde-Kalita-Jäärja piirkond: Osahing Finkre
- Laiksaare-Tali-Veelikse piirkond: Aktsiaselts Zebra;

anti ehitusluba puurkaevu rajamiseks;
kuulutati välja hange Tali katlamaja lammutamiseks. Pakkumuste esitamise tähtaeg on 14. november k.a, tööde lõpetamise tähtaeg 31. detsember 2016. SS

Saarde Vallavolikogus

Volikogu istung toimus 12. oktoobril.

Arutati Karmel Energia OÜ taotlust algatada Kamali ja Tõlla külates arendusaladele 25 elektrituulikuga tuulepark. Tuulikute kaugus peab olema 1000 m elamust ja 2000 m tiheasustusalast.

Võeti vastu otsus nr 28 „Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringu algatamine alal P14“, otsus nr 29 „Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringu algatamine alal P15“ ja otsus nr 30 „Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringu algatamine alal P16“.

Võeti vastu määrus nr 10 „Saarde valla arengukava aastani 2022 vastuvõtmine“.

Võeti vastu määrus nr 11 „Saarde valla arvestusüksuse eelarvestrateegia 2017–2021“.

Arutati valdade ühinemist.

Otsustati teha pöördumine maavanemale ja riigikomisjonile, et Saarde vald ei ühine ja jätkab iseseisvalt.

Võeti vastu otsus nr 31 „Häädemeeste, Saarde, Surju ja Tahkuranna valdade ühinemislepingu eelnõu ja lepingu lisade avaliku väljapaneku pikendamine“.

Võeti vastu otsus nr 32 „Saarde valla tunnustuse omistamine (lisatud)“.

Võeti vastu otsus nr 33 „Asustusjaotuse lahkmejoonte muutmise algatamine Tihemetsa aleviku, Väljaküla, Kärsu, Tõlla külade vahel ja Allikukivi küla moodustamine“.

Informatsioon: Kanaküla endisele koolimajale on tellitud hindamine. Ruumi kasutajatega on kokkulepe, hoone läheb võõrandamisele;

Koostatakse projekti LEADER programmist toetuse saamiseks, et rajada juurdepääs veele (projekt raha taotluseks Lavi järve äärde puhkekoha ja ujumispaiga rajamiseks). SS

OTSUS

Kilingi-Nõmme

12. oktoober 2016 nr 32

Saarde valla tunnustuse omistamine

Võttes aluseks Saarde Vallavolikogu 05.11.2014.a. määruse nr 16 „Saarde valla üksik- ja juridiliste isikute tunnustamise statuut“ ja volikogu liikmete salajase hääletamise tulemusel.

Saarde Vallavolikogu otsustab:

1. Anda Saarde valla Väike Vapimärk:

Rein Andre – pikaajalise pühendumusega tehtud töö eest Saarde valla veemajanduse arendamisel;

Pep Kaljuste – pikaajalise pühendumusega tehtud organisatsioonide ja ettevõtete juhtimistöö ning Saarde kihelkonna ajaloo uurimisele antud panuse eest;

Rauno Lensment – Saarde kihelkonna kaitsepäeva pereürituse algatamise ja kauaaegse korraldamise, turvalise keskkonna loomise ja vabatahtlikul töö eest;

Eha Smolina – võimlemiskultuuri edendamise, selle vabariiklikul tasemel esindamise ja pikaajalise pühendumusega pedagoogina tehtud töö eest;

Mare Kurri – Saarde valla sotsiaalvaldkonna väljaarendamise ja edendamise eest tunnustatud spetsialistina.

2. Anda tunnustus Saarde valla Aasta Noor:

Arvi Laaseme – silmapaistvate tulemuste eest käsitöid tegemises ja vabatahtlikus töös ning Liivimäe lahingut tutvustava infostendi koostamise eest;

Kert Kaljuste – raskehitusmasinate Case Rodeo maailmameistrivõistlustel erakordset tulemust saavutamise eest.

Väino Lill

Vallavolikogu esimees

12 PÄÄSTETEENISTUSE UUDISED

10. oktoobril kell 9.01 teatati häirekeskusele tahmapõlengust Tihemetsas Punapargi teel. Päästjad uurisid olukorda ning kustutasid korstnajas põlenud tahma pulberkustutiga.

14. oktoobril kella 23 paiku käisid päästjad Saarde vallas Kanakülas abis liikluskorraldusel. Päästjad likvideerisid sõidukite stütmisohu, koristasid sõidutee. Lisaks sõidud nad politsei saabumiseni pimedat sündmuskohta ning liikluskorralduses osalenud sõidukijuhid said seni sooja päästeautos.

Teade

Saarde Vallavalitsus võttis 01.11.2016 korraldusega nr 16.2-3/249 vastu Kilingi-Nõmme 330 kV alajaama detailplaneeringu Kilingi-Nõmme linnas Pärnu tn 136 (30601:003:0022) katastrilise maa-alal ja selle lähiküla, ligikaudse pindala 4,2 ha.

Detailplaneering koostati tulenevalt Pärnu maakonna teemaplaneeringust „Kilingi-Nõmme – Riia TEC2 330 kV õhuliini trassikoridori asukoha määramine Pärnu maakonnas“. Planeeringu elluviimisel rajatakse alajaam Kilingi-Nõmme-Riia 330

kV elektriliini ühendamiseks, korraldatakse olemasolevad elektriliinid, ehitatakse juurdepääsuteed haljastusega.

Saarde Vallavalitsus korraldab Kilingi-Nõmme 330 kV alajaama detailplaneeringu avaliku väljapaneku alates 21.11.-05.12.2016. Materjalidega saab tutvuda Saarde vallamajas Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme linn, Saarde vald, Pärnumaa 86304 tööpäeviti 8.00 kuni 16.30 või Saarde valla veebilehel www.saarde.kovpt.ee

Täiendav info tel 449 0139 või info@saarde.ee.

Detailplaneeringu algatamise teade

Avaldamise algus: 02.11.2016

Avaldamise lõpp: tähtajatu

Saarde Vallavalitsus avaldab teadaande [planeerimisseaduse \(PlanS\) § 128 lõike 7](#) alusel.

Saarde Vallavalitsus teatab, et Saarde Vallavolikogu 12.10.2016 otsusega nr 29 algatati tuuleenergeetika detailplaneering alal P15. Planeeringuala asub Saarde vallas, Kamali külas. Planeeringuala piir on määratud Pärnu maakonna teemaplaneeringu „Tuuleenergeetika teemaplaneering“ ala P15 alusel. Arendusala pindala on 122 ha.

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on tuuleenergeetika arendamise võimaluste väljaselgitamine Saarde vallas alal P15, kehtiva üldplaneeringu täpsustamine ja täiendamine.

Detailplaneeringuga algatati keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Dokumendid

1. [Saarde Vallavolikogu 12.10.2016 otsus nr 29 "Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringu algatamine alal P15"](#)
2. [Lähteseisukohad detailplaneeringu koostamiseks](#)
3. [Asendiplaan](#)

Saarde Vallavalitsus
Kilingi-Nõmme, PÄRNUMAA, Nõmme 22
Telefon: 4490135
E-post: INFO@SAARDE.EE

Teadaande avaldaja kontaktandmed:
sekretär-referent Kristi Tamson
Telefon: 4490135
E-post: info@saarde.ee

Teadaande number 1040384

KAITSEMINISTEERIUM

Eesti Euroopa
Liidu Nõukogu
eesistumine

Saarde Vallavalitsus
Nõmme tn 22
Kilingi-Nõmme
Saarde vald
86304 Pärnumaa
info@saarde.ee

Teie 31.08.2017 nr 7-1.5/301-6

Meie 02.10.2017 nr 12-3/17/3806

Ettepanekud Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringute lähteseisukohtade kohta

Olete pöördunud Kaitseministeeriumi poole Saarde valla tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringu lähteseisukohtadele täiendavate ettepanekute saamiseks.

Alade P15 ja P16 osas Kaitseministeeriumil täiendavaid märkusi ei ole.

TuulikuPargi P14 osas juhib Kaitseministeerium tähelepanu, et sellel alal kehtivad riigikaitseelised piirangud. Vastavalt kaitseministri 26.06.2015 määruse nr 16 "Riigikaitseelise ehitise töövõime kriteeriumid, piirangute ruumiline ulatus ja andmed riigikaitseelise ehitise töövõimet mõjutavate ehitiste kohta" § 6 lõikele 2 ei tohi ehitiste püstitamine vähendada raadioseadme töövõimet. TuulikuPargi P14 püstitamine võib raadioseadme töövõimele mõju avaldada, mistõttu tuleb edasistes menetlusetappides elektriTuulikute täpsed asukohad Kaitseministeeriumiga kooskõlastada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Katri Raudsepp
Kaitseinvesteeringute osakonna juhataja
asetäitja osakonna juhataja ülesannetes

Mati Kuppar 7170225
Mati.Kuppar@kaitseministeerium.ee

Sakala 1 / 15094 Tallinn / 717 0022 / kantslei@kaitseministeerium.ee / www.kaitseministeerium.ee /
Registrikoode 70004502

LENNUAMET

Andres Annast
Saarde Vallavalitsus
Nõmme 22
Kilingi-Nõmme
86304 PÄRNUMAA

Teie 31.08.2017 nr 7-1.5/301-6

Meie 02.10.2017 nr 4.6-8/17/4507-2

Lennuameti seisukoht Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringute lähteseisukohtade osas

Austatud hr Annast

Lennuametil puuduvad täiendavad ettepanekud Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringute lähteseisukohtade osas. Tuulikuparkide detailplaneeringud palume vastavalt lennundusseaduse § 35 lõikele 2 Lennuametile kooskõlastamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristjan Telve
Peadirektor

Andres Lainoja
610 3590
Andres.Lainoja@ecaa.ee

Lõõtsa 5 / 11415 Tallinn / 610 3500 / ecaa@ecaa.ee / www.ecaa.ee
Registrikood 70000800

POLITSEI- JA PIIRIVALVEAMET Eesti Euroopa
Liidu Nõukogu
eesistumineEU2017.EE

Hr Andres Annast
Saarde Vallavalitsus
info@saarde.ee
Nõmme 22
86304, KILINGI-NÕMME

Teie 31.08.2017 nr 7-1.5/301-6

Meie 26.09.2017 nr 1.11-11/352-4

Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16
detailplaneeringute lähteseisukohad

Politsei- ja Piirivalveametil ei ole nimetatud detailplaneeringute lähteseisukohtade osas
täiendavaid ettepanekuid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Varmo Rein
politseikolonelleitnant
arendusosakond, ennetuse ja süüteomenefluse büroo
juhtivkorrakaitseametnik

6123226, varmo.rein@politsei.ee

Pärnu mnt 139
15060 TALLINN

kliendiinfo 612 3000
faks 612 3009

ppa@politsei.ee
www.politsei.ee

registrikood 70008747

KESKKONNAAMET

Andres Annast
vallavanem
Saarde Vallavalitsus
info@saarde.ee

Teie 31.08.2017 nr 7-1.5/301-6

Meie 19.09.2017 nr 6-2/17/10019-2

**Seisukoht Saarde valla tuulikuparkide P14, P15
ja P16 detailplaneeringute lähteseisukohtade osas**

Austatud Andres Annast

Olete esitanud Keskkonnaametile täiendavalt ettepanekute esitamiseks Saarde valla tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute lähteseisukohad koos lisatud ajagraafikuga.

Keskkonnaamet on Saarde valla tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute lähteseisukohtadega tutvunud ning ei esita nende osas täiendavaid ettepanekuid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Toomas Padjus
keskkonnakasutuse juhtivspetsialist
Lääne regioon

Toomas Kalda 447 7383
toomas.kalda@keskkonnaamet.ee

Narva mnt 7a / 15172 Tallinn / Tel 680 7438 / Faks 680 7427 / e-post: info@keskkonnaamet.ee /
www.keskkonnaamet.ee / Registrikood 70008658

MUINSUSKAITSEAMET

Hr Andres Annast
info@saarde.ee

Teie 31.08.2017 nr 7-5/301-6
Meie 12.09.2017 nr 1.1-7/2095-1

Seisukohad detailplaneeringute keskkonnamõjude strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsusele

Muinsuskaitseamet tutvus esitatud Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringute keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse eelnõudega.

Kultuurimälestiste riikliku registri¹ andemetel Saarde vallas Kamali ja Tõlla külas katastriüksustel tunnustega 71101:004:0144; 71101:002:0031; 71101:001:0379; 71101:002:0032; 71101:005:0014; 71101:004:0144; 71101:004:0130; 71101:004:0175; 71101:004:0145; 71101:004:0171; 71001:001:0041; 71101:005:0015; 71101:004:0190; 71101:004:0099; 71101:004:0030; 71101:004:0082; 71101:004:0134; 71101:004:0038; 71101:004:0153; 71101:004:0154; 71101:004:0174; 71101:004:0037; 71101:004:0039; 71101:004:0071; 71101:004:0069; 71101:004:0068; 71101:004:0004; 71101:004:0005; 71101:004:0140; 71101:004:0170; 71101:005:0020; 71101:005:0061; 71101:005:0028 muinsuskaitsealune objekt puudub. Kinnistul tunnusega 71101:004:0056 asub arheoloogiamälestis Kalmistu (reg-nr 11796) ja selle kaitsevöönd ning tunnusega 71101:004:0026 arheoloogiamälestise Kalmistu (11796) kaitsevöönd. Kinnistud tunnustega 71101:004:0030, 71101:004:0071 ja 71101:004:0068 piirnevad arheoloogiamälestise Kalmistu, (11796) kaitsevööndiga.

Kui planeeritaval maa-alal asub kinnismälestis või selle kaitsevöönd, tuleb detailplaneering koostada, arvestades Muinsuskaitseametiga kooskõlastatud detailplaneeringu muinsuskaitse eritingimusi (PIS § 124 lg 8²; MuKS § 25 lg 9³). Kinnistutel, kus muinsuskaitsealune objekt puudub muinsuskaitse eritingimuste koostamise kohustus puudub.

Juhime Teie tähelepanu, et muinsuskaitse eritingimused võimaldavad hinnata kultuuriväärtuslike struktuurielementide säilimise tagamist ruumilises kontekstis.

¹ Vt <http://register.muinas.ee/public.php>.

² Planeerimisseadus RT I, 10.11.2016, 14.

³ Muinsuskaitseadus RT I, 23.03.2015, 128.

Tuuleenergeetika arendusalad P14, P15, P16 asuvad põlisel küla-, põllu- ja metsamaastikul, mis oma ajaloo, asustusstruktuuri ja ehitistega on oluline osa kohalikust kultuuripärandist. Viimane ei ole vaid kultuurimälestiseks tunnistatud objektid ja alad vaid kultuuriväärtuslik keskkond laiemalt.⁴

Detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise koostamise käigus on oluline kirjeldada ja hinnata kavandatava tegevuse eeldatavat mõju kultuuripärandile avaramalt kui kultuurimälestiste ja nende kaitsevööndite kontekst ning analüüsida mõju vältimise või leevendamise võimalusi ning teha ettepanekud sobivaimaks lahenduseks (PIS § 126 lg 1 p 15). Oluline on hinnata kultuurikeskkonna säilimist tagavate tingimuste seadmise piisavust ja vajadusel teha täiendavaid ettepanekuid väärtusliku keskkonna säilimise tagamiseks, sh mälestiseks (MuKS § 12) või väärtuslikuks objektiks (PIS § 75 lg 1 pp 16-17) tunnistamiseks, kaug- ja sisevaadete avamiseks ja/või tagamiseks, väärtuslike ja/või oluliste struktuurielementide säilitamiseks ruumilises kontekstis vms.

Lugupidamisega

/Allkirjastatud digitaalselt/

Nele Rent

maakonna vaneminspektor

Akadeemia 2-103, 80088 Pärnu
443 1046; nele.rent@muinsuskaitseamet.ee

⁴ Vt Ülemaailmse kultuuri- ja looduspärandi kaitse konventsioon Artikkel 1 (RT II 1995, 10, 53).

TERVISEAMET HEALTH BOARD

Saarde Vallavalitsus
Nõmme 22, Kilingi-Nõmme
info@saarde.ee

Teie: 31.08.2017 nr 7-1.5/301-6

Meie: 11.09.2017 nr 9.3-1/5550

Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringute lähteseisukohad

Esitasite Terviseametile (ametile) täiendavalt Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringute lähteseisukohad koos ajagraafikuga tutvumiseks ja ettepanekute esitamiseks.

Detailplaneeringute eesmärgiks on rajada Pärnumaale Saarde valda kuni 3 tuuleparki, millest 2 asuvad Kamali külas (alad P14, P15) ja 1 Tõlla külas (ala P16). Kõigi kolme tuulepargi asukohavaliku puhul on lähtutud Pärnu maakonna planeeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringu raames välja töötatud soovitudest. Kavandatavad tuulepargid asuvad valdavalt põllumaal ja jäävad suurematest keskustest üle 4 km kaugusele.

Detailplaneeringute koostamise vajadus tuleneb eesmärgist planeerida elektrituulikute asukohad ja vajadusest välja selgitada planeeringu elluviimise võimalused. Vajalik on ehitusõiguse ja hoonestusala määramine; juurdepääsuteede asukohtade, servituutide vajaduse ning teede avalikuks kasutamiseks määramise vajaduse välja selgitamine; tehnorajatiste ja -võrkude asukoha, haljastuse ning heakorrastuse põhimõtete ja kuritegevuse riski vähendavate tingimuste määramine ning keskkonnatingimusi tagavate nõuete seadmine (kiirgus, müra, vibratsioon, visuaalne reostus, insolatsioon ning muud keskkonnatingimused). Detailplaneeringute koostamisel viiakse läbi ka keskkonnamõjude strateegiline hindamine.

Amet on tutvunud esitatud detailplaneeringute lähteseisukohtadega ning ettepanekuid Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringute lähteseisukohtade kohta lisada pole.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Mihhail Muzõtšin
peadirektori asetäitja

Kristel Kallaste 56 293 251 kristel.kallaste@terviseamet.ee

Paldiski mnt 81 Tel +372 794 3500
10617 Tallinn

www.terviseamet.ee e-post: kesk@terviseamet.ee
Registrikood 70008799

Tervishoiutöötajate ja tegevuslubade registrite

osakond:	Paldiski mnt 81, Tallinn	tel 650 9847
Kemikaaliohutuse osakond:	Paldiski mnt 81, Tallinn	tel 726 9388
Esmatasandi tervishoiu osakond:	Paldiski mnt 81, Tallinn	tel 650 9861
Erakorralise meditsiini osakond:	Paldiski mnt 81, Tallinn	tel 626 9860
Järelevalve osakond:	Paldiski mnt 81, Tallinn	tel 794 3724
Meditsiiniseadmete osakond:	Põllu 1a, Tartu	tel +372 5809 4339
Kesklabor:	Kotka 2, Tallinn	tel 694 3673
Tartu labor:	Põllu 1a, Tartu	tel +372 5809 3071
Kohtla-Järve labor:	Kalevi 10, Kohtla-Järve	tel +372 5880 3572

PÕLLUMAJANDUSAMET

Lp Andres Annast
Saarde Vallavalitsus
Nõmme 22
Kilingi-Nõmme
86304 Pärnumaa
info@saarde.ee

Teie: 31.08.2017 nr 7-1.5/301-6

Meie: 14.09.2017 nr 14.5-1/2296-2

Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringu lähtesisukohad aladel P14, P15 ja P16

Austatud Andres Annast

Põllumajandusameti Pärnu keskus on vastavalt Teie 31.08.2017 Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringute lähteülesannete kohta seisukohtade küsimise kirjale nr 7-1.5/301-6 tutvunud detailplaneeringu lähtesisukohtade, asendiplaanidega ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsusega (versioon 18.08.2017) Saarde valla kodulehel.

Varasemalt oleme vastanud Teie 04.11.2016 teatele detailplaneeringu algatamisest kirjale nr 7-1.5/859 oma vastuskirjaga 14-18/2296 02.12.2016.

Elektrituulikute arendusala P14 Kamali külas asub osaliselt Kurmi TP-637 (MS kood 6113600012050/001), Kurmi TP-637 (MS kood 6113730010050/001) ja Rõngu (MS kood 6113730010060/001) maaparandusehitistel.

Elektrituulikute arendusala P 15 Kamali külas asub osaliselt Kuuse (MS kood 6113600012090/001), Kuuse (MS kood 6113600012100/002) ja Variku TP-735 (MS kood 6113600012100/001) ning Karaski (MS kood 6113730010020 kood 001) maaparandusehitistel.

Täpsustuseks meie eelmisele kirjale- elektrituulikute arendusala P16 Tõlla külas asub osaliselt Neitsiküla (MS kood 6113750030030/003 ja 6113750020040/001 maaparandusehitistel.

Vastavalt planeerimisseaduse § 126 lg 1 p 13 tuleb planeeringus (nii seletuskirjas kui ka joonistel) kajastada infot olemasolevate maaparandussüsteemide asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste kohta. Soovitame kõike maaparandusega seonduvat kajastada seletuskirjas omaette peatükis. Planeeringulahenduse leidmisel arvestada maaparandussüsteemi kui tervikuga ning tagada süsteemide toimimine ja korrasolek vastavalt Maaparandusseadusele §4. Maaparandusehitise rekonstrueerimisvajaduse korral tuleb see teostada vastavalt Maaparandusseadusele.

Maaparandussüsteemi olemasolust ja korrashoiust tingituna tuleb maaomanikul arvestada edaspidiste toimingute korral maaparandusseaduses sätestatust.

Kinnisasja siht- ja kasutusotstarbe muutmine tuleb kooskõlastada eelnevalt Põllumajandusametiga (alus: MaaParS § 48).

Kinnisasjale, millel paikneb maaparandussüsteem, kavandatava maaparandusseaduse § 3 lõikes 1 nimetatata hoone või rajatise ehitusprojekti ja eesvoolu reguleerimise või eesvoolu

P.Kerese 4/ 80010 Pärnu/+372 443 1474 / parnu@pma.agri.ee / www.pma.agri.ee
Registrikood 70000071

kaitselõigu veetaseme reguleerimise kavatsus tuleb kooskõlastada Põllumajandusametiga (alus: MaaParS § 47 lg 1).

Maaparandusseaduse § 45 lõike 2 kohaselt peab maaparandussüsteemi omanik või isik, kes õigussuhte alusel kasutab maaparandussüsteemi oma valduses oleval kinnisasjal maaparandussüsteemi ja selle maa-ala kasutamisel tegema vajalikke maaparandushoiutöid, et maaparandussüsteem selle kasutamise kestel vastaks seaduse § 4 lõigetes 1 ja 2 esitatud nõuetele.

Maaparandussüsteemi jooniste (drenaaži teostusjoonised) väljastamiseks palume pöörduda Põllumajandusameti Pärnu keskusesse parnu@pma.agri.ee.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Jaak Isand
Pärnu keskuse juhataja asetäitja

Marge Siimer
marge.siimer@pma.agri.ee

MAANTEEAMET

Saarde Vallavalitsus
info@saarde.ee

Teie 31.08.2017 nr 7-1.5/301-6

Meie 20.09.17 nr 15-2/17-00012/563

**Seisukohtade väljastamine tuulikuparkide
P14, P15 ja P16 detailplaneeringu
koostamiseks**

Olete saatnud täiendavalt tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringu (edaspidi planeering) lähteseisukohad koos lisatud ajagraafikuga tutvumiseks ja ettepanekute esitamiseks. Tuulikuparkide P14, 15 ja 16 arendusalad on kehtestatud Pärnu maakonna planeeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringuga, mille koostamine toimus koostöös Maanteeametiga. Tulenevalt arendusalade suhtelisest kaugusest riigiteede suhtes (>700 m) esitame planeeringule üldtingimused, mida ei pruugi antud juhul vaja minna, aga millega kursis olemine võib nt tehnovõrkude või juurdepääsu planeerimisel kasuks tulla.

1. Planeeringus kasutada riikliku teeregistri (<http://teeregister.riik.ee>) põhiseid teede numbreid ja nimetusi.
2. Juurdepääsuna arendusaladele tuleb kasutada kohalikke teid.
3. Planeeringu joonistel näidata planeeringualal paiknevad olemasolevad ja kavandatavad tehnovõrgud ja muu taristu. Seejuures tehnovõrke ja nende kaitsevööndeid riigitee alusele maaüksusele mitte kavandada. Kui planeeringu koosseisus kavandatakse riigiteega ristuvaid tehnovõrke, siis tuleb nende rajamine ette näha kinnisel meetodil.
4. Maanteeamet ei võta endale kohustusi planeeringuga seotud rajatiste väljaehitamiseks. Arendustegevusega seotud riigitee laiendamise, uue ristmiku kavandamise jne korral on nende projekteerimine ning väljaehitamine kohaliku omavalitsuse kohustus (PlanS § 131 lg 1).
5. Planeeringu seletavas osas märkida, et kõik arendusalaga seotud ehitusprojektid, mille koosseisus kavandatakse tegevusi riigitee kaitsevööndis, tuleb esitada Maanteeametile nõusoleku saamiseks. Tee ehitusprojekte võib koostada vaid vastavat pädevust omav isik (EhS § 24 lg 2 p 2). Riigiteega liitumise või ristumiskoha ümberehituse korral (EhS § 99 lg 3) annab Maanteeamet nõuded projektile ning väljastab riigitee aluse maaüksuse piires tee ehitusloa.
6. Planeering koostatakse Maanteeametiga vastavalt PlanS § 124 lg 10 (planeeringu koostamise korraldaja on kohaliku omavalitsuse üksus).

Käesolevad seisukohad planeeringu koostamiseks kehtivad 2 aastat alates kirja väljastamise kuupäevast, tähtaja möödumisel tuleb taotleda uued seisukohad. Märgime, et oleme valmis tegema koostööd planeeringu koostajaga, täpsustamaks käesoleva kirjaga esitatud seisukohti.

Teelise 4 / 10916 Tallinn / 611 9300 / info@mnt.ee / www.mnt.ee
Registrikood 70001490

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Marten Leiten
planeeringute menetlemise talituse juhataja

Marek Lind
54501752
Marek.Lind@mnt.ee

2 (2)

From: Kaili Ojaperv [mailto:Kaili.Ojaperv@maaamet.ee]
Sent: Thursday, September 7, 2017 10:13 AM
To: martti.rooden@saarde.ee
Subject: Saarde valla tuulikuparkide detailplaneeringute lähteseisukohad

Tere

Saatsite Maa-ametile Saarde tuuleenergeetika detailplaneeringu alade P14, P15 ja P16 lähteseisukohad ettepanekute tegemiseks.
Infoks, et ala P16 lähteülesandes nimetatud riigi reservmaa piiriettepanekuga nr AT040127139 on Maa-ameti peadirektori 10.09.2017 käskkirjaga nr 1-1/17/761 jäetud maareservina riigi omandisse (nimetusega Heiniku, katastriüksuse tunnus 71001:001:0246). Riigi reservmaa piiriettepanekuga nr AT040127144 hõlmatud maaüksus on antud 23.03.2015 kirjaga nr 6.2-10/4613 üle Riigimetsa Majandamise Keskusele.

Tervitustega
Kaili Ojaperv
planeeringute osakond
Maa-amet
675 0132

3.3.1 Tuuleenergeetika arendamise põhimõtted

Käesolev teemaplaneering määrab elektrituulikute arendusalad ja arenduspiirkonnad ning ülekandeliinide põhimõttelised asukohad.

Elektrituulikute rajamisel arendusaladesse ja arenduspiirkondadesse tuleb arvestada järgmiste üldiste põhimõtetega:

1. Arendusaladel on elektrituulikute (tuulikupark) rajamise aluseks detailplaneering, üldplaneeringu tuuleenergeetika teemaplaneering või üldplaneering (vt alapeatükk 3.3.3). Maakonnaplaneeringu alusel projekteerimistingimuste väljastamine ei ole soovitatav.
2. Arenduspiirkondades on arendusalade laiendamine ja seal elektrituulikute rajamise aluseks üldplaneeringu tuuleenergeetika teemaplaneering või üldplaneering (vt alapeatükk 3.3.3).
3. Detailplaneeringu, üldplaneeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringu või üldplaneeringu koostamisel tuleb planeeritavat territooriumi analüüsida käesolevas teemaplaneeringus väljatöötatud kriteeriumite kogumi lõikes (toodud alapeatükis 3.1 esitatud tabelite esimeses veerus grupeerituna teemade lõikes). Juhul, kui mõni nimetatud kriteeriumitest ei ole elektrituulikute planeeringu koostamise perioodil enam asjakohane (piirangut põhjustav muinsuskaitsealune objekt on Muinsuskaitseameti andmetel hävinud vms), ei ole selle kriteeriumi põhjalikum analüüs vajalik.
4. Detailplaneeringu, üldplaneeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringu või üldplaneeringu koostamisel tuleb lähtuda käesoleva teemaplaneeringu seletuskirja alapeatükis 2.2 käsitletud tõenäoliselt ebasobivate alade ja täiendavat tähelepanu vajavate alade kriteeriumitest, täpsustades neid lähtuvalt hetkesituatsioonist. Tiheasustusalade täpsustamisel tuleb lähtuda kohaliku omavalitsuse ja Pärnu maakonna planeeringuga määratud tiheasustusalade piiridest.
5. Elektrituulikute minimaalne kaugus infrastruktuuri suurtest elementidest (kõrgepingeliinid, riigimaanteed, raudtee, gaasitrass, telekommunikatsiooni mastid) peab olema võrdne elektrituuliku kogukõrgusega (torn+tiiva pikkus). Edasiste detailsemate planeeringute koostamisel peab lähtuma reaalselt kasutatava elektrituuliku parameetritest.
6. Elektrituulikute rajamine roheline võrgustiku alale ei tohi kahjustada roheline võrgustiku toimimist ja sidusust. Elektrituulikute rajamisega kaasnevat mõju roheline võrgustiku alale tuleb hinnata konkreetses arenduspiirkonnas detailplaneeringu, üldplaneeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringu või üldplaneeringu koostamise käigus.
7. Elektrituulikute rajamine väärtuslikule maastikule ja pärandkultuuri objektidele ei ole üldjuhul lubatud.
Elektrituulikute väärtuslikule maastikule rajamise eelduseks on põhjalik visuaalse mõju hindamine, mis sisaldab meetoodilist analüüsi ning

visualiseeringuid ja/või simulatsioone (fotomontaaž, 3D arvutisimulatsioonid, maketid).

Samalaadse visuaalse mõju hindamise vajadust tuleb kaaluda ka väljaspool väärtuslikke maastikke paiknevate arenduspiirkondade edasisel planeerimisel.

8. Detailplaneeringu, üldplaneeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringu või üldplaneeringu koostamisel tuleb välja selgitada kaitsestaatuseta loodus- ja kultuuriväärtuslike objektide olemasolu ja paiknemine ning planeeringulahenduse väljatöötamisel nendega arvestada.
9. Detailplaneeringu, üldplaneeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringu või üldplaneeringu koostamisel tuleb lähtuda iga konkreetse maardla olemusest: maavara liigist, maavaravaru staatusest, maavaravaru paiknemisest maapõues, eeldatavast kaevandamise perioodist ja kaevandamise (eeldatav) tehnoloogiast.
Tuulikupargi rajamine keskkonnaregistri maardlate nimistus oleva maardlaga kattuvale alale on võimalik üksnes peale maavaravaru ammendamist. Arenduspiirkondade rajamisel on vaja arvelolev maavara väljata nii, et tagatud oleks maavara kasutuskõlblikkus. Maavara tuleb kasutada sihtotstarbeliselt. Arenduspiirkondade rajamisel ei ole arveloleva maavara osas lubatud kasutada mass-stabiliseerimist või muud meetodit, mille tulemusena keskkonnaregistris arvelolev maavara muutub kasutuskõlbmatuks. Maapõuest väljatutud maavara käitlemisel on vaja arvestada Maapõueseaduse 6. peatükis „Maapõue muud kasutamise viisid“ toodud nõuetega.
10. Kohalikule kogukonnale pakutavad kompensatsioonimehhanismid lepatakse kokku arendaja ja kogukonna esindajate vahel (vt lisa 1 „Kompensatsioonimehhanismide võimalused planeeringu elluviimisel“).
11. Detailplaneeringu, üldplaneeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringu või üldplaneeringu koostamisel tuleb arvestada käesoleva maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise tulemusel väljatöötatud leevendavate meetmetega ja soovitusetega, rakendades neid konkreetset asukohta ja kavandatava tuulikupargi spetsiifikat arvestama.

Muuhulgas tuleb arvestada Looduskaitseaduses §52 lg 1 sätestatud nõuet tagada ehitamisel kaitsealuste liikide võimalikult ohutud elu- ja liikumistingimused.

Muuhulgas on edasiste täpsemate planeeringute käigus (detailplaneering, üldplaneeringu tuuleenergeetika teemaplaneering, üldplaneering) vajalik uurida põhjalikumalt tuulepargist lähtuva müra ja varjutuse ulatust.

Edasiste planeeringute koosseisus (või planeeringutega koos teostatava keskkonnamõju hindamise koosseisus) tuleb kohustuslikuna teostada müra ja varjutuse modelleerimine esitades müratasemete ja varjutuse ajaline kestvus kartograafiliselt ning tekstiline eksperthinnang.

Detailplaneeringu, üldplaneeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringu või üldplaneeringu koostamisel tuleb läbi viia keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH).

12. Kõigi edaspidi koostatavate detailplaneeringute, üldplaneeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringute või üldplaneeringu aladele võib nõuetekohaste normide/tingimuste tagamise korral lisaks tuuleenergeetika objektidele planeerida ka teisi objekte ja maakasutusfunktsioone, mida elektrituulik/tuulikupark ei välista (tööstusobjektid, metsa- ja põllumajandusmaa jm).
13. Lisaks seadusest (Lennundusseadus §35) tulenevale nõudele kooskõlastada Lennuametiga detailplaneeringud ja ehitusload, tuleb käesoleva teemaplaneeringu alusel toimuva tuulikuparkide edasisel planeerimisel ka üldplaneeringute ja üldplaneeringu teemaplaneeringute koostamisel teha koostööd ja kooskõlastada planeeringud Lennuametiga.
14. Riigikaitseliste huvide tagamiseks on soovitatav kohalikul omavalitsusel teha koostööd Kaitseministeeriumiga juba planeeringu algatamise staadiumis.
15. Varjutuse osas lähtuda rahvusvahelisest heast tavast (vt KSH aruanne 3.6.2) niikaua kui Eestis kehtestatakse vastavasisulised konkreetset normid.
16. Püstitada võib vaid uusi elektrituuliku, kasutatud elektrituuliku püstitamine on keelatud.
17. Edasistes planeeringutes on soovitatud maa-alade kruntimist selliselt, et tuulikutele planeeritakse omaette vastava sihtotstarbega krundid. Konkreetne krundi suurus määrata vastavalt elektrituuliku tehnilistele näitajatele.
18. Elektrituuliku paigutamine oleks erandina ning põhjendatud juhul võimalik elamule ka lähemale kui 1000 m järgmiste eelduste täitmisel:
 - 1) tuulikupargi rajamise aluseks on üldplaneering, üldplaneeringu teemaplaneering või detailplaneering,
 - 2) tuulikupargi rajamise aluseks oleva planeeringu koostamise käigus on läbi viidud müra ning visuaalsete mõjude hinnang ning ette on nähtud meetmed müra normtaseme tagamiseks ning teiste negatiivse mõjude, sh visuaalsete mõjude leevendamiseks,
 - 3) tuulikupargi rajamiseks on andnud kirjaliku nõusoleku kõik puhveralasse jäävate elamumaade omanikud. Selleks, et oleksid kaitstud ka need isikud, kes soovivad oma kinnistuid tulevikus hoonestada, tuleb nõusoleku küsimist laiendada ka neile isikutele, kellele kuuluvad kinnistud on hetkel hoonestamata, kuid kellel selleks on seaduse järgi tulevikus võimalus.
19. Juhtudel, kui tuulikuparki soovetakse rajada lähemale kui 2000 m Pärnu maakonna planeeringu teemaplaneeringuga „Põhimaantee nr 4 (E67) Tallinn-Pärnu-Ikla (Via Baltica) trassi asukoha täpsustamine km 92,0-170,0“ määratud Via Baltica maantee trassist, tuleb koostada planeering tuulikute asukohtade määramiseks ning hinnata tuulikute paigutusest ja

töötamisest lähtuvat mõju liiklusohutusele, sh nende negatiivset visuaalset mõju ning tuulikute ja maanteest lähtuvate häiringute koosmõju piirkonna elanikele. Planeeringu koostamisel tuleb kohalikul omavalitsusel teha koostööd Maanteeametiga.

Elektrituulikute võrguühenduste planeerimisel tuleb järgida järgmisi põhimõtteid:

- Tuulikuparkide sisene alla 35 kV (elektrituulikute ja alajaama vaheline) ülekandesüsteem tuleb rajada maa-aluste kaablitega.
- Alajaamade ja liinide kavandamisel ning ehitamisel tuleb lähtuda spetsiifilistest nõuetest/normidest (sh Majandus- ja kommunikatsiooniministri 26.03.2007. a määrus nr 19 „Elektripaigaldise kaitsevööndi ulatus ja kaitsevööndis tegutsemise kord“).
- Uute ülekandeliinide rajamisel tuuleelektrijaama alajaama ja võrguga liitumise alajaama (110 kV või 330 kV) vahel tuleb trassivalikul vältida Natura 2000 alasid.
Natura 2000 alale on uute ülekandeliinide rajamine võimalik vaid erandkorras muude reaalsete ja ratsionaalsete trassivariantide puudumise korral. Sel juhul tuleb teostada vastavasisuline keskkonna-aspekte käsitlev töö (tänapäevase praktika ja seadusandluse kontekstis KMH, KSH või nn Natura hindamine) tagamaks minimaalset negatiivset keskkonnamõju tekitav lahendus.
- Uute ülekandeliinide rajamisel tuulikupargi alajaama (näiteks 20/110 kV) ja võrguga liitumise alajaama (110 kV või 330 kV) vahel tuleb vältida maakonnaplaneeringus ja omavalitsuste üldplaneeringutes fikseeritud väärtuslikke maastikke. Neile aladele on lubatud kaabelliini rajamine.

25. APRILL 2019

Pärnu Postimees | KUULUTUSED

Kuulutuste vastuvõtt E-R 9-17 (õnna 13-13.30) Rüütli 14, Pärnu (Rüütli Ärikeskuse II korrus) | Tel 447 7090, e-post: reklaam@parnupostimees.ee | Kuulutuste tellimine internetist: kuulutus.ajaleht.ee

KINNISVARA

KLIENDIPÄEV
Uus korterelamu TUI 6
28. aprillil kell 12-13

TULE TUTVUMA!

Pärnu kesklinnas
Elamu valmib 2019. a suvel
-B-energiaklass
-2- ja 3-toalised korterid
-hinnas panipaik, parkimiskoht
-HIND al 93 000 €
-Makske
-Riina Kasesaar
Tel 5343 1039
riina@realtor.ee

Müüa mereäärne krunt Pärnu-
maal. Hind 15 000 €. Tel 5604 8721.

Soovin üürida 1-2toalist korteri
Pärnus. 5323 3995.

SÕIDUKID

Autode kookuust. 553 3060.

TEADE

27. apr kl 10-16 Jürialt Paide linna
keskväljakul registreeru kaupla-
sena www.pamit.ee/taada.

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus algas oma 23. aprill 2019 istungil Tootsi alevi tammee tänava kohanime
na kehtetuks tunnistamise. Põh-
ja-Pärnumaa Vallavalitsuse korraldu-
sa eelotsus kehtetuks tunnistamise
avali välja-
panek toimub 26. aprillil kuni 10.
maini 2019 Põhja-Pärnumaa valla
veebilehel pparnumaa.ee ja valla-
majas aadressil Põhja-Pärnumaa
valla Vändra alev Pärnu-Paide mnt 2.
Kirjeldus ettepanekuid ja vastuvali-
tus eelotsus kohta on võimalik esita-
da kuni 13. maini 2019 e-posti aad-
ressile vald@pparnumaa.ee või
postiaadressile Põhja-Pärnumaa
Vallavalitsus, Põhja-Pärnumaa vald,
87701 Vändra alev, Pärnu-Paide mnt 2.
Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus
vaatab tähtaegselt esitatud ettepa-
nekeid ja vastuväited läbi oma avali-
ku istungil 14. mail 2019 kell 9.00
Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuses
aadressil Põhja-Pärnumaa vald,
Vändra alev, Pärnu-Paide mnt 2.

Kevadistatusega läbi ei sa toeda.
Aus mõlestatu Sinust jääb meelde.

Teatame kurbusega, et
lahkus meie isa, vanaisa,
elukaaslane, ai

Heino TOHV

18. IX 1952 – 22. IV 2019

Leinavad omaksed.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

10. III 1937 – 23. IV 2019

Leinab tütar perega.

Ärasaamine 27. IV kl 11.
Pärnu Eliisabet kirikus.
Muldasingitamine Alevi kalmistul.

OST

Ostan 1922. a rahvaloenduse märke
(maksan 20 €). Tel 5613 1453.

Sinililledes ja kevades urba puhkenud pajas
lahkus meie armas

Endla TIHK

Saarde valla tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avalik väljapanek

Saarde Vallavalitsus teatab tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute eelnõude ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) aruande eelnõu avalikust väljapanekust 13.05.2019-14.06.2019 ning avaliku väljapaneku tulemuste arutelu toimumisest 18.06.2019 algusega kl 17.00 Kilingi-Nõmme klubis.

Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus kirjalikult avaldada detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu kohta arvamust.

Detailplaneeringute ja KSH aruande eelnõuga on avaliku väljapaneku kestel võimalik tutvuda tööpäevadel Saarde Vallavalitsuses (Kilingi-Nõmme linn, Nõmme tn 22), Tihemetsa spordihoones (Tihemetsa alevik, Valga mnt 21) ning Saarde valla veebilehel <https://saarde.kovtp.ee>

Planeeringuala P14 pindalaga ca 13 ha hõlmab Saarde vallas Kamali külas kolme maatüki: Kurmi-Hansu (71101.004.0144), Kurmi-Merdi (71101.002.0031), Tihemetsa metskond 5 (71101.001.0379). Planeeringuala P15 pindalaga ca 10,3 ha hõlmab Saarde

vallas Kamali külas kahte maatüki: Kera (71101.004.0067) ja Laane (71101.004.0038). Planeeringuala P16 pindalaga ca 36 ha hõlmab Saarde vallas Tõlla külas nelja maatüki: Vana-Neitsi (71101.005.0020), Neitsipõllu (71101.005.0061), Noore-Neitsi (71101.005.0028) ja Heiniku (71101.001.0246).

Arvestades Saarde valla üldplaneeringut, Pärnu maakonna planeeringut ja maakonna planeeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringut on planeeringu koostamise eesmärgiks rajada arendusaladele P14, P15 ja P16 tulepargid.

KSH koostamise eesmärk on arvestada keskkonnakaaluks strateegiliste planeerimisdokumentide koostamisel ning kehtestamisel, tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse ja edendada säästvat arengut. Keskkonnamõju ruumilist ulatust hinnati lisaks kavandatava tegevuse alale ka ümbritseval alal.

KSH koostamise käigus viidi läbi müra ja varjutamise modelleerimine, visualiseeringute koostamine, linnustiku uuringud ja nakkhiirte uuring.

Detailplaneeringute koostamisel

on arvesse võetud kõiki KSH eelnõu aruandes esitatud soovitusi ja tingimusi negatiivsete keskkonnamõjude vältimiseks ja leevendamiseks, ühtlasi kohustust rakendada parimat võimalikku tehnikat ning KSH eelnõu aruandes toodud seiremeetmeid.

Detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõu koostaja on Hendrikson & Ko OÜ (Raekoja plats 8, 51004 Tartu). Detailplaneeringu koostaja kontaktisik on Merlin Kalle, tel 502 5549. KSH aruande eelnõu koostaja kontaktisik on Riin Kutsar, tel 526 9962.

Arendajaks on Tuulepealne Maa OÜ (Puisniidu 41-8, Tiskre küla, Harku vald, 76916 Harju maakond). Kontaktisik: Sven Aasa, e-post: sven.aasa@gmail.com

Otsustaja, detailplaneeringute ja KSH koostamise korraldaja on Saarde Vallavalitsus (Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme, 86304 Pärnu maakond). Kontaktisik: Martti Rooden, e-post: rooden@saarde.ee tel 44 90139.

Martti Rooden
abivallavanem

järjepidevust ja arengut, viimast eelkõige kogukondlike ning lastele ja noortele suunatud tegevuste abil.

Toetamise fookuses on veel kogukondlikkus, kultuuripärand ning regioonide- ja valdkondadevaheline koostöö. Toetuse andmise tulemusena suureneb kogu Eestis regioonide- ja/või valdkondadevaheline kultuurikoostöö, laienevad eri vanuse-, rahvuse- ja keelegruppide osalemisvõimalused ning kultuuritegevus mitmekesistub.

Taotlemine toimub Kultuuriministeeriumi valitsemisala toetuste menetlemise infosüsteemis ja taotlusvoor jääb avatuks 15. maini (k.a.).

Toetust võivad taotleda:

- Eestis registreeritud juriidiline isik;
- kohaliku omavalitsuse üksus või
- äriregistrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtja.

Taotlejal ei tohi taotlemise ajal olla:

- 1) maksu- või maksevõlga riigi ees või see on ajatatud;
- 2) pankrotis, likvideerimisel ega sundlõpetamisel ning tal ei ole kehtivat äriregistrist kustutamise hoiatust;
- 3) juhul kui toetuse andja on teinud talle varasemalt toetuse tagasinõudmise otsuse, ei tohi tal olla otsuse kohaselt tagasimaksmisele kuuluv toetus tähtjaks tagasi maksmata;

4) majandusaasta aruande esitamise võlga;

5) aruande esitamise võlga ja muid täitmata kohustusi toetuse andja ees.

Lisainfot taotlusvooru ja tingimuste kohta leiad w.w. rahvakultuur.ee.

Aire Koop
rahvakultuurispetsialist Pärnumaal
Rahvakultuuri Keskus
aire.koop@rahvakultuur.ee
www.rahvakultuur.ee

6/21/2019

Saarde valla tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avalik vä...

SAARDE VALLA TUULIKUPARKIDE P14, P15 JA P16 DETAILPLANEERINGUTE JA KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ARUANDE EELNÕU AVALIK VÄLJAPANEK

Print

Alates tänasest, **13.maist kuni 14.juunini 2019** toimub tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute eelnõude ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) aruande eelnõu avalik väljapanek. Avaliku väljapaneku tulemuste arutelu toimub **18.06.2019** algusega kl 17.00 Kilingi-Nõmme klubis.

Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus kirjalikult avaldada detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu kohta arvamust.

Detailplaneeringute ja KSH aruande eelnõuga on võimalik tutvuda tööpäevadel Saarde Vallavalitsuses (Kilingi-Nõmme linn, Nõmme tn 22) ja Tihemetsa spordihoones (Tihemetsa alevik, Valga mnt 21) ning Saarde valla veebilehel <https://saarde.kovtp.ee>

Planeeringuala P14 pindalaga ca 13 ha hõlmab Saarde vallas Kamali külas kolme maaüksust: Kurmi-Hansu (71101:004:0144), Kurmi-Merdi (71101:002:0031), Tihemetsa metskond 5 (71101:001:0379). **Planeeringuala P15** pindalaga ca 10,3 ha hõlmab Saarde vallas Kamali külas kahte maaüksust: Kera (71101:004:0067) ja Laane (71101:004:0038). **Planeeringuala P16** pindalaga ca 36 ha hõlmab Saarde vallas Tõlla külas nelja maaüksust: Vana-Neitsi (71101:005:0020), Neitsipõllu (71101:005:0061), Noore-Neitsi (71101:005:0028) ja Heiniku (71101:001:0246).

Arvestades Saarde valla üldplaneeringut, Pärnu maakonna planeeringut ja maakonna planeeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringut on planeeringu koostamise eesmärgiks rajada arendusaladele P14, P15 ja P16 tuulepargid.

6/21/2019

Saarde valla tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avalik vä...

KSH koostamise eesmärk on arvestada keskkonnakaalutlusi strateegiliste planeerimisdokumentide koostamisel ning kehtestamisel, tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse ja edendada säästvat arengut. Keskkonnamõju ruumilist ulatust hinnati lisaks kavandatava tegevuse alale ka ümbritseval alal.

KSH koostamise käigus viidi läbi müra ja varjutamise modelleerimine, visualiseeringute koostamine, linnustiku uuringud ja nahkhiirte uuring.

Detailplaneeringute koostamisel on arvesse võetud kõiki KSH eelnõu aruandes esitatud soovitusi ja tingimusi negatiivsete keskkonnamõjude vältimiseks ja leevendamiseks, ühtlasi kohustust rakendada parimat võimalikku tehnikat ning KSH eelnõu aruandes toodud seiremeetmeid.

Detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõu koostaja on Hendrikson & Ko OÜ (Raekoja plats 8, 51004 Tartu). Detailplaneeringu koostaja kontaktisik on Merlin Kalle, tel 502 5549. KSH aruande eelnõu koostaja kontaktisik on Riin Kutsar, tel 526 9962.

Arendajaks on Tuulepealne Maa OÜ (Puisniidu 41-8, Tiskre küla, Harku vald, 76916 Harju maakond) Kontaktisik: Sven Aasa, e-post: sven.aasa@gmail.com

Otsustaja, detailplaneeringute ja KSH koostamise korraldaja on Saarde Vallavalitsus (Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme, 86304 Pärnu maakond) Kontaktisik: Martti Rooden, e-post: martti.rooden@saarde.ee, tel 44 90139

Martti Rooden
abivallavanem

13.05.2019

**Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringute keskkonnamõju
strateegilise hindamise (KSH) aruande avalik arutelu protokoll**

Aeg: 18.06.2019

Koht: Kilingi-Nõmme klubi

Algus: 17:00

Lõpp: 19:00

Osalejate nimekiri on lisatud protokolli lõppu.

Päevakord:

- 1) Sissejuhatus
- 2) Ülevaade detailplaneeringust
- 3) Ülevaade KSH protsessist
- 4) KSH aruande järeldused
- 5) Avalikul väljapanekul laekunud ettepanekud
- 6) Arutelu, küsimused

1. Saarde valla abivallavanem **Martti Rooden** ütleb avasõnad ja annab ülevaate tuuleparkide planeerimise taustast vallas.
2. **Merlin Kalle** (Hendrikson&Ko, planeerija) annab ülevaate detailplaneeringute sisust ning selgitab, kuidas on planeeringulahenduseni (tuulikute arv, paigutus jms) jõutud.
3. **Riin Kutsar** (Hendrikson&Ko, juhtekspert) annab ülevaate KSH senisest käigust, KSH koostamise eesmärkidest ning kavandatava tegevuse käsitlusest (alternatiividest) mõju hindamisel. KSH viidi kõigile kolmele planeeritavale tuulepargile läbi ühe protsessina.
4. **Riin Kutsar** teeb kokkuvõtte KSH olulisematest järeldustest. KSH jõuab järeldusele, et detailplaneeringute rakendamise järgselt säilib maakasutus suures osas sarnasena olemasolevaga; tuulikute püstitamine ei too kaasa mõjusid piirkonna väärtuslikele maastikele ega kultuuripärandile; tuulikute rajamine ei mõjuta looduslike kooslusi, liikide kasvukohti/elupaiku/vääriselupaiku üldiselt. Loodusväärtuste (sh kaitstavate loodusobjektide) osas ei ole oodatav olulise keskkonnamõju tekkimine detailplaneeringute P14 ja P16 elluviimisel. Samas tuleb KSH raames läbi viidud linnustiku uurimuse tulemina loobuda nelja tuuliku rajamisest alale P15, et sellega minimeerida mõju linnustikule. Samuti toob Riin Kutsar välja KSH soovitusel nii linnustiku kui ka nahkhiirte jaoks seatavate leevendavate meetmete ja seire osas.
5. **Veiko Kärbla** (Hendrikson &Ko, müra/varjutuse ekspert) annab ülevaate kavandatavate tuulikute poolt tekitatavatest visuaalsetest mõjudest. Näidatakse koostatud fotomontaaže, mis illustreerivad erinevaid vaateid planeeringu elluviimise järgselt, sh erinevate tuulikute arvu ja kõrguse korral. Samuti annab Veiko ülevaate tuulikute müra modelleerimise tulemustest, sh erinevate tuulikute arvu korral. Selgitatakse müra käsitlust (norme, senist praktikat jms) KSH-s ja tekkivat mürasituatsiooni. Veiko annab ülevaate ka varjutamise modelleerimise tulemustest, sh erinevate tuulikute arvu ja kõrguse korral.
6. **Riin Kutsar** toob välja KSH alternatiivide hindamise tulemused ning KSH järeldused.

7. **Riin Kutsar** annab kokkuvõtva ülevaate KSH avalikul väljapanekul laekunud kirjadest ja olulisematest ettepanekutest. Sisulisi ettepanekuid KSH aruande osas esitas Keskkonnaamet, mis suures osas on KSH eksperdi sõnul mõistlikud ja neid võetakse arvesse KSH aruande täiendamisel. Nt täiendatakse aruannet Saarde valla rohevõrgustiku käsitluse osas. Samuti tõi Keskkonnaamet välja tuulikute rajamisega kaasneva taristu puuduliku käsitlemise KSH aruandes, mille osas samuti aruannet täiendatakse. Keskkonnaameti ettepanekul täiendame aruannet ka leevendavate meetmete/seire osas ning sõnastatakse ja sisustatakse need teemad täpsemalt.

Ka kohalike elanike laekus kaks kirja. Selgus, et Mulgi valla inimesi ei teavitatud kavandatavast tegevusest ning nemad palusid pikendada avalikustamise pikendamist ja uue arutelu korraldada. Selles osas on vald ja arendaja ka vastu tulnud. Täiendav avalik arutelu toimub 11. juuli 2019 kl 17.00 Kilingi-Nõmme klubis.

8. Arutelu ja küsimused.

Sten Lauba selgitab enda poolt saadetud kirja sisu ja mõtet. Tõi kirjas välja konkreetselt liigid, ka kaitsealused, keda ei ole mõju hindamisel arvestatud.

Kaile Eschbaum selgitab, kuidas KSH raames hindamisel kaitstavaid loodusobjekte käsitletakse ja mille alusel hindamisse kaasatakse. Kui on jäänud midagi olulist välja, siis tuleb selles osas teha konkreetne ettepanek.

Riin Kutsar lisab, et esimese sammuna tuleks uutest kaitstavate liikide leiukohtadest anda märku Keskkonnaametile.

Sten Lauba juhib tähelepanu, et loomade elukeskkonda lisandub tuulikute püstitamise püsiv mürahäiring. **Riin Kutsar** selgitab, et praktikas hinnatakse loomade müratundlikkus sarnaseks inimeste omale. Häiring on kindlasti tuulikute lähedal, aga antud kontekstis ei hinda me seda oluliseks.

Kaile Eschbaum täiendab, et antud juhul ei ole tuulikute lähedal ja võimalikus müra keskkonnas ka (tundlikele) loomadele sobilikke elupaiku vaid tegemist on siiski põllumaaga, mistõttu ei saa antud juhul müra mõju üle tähtsustada.

Veiko Kuusik uurib, miks peab looduskaitse kohta rajama tuuleparke? Mis ei tehta asukohtadesse, kus juba on sarnased objektid, nt elektriliinide juurde?

Riin Kutsar vastab, et kui hakata neid kohti otsima, kuhu saaks üldse panna tuulikuid, siis selgub et igal pool on mingid piirangud. Tuulepargi teemaplaneeringuga neid alasid just otsitigi, kus ei oleks asustust või muid piiranguid. Antud juhul ongi just nendel aladel planeeringud, kus ei tekkinud olulisi konflikte.

Väino Lill: Kui kaugel võib tuulik olla vääriselupaigast ja väike-konnakotka pesast? Kas on kriteeriumid, millal on mõjualas?

Riin Kutsar: Kriteeriumit ei olegi väärilupaiga puhul.

Kaile Eschbaum: Väike-konnakotka puhul ka mingit ekstra mõjuala kriteeriumit ei ole, kuid esiteks peab järgima looduskaitseaduse ja püsielupaiga nõudeid. Antud juhul oli kaks kotka pesa eriti lähedal kavandatavatele tuulikutele ja nende osas siis sai ka uuring tehtud, et mõjuala ja mõju täpsustada. Selle tulemina jäi nelja tuuliku ehitamine ära.

Anneli Vridolin: Kas avaliku väljapaneku pikendamisest tuleb teade ka Pärnu Postimehes ja Sakalas?

Martti Rooden: Jah. Lisaks Mulgi valla kodulehel.

Anneli Vridolin: Kas arvamusi on võimalik avaldada veel 2. juulini.

Riin Kutsar: Jah.

Avo Tursk: Küsimus arendajale, mis saab tuulikust, kui nende eksploatatsiooniaeg (30 a) läbi saab. Kas võetakse maha post või ainult pea?

Sven Aasa: Muijal Euroopas demonteeritakse täielikult või asendatakse uutega, sõltub ühiskondlikust kokkuleppest. Praegu on maaomanikega kokkulepped demonteeritakse täielikult peale eksploatatsiooniaja lõppu ja 80% sellest läheb taaskasutuse. Alati muidugi on võimalik kokkuleppeid uuendada.

Ülo Lend: Kas keskkonnauuringud ulatusid üle maakonna piiri?

Riin Kutsar: Meie hindasime, et mõjuala iseenesest ei ulatu Viljandimaale. Visualiseeringud, mis on olulisem mõju, tehti siiski ka Viljandimaa osas, aga muudes aspektides me ei näe maakonna piiri ületavat mõju.

Veiko Kuusik: Inimese tervise osas uuringud ikkagi puuduvad Eestis?

Riin Kutsar: Uuringud Eestis puuduvad, aga aluseks on analoogia. Meie uurime erinevaid teadusuuringuid ja teiste riikide praktikat, hinnanguid jms. Praegu rakendatakse siiski rangemaid nõudeid nt müra osas.

Veiko Kuusik: Samas, tuule suund mõjutab müra levikut ja kuuldavust inimesele. Meil on valdavad tuuled just tuulikute poolt elamu poole.

Veiko Kärbla: Mürakaardid on koostatud arvestades nn halvimat olukorda e nagu tuul puhuks igas punktis tuuliku poolt meie poole.

Riin Kutsar: Mudelitesse on sisse pandud nn halvim olukord.

Avo Tursk: Rääkisite mitu korda rohevõrgustikust. Saarde vallas tehti elektriliini, muude piirangute tõttu ei saanud liini mujale, kui läbi rohevõrgustiku.

Riin Kutsar: Selgitab rohevõrgu olemust. Saarde vallas on rohevõrgu alad väga ulatuslikud. Rohevõrgu ala ei ole see, kuhu ei saa midagi kindlasti teha. Meie vaatame rohevõrgu teema ja tuulikute võimaliku konflikti uuesti üle.

Veiko Kuusik: Kui me ei taha neid arendusi, aga ikka ehitatakse ju? Tehke madalamad tuulikud.

Riin Kutsar: See on valla otsus kas ja kui palju ehitatakse ja arendaja ehitab. Teie kodanikena peategi enda eest seisma just nende KSH ja planeeringu protsessides.

Villu Ruusmann: Uurib arendusala P15 kohta, kui lõplik see tulemus on. Praegu jäid seal 4 tuulikut ära, siis kui lõplik see on? Kas võib juhtuda, et need ikkagi arendataks sinna?

Riin Kutsar: Jah, võib juhtuda, et tulevikus kas sama arendaja või keegi teine hakkab sinna arendama.

Veiko Kuusik: Mis võimalused on kohalikul elanikul, kui ta ei taha neid tuulikuid?

Riin Kutsar: Tegelikult oleksite pidanud sõnakamalt juba teemaplaneeringu ajal kaasa rääkima, kui arendusalasid Lääne-Eestis välja valiti. Siis toimusid samuti avalikustamised ja inimesi kaasati protsessi.

Anneli Vridolin: Kas on teada, millal Saarde valla järgmine üldplaneering algatatakse?

Martti Rooden: See on algatatud. Praegu on alles algusjärgus.

Anneli Vridolin: Kas tänane protokoll jõuab ka Saarde valla kodulehele? Mis ajaks?

Riin Kutsar: See jõuab aruande lisadesse.

Sten Lauba: Propageeritakse noorte maale elama asumist. Samas ei ole see motiveeriv kui igale poole pannakse tuulikud.

Riin Kutsar: Nõustun. See on kogukondlik otsus lõpuks.

Väino Lill: Siin on räägitud tuulikute kahest kõrgusest, kes siis otsustab, kui kõrged tulevad lõpuks?

Riin Kutsar: Otsustaja on kohalik omavalitsus. Taustaks veel seletab lahti mõjude hindamise ja planeeringu protsessi. Ka ametkond võib veel nõudeid esitada kooskõlastusringi ajal. Lõpuks on vallal kogu see info laual ja selle põhjal peab vald ise otsustama, mis mahus ja mida lubab.

Veiko Kuusik: Kas kuskil on sees nõue selle kohta, kas tulevad uued või vanad tuulikud.

Martti Rooden: lähteülesandes oli sees, et tulevad uued tuulikud.

Riin Kutsar tänab osalejaid ja lõpetab koosoleku.

Protokollis: Kaile Eschbaum

SAARDE VALLA TUULIKUPARKIDE P14, P15 JA P16 DETAILPLANEERINGUTE JA
KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ARUANDE EELNÕU
AVALIKU VÄLJAPANEKU TULEMUSTE AVALIKUST ARUTELUST OSAVÕTJATE NIMEKIRI

KILINGI-NÕMME KLUBI
18.06.2019. A KELL 17.00

NR	NIMI	ROLL / AMET	E-POST, TELEFON
1.	Avo Tursk	volikogu liige	5184144 a10699@gmail.com
2.	Anu Esmas	ETEA	53903293 ANU@TUULEENERGIA.EE
3.	Anneli Viidolin	kodanik	56459028 anneliviidolin@hotmail.com
4.	And Ulo	Pellimees	5164665 uloland@hotmail.ee
5.	Raja Lund	Kodanik	5164551 Rajasand@hot.ee
6.	Vilku RUUSMANN	Vallakodanik.	5063317 villa.ruusmann@gmail.com
7.	Sara Aasa	Andaja	5028386 sara.aasa@gmail.com
8.	Martti Roodin	Saarde W	4490139 martti.roodin@saarde.ee
9.	Veiko Kärber	Hendrikson & ko OÜ	5091989 veiko@hendrikson.ee
10.	Marlin Halli	Hendrikson & ko OÜ	5025549 marlin@hendrikson.ee
11.	Riin Kutsar	Hendrikson & ko OÜ	5269962 riin@hendrikson.ee
12.	Kaile Eschbaum	Hendrikson & ko OÜ	53407040 kaile@hendrikson.ee
13.	Kaire Sakala	Saarde W	kaire.sakala@saarde.ee
14.	Sten Lõula	kodanik	lõula.sten@gmail.com
15.	Tõnu Tomson	kodanik	

16.	Elmar Talt		elmar.talt@gmail.com
17.	Deibo Kuvdik	Elavik	5124487 veeb.kuvdik@oia
18.	Sime	Mulgi valla kodumäe	51991159 nnn1900@gmail.com
19.	SUETLANA KUDIK	MULGI VALLA KODUMÄE	53312368
20.	Väno Li	Põhiküla m. metsa	5036306
21.	Maja Raho	Saare v. Kama	56618520
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			
34.			
35.			

19. juuni 2019

KUULUTUSED

Sakala 11

Kuulutuste vastuvõtt E-R 9-17 (õuna 13-13.30) Tartu 8, Viljandi (Sakala arihoone 1 korrus) | Tel 433 0062, e-post: veebikuulutus@ajaleht.ee | Kuulutuste tellimine Internetist: kuulutus.ajaleht.ee

Võta Sakala puhkusele kaasa!

Ära peata lehetellimust puhkuse ajaks, vaid suuna see suvekoju!

Selleks helista 666 2525 või kirjuta levi@postimees.ee ning vormista tellimus ümber lisakuludeta.

KINNISVARA

Alates 1. juulist üürile anda 4-toa korter Viljandis. Info tel 5383 8322.

Soovin üürida 1-toa korteri Männimäel, Kire. Tel 5364 3496.

Ostan korteri. Tel 5854 4445.

Müüa maja ilma piiril. Mario Karro, tel 5688 6800.

Soovin üürida 1-2 toa korteri Viljandis otse omanikult. Tel 5342 8928.

Soovin üürida 1-toa korteri. Tel 5613 9355.

Üürile anda odavalt 2-toa korter Valuoja pst pikaks ajaks. Tel 5691 7505.

SÕIDUKID

Müüa Citroën Jumpy 2013, 300 000 km. Tel 5881 2900.

Müüa Škoda Fabia Combi 2010, hästi hoitud. Tel 565 8690.

Ostame 1990.-2011. a autosid. Tel 5655 8120.

Sõidukite koostuust. Tel 5686 0133.

TEENUSED

Carstopis illa reguleerimine 25 € k. Tel 508 0337.

Elektritööd. Tel 5812 3790.

Katun teie garaaži või terrassi uue bitumennmaterjaliga. Tel 5354 1205.

Torutööd. Tel 5344 4694.

Lame- ja viilkatusetööd. Tel 5198 4558.

Maaküttesüsteemide puurimine kitsastes tingimustes. Projekt ja konsultatsioon hinnas sees. Puurkaevude ja veevarustuse rajamine. Baltipuurkaev.ee, tel 521 7415, 504 2999.

Muruniitumine ja trimmerdamine. Tel 5382 6015.

Rakkaevude puhastamine. Tel 5634 4807.

Salvikaevude puhastamine ja remont. Tel 5840 0240.

Vee- ja tööstööd, konteineri rent. Tel 5877 0559.

Veo- ja tööstööd, konteineri rent. Tel 5382 6015. Ennustustel 900 3014, 0,95 €/min.

Kaardid ennustavad. Tel 900 1727.

Lamekatusetööd. SBS-i (bitumenni) ja lamekatusetega seonduva paigaldus. Bitumenn sohib suurepäraselt ka rõdude ja terrasside veekindlaks tegemiseks. Tel 5688 7045.

Lammatusetööd. Tel 5346 2848.

Muru- ja võsaloõus. Tel 5392 9651.

Restoreerin mööblit, ukseid, aknaid. Tel 5801 6515.

Salvikaevude kaevamine ja puhastamine. Tel 5679 3951.

Vanade asjade vedu teie majast, korterist, keldrist. Tel 5555 8120.

TÖÖ

AS Rakvere Farmit Ekseko farm pakub alalist tööd keevitajale ja remondihuksepale. Info tel 514 3627.

OÜ EPP otsib juurika ja augs- tiku tähtsajalise töötajaga osalise tööajaga laetööd. Tööülesanded on kauba laadimine ja paigaldamine kaksitsi ning mehaanilise töstuga. Vajalik juhuluba, ladu on Karksi-Nuia lähedal. Helistada tööpäeviti tel 512 6412.

Töö võsaloõus. Tel 5392 9651.

Pakkuda tööd plaattijale: põrandapind 160 m². Tel 507 7818.

Tere AS-i Viljandi tootmisosa- kond pakub tootmismahtu suu- renemiseks töötajalist tööd toot- tevõimalustajale, operatoorile, pakendajale, suutsutaja- transporditööle ja trans- porditööle. Suveks pakume tööd ka vähemalt 16-aastastele koolilastele. Töö ühes vahetu- ses graafika alusel, väljaõpe ko- hapeal. Kandideerimiseks palu- me tulla kohapeale Rausi 16. Vil- jandi või saata CV siirli.koovli@tere.eu.

Unditalu.ee

Undi Teenused OÜ Mustla Au- tokeskus pakub tööd autore- mondi- ja remonditöödele. Lisainfo tel 512 1691, tonu@unditalu.ee.

Kallid Valke ja Raua! Olen mõtetes teiega, kui saadate viimsele teekonnale armsa ena ja vanemsa- **VILMA MANKINI** Kristel perega

Herke vaid mõni mälestus kestab, kuid on need, mida minna ei lasta... Mälestame kallist sõpra **HANS KÕOGARDIT**

Ärvaldame sõdamlikku kaastunnet Karmle ja lähedastele. Varje, Toomas, Gregor, Maarja- Liis, Renate ja Ago

Kallist naabrimest **HANS KÕOGARDIT** mälestavad Mart ja Tiin.

OST

JAANIDEKS SUPER HINNAD TEIE KINNISTUTELE

TARTUMETS KÜSI PAKKUMIST 5557 7007 janno@tartumets.ee

OK Mets ostab parima hinnaga lehtpuuraid. Info tel 503 3379 või kristo@okmets.ee.

Ostan talu koos maa või metsaga! Eelanik võib ka aastaks sisse elama jääda. Tel 528 5600

Ostan õõnespaneeli. Ideaal- sed oleks 3 m pikkused. Tel 5693 9792.

MÜÜK

Kaivad ja märjad küttepund. Tel 502 9596.

Müüa 40 l võrkottides ka- minapuid (kask 3,30 €, lepp 3 €), küttepuit (2 €) ja ka- minapuit (2,80 €). Vedu. Tel 523 8503, 433 3130.

Jääme hea sõnaga meenutama alati rõõmsameelset ja sõbralikku **HANS KÕOGARDIT** Sõgar kaastunne kõigile lähedastele. Perekomad Puik ja Pärna ning Anne-Ly Aasma

Sõdamlik kaastunne tütardele ja vennale perega **HANS KÕOGARDIT** surma puhul. Head sugulasi leinavad Väili, Hanno ja Vahur.

Mälestame kauaaegset head ja abivalmis sõpra **HANS KÕOGARDIT** Ärvaldame kaastunnet lähedastele. Sirje ja Aiger

Mälestame endist kauaaegset õpposakonna juhatajat **HANS KÕOGARDIT** Sõdamlik kaastunne lähedastele. Viljandi Kutseõppekeskus

Sae- ja hõõvelmaterjali müük ja teenus. Tel 5348 0984.

Hahupund, kase-, lepa- ja haav- vakkotsid kotis. Tel 5637 3783. Kuiv sanglepp 40 ja 50 cm. Tel 505 0792.

Müüa veeputti (GAZ-53 baasil), maahapress-purusti, viljavess- ki, 2016. a. mopeed. Hinnad kok- kuleppel. Tel 557 6469.

Kuivad ja toored küttepund, kuivad lepakotsid võrgus. Tel 5628 9919, 5391 4443.

METSAMATERJAL

Kasvava lehtpuu raieõiguse/ metsa ost. Samuti oodatud 3 m küttepuid pakkumised. Tel 527 5868, tegeron.esti@gmail.com.

TEADE

Pärnu maakonna Saarde valla tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute ja keskkon- namõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avaliku välja- paneku pikendamine. Saarde Vallavalitsus teatab, et piken- dab Pärnu maakonnas Saarde vallas tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute eelnõu- de ja keskkonnamõju strate- gilise aruande eelnõu avalikku väljapaneku kuni 02.07.2019 ja korraldab korduva avaliku väl- japaneku tulemuste arutelu 11.07.2019 algusega kell 17 Kil- ingi-Nõmme klubis. Avaliku välja- paneku jooksul on igal isikul õi- gus kirjalikult avaldada detail- planeeringute ja keskkonnamõ- ju strateegilise hindamise aru- ande eelnõu kohta arvamust.

Mälestused Siinust. **HANS KÕOGARD,** on heled ja pühad. Harry, Merike

Mälestame head õpetajat **HANS KÕOGARDIT** Siiras kaastunne lähedastele. Antsa Sojhoostehnikumi 1969. a lõpetanud II a kursuse juhataja

Mälestame head naabrit **ANNA PALLOPSONI** Ärvaldame kaastunnet lähedastele. Aita ja Kailo

Mälestame head sõbrannat **ANNA PALLOPSONI** Sõdamlik kaastunne lähedastele. Laine

Kaardid ennustavad tel 900 1727 on Eesti vanim ja parim ennustusliin, kus kogunud ennustajad aitavad ööpäev läbi. Tutvu meie ennustajate profiilidega ja telli ennustus: ennustus.ee

• Alitan sul keerulis- tele küsimus- tele vastuseid saada, abiks taro- ja ingliskaardid. Helista **900 1727** ja vali 7, vastan 24/7. Ennustaja **Milla**

• Elus on olukordi, kus vajame viihet, märke või nõuandeid. Helista **900 1727** ja vali 6, vastan 24/7. Ennustaja **Hingela**

• Kui su hing on raskus, siis helista **900 1727** ja vali 5, leiame koos lahenduse, kuidas edasi minna. Vastan 24/7. Ennustaja **Merle**

Detailplaneeringute ja KSH aru- ande eelnõuga on avaliku välja- paneku kestel võimalik tutvuda täpsemalt Saarde Vallavalit- suses (Kilingi-Nõmme linn, Nõmme 22). Detailplaneer- ingute ja keskkonnamõju strate- gilise hindamise eelnõu koosta- ja on Hendrikson & Ko OÜ (Rae- kaja plats 8, 51004 Tartu). De- tailplaneeringu koostaja kon- taktiks on Merin Kalle, tel 502 5549. KSH aruande eelnõu koostaja kontaktiks on Riin Kutsar, tel 526 9962. Arendajaks on Tuulepealne Maa OÜ (Puis- niidu 41-8, Tiskre küla, Harku vald, 76916 Harju maakond). Kontaktiks Sven Aasa, e-post sven.aasa@gmail.com, Otsusta- ja, detailplaneeringute ja KSH koostamise korraldaja on Saar- de Vallavalitsus (Nõmme 22, Kilingi-Nõmme, 86304 Pärnu maakond). Kontaktiks Martti Rooden, e-post martti.rooden@saarde.ee, tel 449 0139.

Meie sõgar kaastunne Eliale perega armsa ena **ANNA PALLOPSONI** kaotuse puhul. Sirje perega

Sõdamlik kaastunne lähedastele **ERVIN TOOMI** kaotuse puhul. Valuoja pst 20 majarahvas

Sõdamlik kaastunne Andile ja Kunoile peredega **MILVI SÖMMERI** surma puhul. Johan

20. JUUNI 2019

Pärnu Postimees | KUULUTUSED

Kuulutuste vastuvõtt E-R 9-17 (tööna 13-13.30) Rüüti 14, Pärnu (Rüüti Ärikeskuse lii korus) | Tel 447 7090, e-post: reklaam@pärnu.postimees.ee | Kuulutuste tellimine internetist: kuulutus.ajalett.ee

TÕLGE

Tõlge töökulutusele ik 8.
BrightSpark otsib Pärnu meeskonnaga liituma PHP-arendajat. Mida põnevad pakume? Erinevaid ja proovilepanekut võimaldavaid projekte – loome oma klientidele tarkvara, mida kliendid tõesti tahavad kasutada! Töötasu, mis vastab Sinu ootustele ja meie võimalustele, pereladest organisatsioonikultuuri, kus inimesed teostavad üksteist, ühistundust, mida kumandavad meie enda töötajad, osalemine ShareCare ning CodeSense töötubades. Töotoad, mis korraldavad meie inimeste poolt, meie inimestele. Oled sooviv kandidaat, kui Sul on veebipõhise tarkvara arendamise kogemus PHP ja JavaScriptiga, SQL-päringute loomise ja optimeerimise kogemus, valmisolek veebikandideid hooldada ja reaktiivida, rõõmus meel ja tahis teha oma tööd sõlmimisel. Tehnoloogiaid, mida kasutame: PHP 6.6 ja hilisem versioon, Apache 2, HTML, CSS, JavaScript, MySQL, PostgreSQL, Solr, erinevad PHP-raamistikud ja platvormid (näiteks CakePHP, Wordpress). BrightSpark asutati 2011. aastal ja see on organisatsioonilise kasvav IT-ettevõtte, kus on kaks peamist äraandda, tarkvara arendusteenust ja oma tooted. Ettevõtte peakontor on Tallinnas, aga meil on väikesed meeskonnad kontor ka Pärnus, kokku on meid ü 30 inimest. Täpsem info leiad meie kodulehelt: <https://www.brightspark.ee/>. Täiendavate küsimuste korral pöörduda meie personalipartneri Janna poole: janna@brightspark.ee.

KOOLITUS

Kutsume Teid juulikuulavale algajate hispaania keele intensiivkursusele. Tunnid teisepäevali Pärnu keskraamatukogus. Info ja registreerimine a.s.wesman@gmail.com.

KINNISVARA

Anda üürile ahi möbl 3toal rkt. 5617 8170.

Ostame privaatse talukohale Pärnemaal. Eeldame head liigipärasust, elektrit ja kaevu olemasolu. Hooned võivad vajada renoveerimist ja ümbrus korrasolemist. Maad võiks olla alates 3 ha. Pakkumisi ootame till 5196 0187. eesman@gmail.com. Soovin üürida garaaži. 5668 2134.

Võtan Vändras üürile korteri. Tel 503 2650.

Üürile ahi Toal rkt. 5596 8730.

Üürile anda sisustatud renov ahi 2toal rkt. 5395 9783.

Arg andis teist mad tagasi, et omanastud leiad ...

Lahkus kallid ema ja vanaema

VAIKE JAESKI
20. III 1947 – 16. VI 2019

Leinab poeg perega.

Ärasaamine 25. VI kl 10 kodutalus. Muldasängitamine Aadri kalnistul.

Sastuole ahi õie, dromi ja nimele. Hingehaavade ravitses – aeg ahi aia kinnimist, jilles muia kinnimist mellestuse armid ...

Mälestame meile armast abikaasat, isa, vanaisa, vanavanaisa

Matti JAAGANTIT
14. V 1942 – 20. VI 2018

1. surma-aastapäeval.

Omakzed

Teatame kurbusega, et lahkus meie kallid vend

Vello KÕOSEL
21. III 1939 Eestis – 16. VI 2019 Millbury USA

Leinavad Anne ja Laivi perega.

Teatame kurbusega, et lahkus meie kallid

Feliks VAKK
24. XI 1941 – 18. VI 2019

Leinavad lähedased.

Ärasaamine 25. VI kl 13 Viimse Tee kabeli saalis

Sillutise 4. Muldasängitamine Metsakalmistul.

Mõni heit on elus valusam kui teine ...

Kallid Edgar, Lembit ja Paul. Sõdamik lastestunne ema

Floreida PÕLDME

kaotuse puhul.

Pärnu Takso kollektiiv

Äraseda kaastunnet Edgarile, tema perele ja kõigile lähedastele kall

Floreida PÕLDME

kaotuse puhul.

Kallis Illi. Sõdamik kaastunne poja

Rain PAASI

kaotuse puhul. Olenme sügavas leinas.

Valdy, Eduard perega

TEADE

Läänemere Vallaalvitus teatav
Meeskonnaga Otsuse kinnitust (ko 85301.001.0332) detailplaneeringu avalikust väljapanekust 05.07.–06.08.2019. Alas suurus 1,5 ha, 100% maastulundusena ning kavandatud on ühe elaniku ja kahe abikohone rajamine. Planeeringuga tehakse ettepanek Varbla valla üldplaneeringu muutmiseks tulenevalt Läänemere ehituskoostööd väändamises vajadusest. Planeeringu materjalidega saab tutvuda valla veebilehel (<https://www.laanimera.ee/>) meile suuna ning tööpäevali Läänemere vallamajas. Jäama tn 1, Lihula. Pärnu maakonna Saarde valla tuulikupeid P14, P15 ja P16 detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande esitluse avaliku väljapaneku planeeringu. Saarde vallavalitsus teatav, et pikendab Pärnu maakonnas Saarde vallas tuulikupeid P14, P15 ja P16 detailplaneeringute esitluse aruande esitluse avaliku väljapaneku kestel võimalik turvuda tööpäevali Saarde vallavalitsuses (Kiltingi-Nõmme linn, Nõmme 22). Detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande esitluse avaliku väljapaneku koostaja on Hendrikson & Ko OÜ (Raeoja plats 8, 51004 Tartu). Detailplaneeringute koostaja kontaktiks on Martin Kalle, tel 502 5245. KSH aruande esitluse koostaja kontaktiks on Riin Kutsar, tel 528 9562. Aruandjaks on Tuuleplaneering Mea OÜ (Puhisidur 41-8, Tiskre küla, Harku veld, 76916 Harju maakond). Kontaktiks Sven Aasa, e-post sven.asa@gmail.com. Otsustaja, detailplaneeringute ja KSH koostamises korraldajad on Saarde vallavalitsus (Nõmme 22, Kiltingi-Nõmme, 86304 Pärnu maakond). Kontaktiks Martti Rooden, e-post martti.rooden@saarde.ee, tel 448 9133.

TÖÖ

Kohvik Nulipunkt keskkonnas otaib kohustuslikku ja asjakohast **kokka, baaridami/baarmeni ja nõudepeidajate** vahetusloaga, peididid graafik, väljajõe kohapeal. Vestluseks tulla Munga 13.

Maaspardusega tegelev firma pakub tööd ekskavaatorijuhile ja tödejuhatajale. Tel 502 8579.

Otsime objektile segutegijaid. Tel 5348 7656.

Otsime oma meeskonda Drayviti paigaldajaid. Tel 5438 7656.

Arg andis teist mad tagasi, et omanastud leiad ...

Lahkus kallid ema ja vanaema

VAIKE JAESKI
20. III 1947 – 16. VI 2019

Leinab poeg perega.

Ärasaamine 25. VI kl 10 kodutalus. Muldasängitamine Aadri kalnistul.

Sastuole ahi õie, dromi ja nimele. Hingehaavade ravitses – aeg ahi aia kinnimist, jilles muia kinnimist mellestuse armid ...

Mälestame meile armast abikaasat, isa, vanaisa, vanavanaisa

Matti JAAGANTIT
14. V 1942 – 20. VI 2018

1. surma-aastapäeval.

Omakzed

Teatame kurbusega, et lahkus meie kallid vend

Vello KÕOSEL
21. III 1939 Eestis – 16. VI 2019 Millbury USA

Leinavad Anne ja Laivi perega.

Teatame kurbusega, et lahkus meie kallid

Feliks VAKK
24. XI 1941 – 18. VI 2019

Leinavad lähedased.

Ärasaamine 25. VI kl 13 Viimse Tee kabeli saalis

Sillutise 4. Muldasängitamine Metsakalmistul.

Mõni heit on elus valusam kui teine ...

Kallid Edgar, Lembit ja Paul. Sõdamik lastestunne ema

Floreida PÕLDME

kaotuse puhul.

Pärnu Takso kollektiiv

Äraseda kaastunnet Edgarile, tema perele ja kõigile lähedastele kall

Floreida PÕLDME

kaotuse puhul.

Kallis Illi. Sõdamik kaastunne poja

Rain PAASI

kaotuse puhul. Olenme sügavas leinas.

Valdy, Eduard perega

Pakume tööd keskkonnas asuvasse restorani **baarmeni/ettekandjale** või **baaridami/ettekandjale**. Kandideerimiseks palume saata CV: eeohaldus@gmail.com või helistada E-R 5668 8000.

Pakun ajutist lammutustööd ehitusele. Tel 565 3915.

Passion Cafe pakub tööd **nõudepeidajale**, info tel 510 4451.

PÕLLUNDUS

Hobuse kodusõnnik. 5595 9144.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

SÕIDUKID

Autode kookust. 563 3606.

Sõidukite kookust. 5668 2134.

3 t tagelüüskutaja veok, vajadusel ka töömehed. 5595 9144.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

TEENUS

Teeme ehitus-, remondi- ja viimistlustööd. Tel 504 3610.

3 t tagelüüskutaja veok, vajadusel ka töömehed. 5595 9144.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Seismajäänud sõiduki ost. 5679 3622.

Tervendaja Velli vastuvõtt 15. ja 27. juunil Pärnus, eelregistreerimine tel 558 9281.

KORVITOSTUK 22 m, katuse ja fassaadide pesu. 517 5783.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. www.vitaehitus.ee.

Laudu-ekskaator teenus, vee-teenus, eri kaave- ja planeerimis- tööd. 5593 2204. [www.vitaehitus](http://www.vitaehitus.ee)

6/21/2019

Saarde valla tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avaliku v...

SAARDE VALLA TUULIKUPARKIDE P14, P15 JA P16 DETAILPLANEERINGUTE JA KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ARUANDE EELNÕU AVALIKU VÄLJAPANEKU PIKENDAMINE

Print

Saarde Vallavalitsus teatab Pärnu maakonna Saarde valla tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute eelnõude ja keskkonnamõju strateegilise aruande eelnõu avalikust väljapanekut **kuni 02.07.2019** ja korraldab korduva avaliku väljapaneku tulemuste arutelu **11.07.2019 algusega kl 17.00 Kilingi-Nõmme klubis**. Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus kirjalikult avaldada detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu kohta arvamust.

Detailplaneeringute ja KSH aruande eelnõuga on avaliku väljapaneku kestel võimalik tutvuda tööpäevadel Saarde Vallavalitsuses (Kilingi-Nõmme linn, Nõmme tn 22) ja Saarde valla veebilehel **www.saarde.ee/detailplaneeringud**

Planeeringuala P14 pindalaga ca 13 ha hõlmab Saarde vallas Kamali külas kolme maaüksust: Kurmi-Hansu (71101:004:0144), Kurmi-Merdi (71101:002:0031), Tihemetsa metskond 5 (71101:001:0379). **Planeeringuala P15** pindalaga ca 10,3 ha hõlmab Saarde vallas Kamali külas kahte maaüksust: Kera (71101:004:0067) ja Laane (71101:004:0038). **Planeeringuala P16** pindalaga ca 36 ha hõlmab Saarde vallas Tõlla külas nelja maaüksust: Vana-Neitsi (71101:005:0020), Neitsipõllu (71101:005:0061), Noore-Neitsi (71101:005:0028) ja Heiniku (71101:001:0246).

Arvestades Saarde valla üldplaneeringut, Pärnu maakonna planeeringut ja maakonna planeeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringut on planeeringu koostamise eesmärgiks rajada arendusaladele P14, P15 ja P16 tuulepargid.

KSH koostamise eesmärk on arvestada keskkonnakaalutlusi strateegiliste planeerimisdokumentide koostamisel ning kehtestamisel, tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse ja edendada säästvat arengut. Keskkonnamõju ruumilist ulatust

https://saarde.kovtp.ee/et/uudised-ja-teated/-/asset_publisher/PtTBxx5JJUCt/content/saarde-valla-tuulikuparkide-p14-p15-ja-p16-detailplaneering... 1/2

6/21/2019 Saarde valla tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avaliku v...

hinnati lisaks kavandatava tegevuse alale ka ümbritseval alal. KSH koostamise käigus viidi läbi müra ja varjutamise modelleerimine, visualiseeringute koostamine, linnustiku uuringud ja nahkhiirte uuring.

Detailplaneeringute koostamisel on arvesse võetud kõiki KSH eelnõu aruandes esitatud soovitusi ja tingimusi negatiivsete keskkonnamõjude vältimiseks ja leevendamiseks, ühtlasi kohustust rakendada parimat võimalikku tehnikat ning KSH eelnõu aruandes toodud seiremeetmeid.

Detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõu koostaja on Hendrikson & Ko OÜ (Raekoja plats 8, 51004 Tartu). Detailplaneeringu koostaja kontaktisik on Merlin Kalle, tel 502 5549. KSH aruande eelnõu koostaja kontaktisik on Riin Kutsar, tel 526 9962.

Arendajaks on Tuulepealne Maa OÜ (Puisniidu 41-8, Tiskre küla, Harku vald, 76916 Harju maakond) Kontaktisik: Sven Aasa, e-post: sven.aasa@gmail.com

Otsustaja, detailplaneeringute ja KSH koostamise korraldaja on Saarde Vallavalitsus (Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme, 86304 Pärnu maakond) Kontaktisik: Martti Rooden, e-post: martti.rooden@saarde.ee tel 44 90139

18.06.2019

MULGI VALD

EST

[« Tagasi](#)

PÄRNU MAAKONNA SAARDE VALLA TUULIKUPARKIDE P14, P15 JA P16 DETAILPLANEERINGUTE EELNÕUDE JA KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE ARUANDE EELNÕU AVALIKU VÄLJAPANEK

Saarde Vallavalitsus teatab Pärnu maakonna Saarde valla tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute eelnõude ja keskkonnamõju strateegilise aruande eelnõu avaliku väljapaneku pikendamisest kuni 02.07.2019 ja korraldab korduva avaliku väljapaneku tulemuste arutelu 11.07.2019 algusega

kl 17.00 Kilingi-Nõmme klubis. Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus kirjalikult avaldada detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu kohta arvamust.

Detailplaneeringute ja KSH aruande eelnõuga on avaliku väljapaneku kestel võimalik tutvuda tööpäevadel Saarde Vallavalitsuses (Kilingi-Nõmme linn, Nõmme tn 22) ja Saarde valla veebilehel <https://saarde.kovtp.ee>

Planeeringuala P14 pindalaga ca 13 ha hõlmab Saarde vallas Kamali külas kolme maaüksust: Kurmi-Hansu (71101:004:0144), Kurmi-Merdi (71101:002:0031), Tihemetsa metskond 5 (71101:001:0379). Planeeringuala P15 pindalaga ca 10,3 ha hõlmab Saarde vallas Kamali külas kahte maaüksust: Kera (71101:004:0067) ja Laane (71101:004:0038). Planeeringuala P16 pindalaga ca 36 ha hõlmab Saarde vallas Tõlla külas nelja maaüksust: Vana-Neitsi (71101:005:0020), Neitsipõllu (71101:005:0061), Noore-Neitsi (71101:005:0028) ja Heiniku (71101:001:0246).

Arvestades Saarde valla üldplaneeringut, Pärnu maakonna planeeringut ja maakonna planeeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringut on planeeringu koostamise eesmärgiks rajada arendusaladele P14, P15 ja P16 tuulepargid.

KSH koostamise eesmärk on arvestada keskkonnakaalutlusi strateegiliste planeerimisdokumentide koostamisel ning kehtestamisel, tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse ja edendada säästvat arengut. Keskkonnamõju ruumilist ulatust hinnati lisaks kavandatava tegevuse alale ka ümbritseval alal.

KSH koostamise käigus viidi läbi müra ja varjutamise modelleerimine, visualiseeringute koostamine, linnustiku uuringud ja nahkhiirte uuring.

Detailplaneeringute koostamisel on arvesse võetud kõiki KSH eelnõu aruandes esitatud soovitusi ja tingimusi negatiivsete keskkonnamõjude vältimiseks ja leevendamiseks, ühtlasi kohustust rakendada parimat võimalikku tehnikat ning KSH eelnõu aruandes toodud seiremeetmeid.

Detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõu koostaja on Hendrikson & Ko OÜ (Raekoja plats 8, 51004 Tartu). Detailplaneeringu koostaja kontaktisik on Merlin Kalle, tel 502 5549. KSH aruande eelnõu koostaja kontaktisik on Riin Kutsar, tel 526 9962.

Arendajaks on Tuulepealne Maa OÜ (Puisniidu 41-8, Tiskre küla, Harku vald, 76916 Harju maakond) Kontaktisik: Sven Aasa, e-post: sven.aasa@gmail.com

Otsustaja, detailplaneeringute ja KSH koostamise korraldaja on Saarde Vallavalitsus (Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme, 86304 Pärnu maakond) Kontaktisik: Martti Rooden, e-post: martti.rooden@saarde.ee tel 44 90139

Tweet

Meeldib 0

Saarde vald

EST

TEADE AVALIKU ARUTELU ÄRAJÄTMISEST « Tagasi

Teade Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, ja P16 detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu korduva avaliku arutelu ärajätmise kohta.

Saarde Vallavalitsus teatab, et Pärnu maakonna Saarde valla tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute eelnõude ja keskkonnamõju strateegilise aruande eelnõu avaliku väljapaneku tulemuste korduv arutelu 11.07.2019 algusega kl 17.00 Kilingi-Nõmme klubis **jääb ära** seoses vajadusega viia läbi täiendavad uuringud.

Täiendav info:

Detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõu koostaja on Hendrikson & Ko OÜ (Raekoja plats 8, 51004 Tartu). Detailplaneeringu koostaja kontaktisik on Merlin Kalle, e-post merlin@hendrikson.ee, tel 502 5549. KSH aruande eelnõu koostaja kontaktisik on Riin Kutsar, e-post riin@hendrikson.ee, tel 526 9962.

Arendajaks on Tuulepealne Maa OÜ (Puisniidu 41-8, Tiskre küla, Harku vald, 76916 Harju maakond) Kontaktisik: Sven Aasa, e-post: sven.aasa@gmail.com

Otsustaja, detailplaneeringute ja KSH koostamise korraldaja on Saarde Vallavalitsus (Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme, 86304 Pärnu maakond) Kontaktisik: Martti Rooden, e-post: martti.rooden@saarde.ee tel 44 90139

04.07.2019

Tweet

Meeldib 0

HENDRIKSON & KO

MULGI VALD

EST

[« Tagasi](#)

TEADE SAARDE VALLA TUULIKUPARKIDE P14, P15, JA P16 DETAILPLANEERINGUTE JA KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ARUANDE EELNÕU KORDUVA AVALIKU ARUTELU ÄRAJÄTMISE KOHTA

Saarde Vallavalitsus teatab, et Pärnu maakonna Saarde valla tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute eelnõude ja keskkonnamõju strateegilise aruande eelnõu avaliku väljapaneku tulemuste korduv arutelu 11.07.2019 algusega kl 17.00 Kilingi-Nõmme klubis **jääb ära** seoses vajadusega viia läbi täiendavad uuringud.

Täiendav info:

Detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõu koostaja on Hendrikson & Ko OÜ (Raekoja plats 8, 51004 Tartu). Detailplaneeringu koostaja kontaktisik on Merlin Kalle, e-post merlin@hendrikson.ee , tel 502 5549. KSH

aruande eelnõu koostaja kontaktisik on Riin Kutsar, e-post riin@hendrikson.ee , tel 526 9962.

Arendajaks on Tuulepealne Maa OÜ (Puisniidu 41-8, Tiskre küla, Harku vald, 76916 Harju maakond) Kontaktisik: Sven Aasa, e-post: sven.aasa@gmail.com

Otsustaja, detailplaneeringute ja KSH koostamise korraldaja on Saarde Vallavalitsus (Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme, 86304 Pärnu maakond) Kontaktisik: Martti Rooden, e-post: martti.rooden@saarde.ee tel 44 90139

Tweet

Meeldib 0

KULUTUSED | Pärnu Postimees

8. OKTOOBER 2019

BioPel + ISEPUHASTUVAID
PELLETIKATLAD JA PÖLETID
DAIKIN SOOJUSPUMBAD

ostakatel.ee e-poes on
SUPERHINNAD TEL 526 7072

Mis on ühe maailma parima pasta saladus?

... ühts hool ja armastusega oma tõesse suhtuv kokk!

Tule ja kandideeri meile kokaks!

NB! Meil on tore ja ühte heidet meeskond!
Iga Sul meie juures ei hakka!
Kogemuste pärast ära muretsa, heolime Sind heakapsel!

Kandideeri ja hiisi: stefan.cr@gmail.com

Läneranna noortekeskus võtab osalise tööajaga töölle noorsootöötajaid (16)

Tööloanded:

- noortele vabaja tegevuste ning lühiteste korraldamine
- huviringide ja päevategevuste korraldamine
- noorteprojektide loomine ja läbiviimine

Nõuded kandidaadile:

- väga hea eesti keel kõnes ja kirjas, inglise keel kirjalikult
- B-kategooria juhiloa
- arvutiosk: kesktase

Kokkoha aadress: Lühiala noortemaja (Pärnu tee 2)
Tööle asumise aeg: muretsa kohe!
CV, analüüs ja motivaatsioonid! Saata 14. oktoobriks e-aadressile noortekeskus@laaneranna.ee

TÖÖ

Ehitus-, remont- ja viimistlustööd Pärnus ja Pärnumaal. Tel 5678 7632. Kõige, tasu kokkuleppel. Tori V. Toostis piirkond. 5398 8739.

Vajatakse põllumeest 6 hui künnet. Kiire, tasu kokkuleppel. Tori V. Toostis piirkond. 5398 8739.

Ettevõtte töötab tööle liivaprisist töötajaid. Info tööpaikadel 8-17 tel 515 7992.

KINNISVARA

EST
KINNISVARA

Otsin kliendile
1-2TOALIST
KORTERIT Pärnus,
hind kuni 55 000 €. Raha olemas!

Taavet Lahiste
taavet@estv.ee
tel 5556 3668

KÕIK KINNISVARAST,
KÕIGILE KINNISVARAJA!
www.estv.ee
Rüütli 51, Pärnu

Annan üürile 2toal krt kesklinnas. Tel 5614 1135.

Müüa 2toal korter Lääneranna vallas. Tel 5812 5349.

Noor pere otsib 4toal krt või maja koos alaga. Hiljem ostu soov. 5378 1300.

OU Eestist PR ostab põllu- ja metsamaad. 504 5215, 514 5215.

Omanikult pikemaaks ajaks üürile anda heas korras möbleeritud 2toal mug krt Pärnikes. Hind 280 €. Tel 505 3095.

Ostan maamaja. Tel 5826 8315.

Üürile anda 2toal korter Oja tn. Tel 5663 0094.

TEADE

Huvitav tasuta filmipärasõuna 10. oktoobril 15 Pärnu Keskuse Apollo kinol. Lepajõgi festivali preemiumi "Merimäe". Osalemine eelregistreerimise: https://tinyurl.com/yyv4f0or. Järgneb kohalvõid.

Lepa turul müügi kardinad.

Saarde Vallavalitsus teatab, et korraldab Pärnu maakonnas Saarde vallas tuuliparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute eelnõude ja KSH aruande eelnõu täiendava avaliku väljapaneku 07.-21.10.2019 ning täiendava avaliku väljapaneku tulemuste arutelu 22.10.2019 algusega kl 17 Kilgini Nõmme külas.

Detailplaneeringute ja KSH aruande eelnõu on avaliku väljapaneku keskel võimalik tutvuda Saarde valla kodulehel https://saarde.kovtp.ee/.

Detailplaneeringud ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõu koostas Hendrikson & Ko OÜ (Rae-koja plats 8, 51004 Tartu). Detailplaneeringu koostaja kontaktiks on Riin Kutsar, tel 526 5952. Aruandaja on Tuuliparkide Mea OÜ (Huseni täht 41-8, Tiskre küla, Harku vald, 76916 Harju maakond). Kontaktiks: Sven Aasa, e-post: sven.aasa@gmail.com, Otsustaja ning detailplaneeringute ja KSH koostamise korraldaja on Saarde Vallavalitsus (Nõmme tn 22, Kilgini Nõmme, 86304 Pärnu maakond). Kontaktiks: Martti Rooden, e-post: martti.rooden@saarde.ee, tel 449 0139.

KOOLITUS

Mesinduse õppepäev "Taani mesinduskoostis, agressiivne mesi- ja laiusdus Eestis". Lektor Mihkel Kaldla. 19.10 kell 10.30-13.30, Pärnu, Alila 2a. Koostis on tasuta ja avatud kõigile. Info 5662 0100.

Selged hinnad!

Ühevaatelistel prillid

55.-

Progressseeruvad prillid

140.-

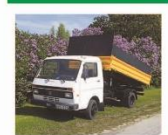
Prillide ostjale nägemise kontroll TASUTA!

Rüütli 14, Pärnu, tel. 4 470 120
E-R 10-19, L 10-17, P suletud
www.normanoptika.ee

norman optika

Suupillikoostis Jäna Trink Erakooli Jäneseni 7a. Esimene tund pühapäeval, 13.10 kl 11. Lisainfo 5664 3401.

MÜÜK

Kompost, kasekotsid 40 l, SOODUSHIND, kotsid 0,25, 0,3, 0,5 m võrk ja puustena, 3 m pinnud, kilistik, liiv, muld, muld, VEDU, 5349 2771.

LIIV, KRUIUS, KILLUSTIK, MULD, FREESASFALT, vedu. Tel 5039 1234, Tel 512 0411.

MULD, LIIV, KILD, SAAREKLOTSID võrgus. 516 7789.

Puitbrikett, kuivad kotsid võrgus. Tel 512 0411.

Kuivad ahju- ja kottapuid, puitbrikett, Kaminapuid võrgus. 512 0411.

YTIC OÜ | Savi 30 Pärnu

• Lahtist sorteeritud KIVISÜTT

• KIVISÜTT 25kg kottides

• PUIDURIKETTI

• PUIDUGRAANULEID 6 ja 8 mm (15 kg)

Transporditeenus

Tel 442 2085 • 5336 5520

Kuivad kotsid ja kaminapuid (40 l võrk), puitbrikett, vedu. 5662 5110.

Kvaliteetne HALUPOUD (must lepp) vedu. Tel 564 4507.

Müüa kottapuid, ka võrkotsid, tasuta transport. 505 9968.

KAMINAPUUD ja KLOTSID võrgus. H: al 2 € tk. 5363 9979.

Kuiv lepp võrgus. 511 1177.

Kuiv m lepp 50 cm 50 €/m; 30 cm 55 €/m. Margu, 5347 6449.

Savi 26 müüa sorteeritud D- ja kvaliteetset kivisütt. Veovõimalus. Tel 443 7805, 507 9961.

KVALITEETNE HALUPOUD lahtisel võrgus. Kuiv, poolkuiv, murg. Al 35 €/m. 507 9940.

Kottapud. Vähiin kogus 5 kotti. Tel 5699 3638.

Kõdusõnnik (30 kg). Kuivad halupuid (50, 40, 50 cm võrgus. Tammaru Farm, tel 523 8852.

Kõdusõnnik võrkotsid. Vedu tasuta. 502 8836.

Kõdusõnnik (30 kg) ja halupud (30-60 cm). 5669 0234.

Kõdusõnnik 4 mm kaupa ja kuivad lepa-kasekotsid võrgus. Tel 514 4359, Lillamets.

Müüa lambaiaha. 6 €. Tel 5390 6525.

Müüa puitbriketti. Tel 5618 4138.

Müüa ehituslikku saematerjali, voodri-, pörand-, terrasslaudu ja seeravate laudu. Pikkused 3-6 m. Laudade värvimine. Vedu üle Eesti tasuta. Tel 528 2268.

Müüa kardinist puitbriketti alusel, kaal 960 kg, hind 180 €. Kohalveodu linnas paise tasuta. Tel 5662 6957.

Müüa seodes hinnaga sealiha. Vajadusel lõikeldamine. Info tel 5196 2628 või 5384 3002.

Müüa täiteks lammutuskivi kruusa ja pinnaset. Tel 529 6999.

Müüa uued VALLAI sõidu-, pakiauto ning kerghaigiasid rehvid 13-18 tolli. Hinnad 25-45 €/tk. Tel 510 1219.

Müüa elupude "Smargel" ja "Brabant" pottaini 100 cm. Tel 5194 3557.

Otses tootjalt pakitud kandiline puitbrikett (kask, al 170 €), pakitud turbrikett (al 135 €), 6 ja 8 mm pellet (al 195 €), kivisütt (25 kg kott, 236 €), kotsid võrgus (2,5 €), Vedu. Tel 506 8501.

ÄRA ANDA

Ära anda 3 k isane toakoor. 5636 0192.

OST

Ostan mootorratta Jawa-205, dokumendid vajalikud. Tel 5553 2474.

Müüa liiv, killustik, kruus, freesafalt, sielutud muld. Tel 502 9845.

Müüa toored halupud. 5349 5658.

Kuivad kotsid võrkotsid. Vedu tasuta. Tel 502 8836.

Kuivad kottapuid 50 cm kassile ja ahjule, 30 cm kask võrkotsid, transport. Tel 504 8235.

Kuivad pakitud kottapuid. Vedu tasuta. Tel 5383 9215.

KLIIMACENTRUM.EE

SOOJUSPUMBAD

SOODSAMAD HINNAD JA SUURIM VÄLIK -30 °C

Kiire paigaldus kogunenud meistritel

Objektid ülevaatus TASUTA

Info ja tellimine Pae 1-2, Pärnu
Tel 442 2221 või 5566 9430
www.klimacentrum.ee

LEADER EESTI

MTÜ Pärnu Lahe Partnerluskoostis avab taotlejate LEADERi projektidele vastuvõtmise.

Enne võetakse arvesse kogu, häälemeeste valit ning hääleformale eelnevat pildit Lääneranna valla endise Vahla ja Kõonga valla, toll valla endise Saaga valla, Saade valla endise Saarde valla territooriumi osas ja Pärnu linna Andru ja Istamaa osavallas mitteraasidat, siltatustel, kohalike omavalitsustel, mikroettevõtetel.

Meede 1. Ettevalmistamine ja mitmekesistamine.

Taotlejate vastuvõtt toimub 11.11 kella 10 kuni 15.11 kella 16.

Taotlejad on tegevusplaanis tegevusvaldkondade mikroettevõtteid ning siltatustel ja mitteraasidat, mille liikmetel üle 50 protsendi on ettevõtteid.

Taotleja peab vastama LEADER-meetme määruses 5.27 kohtunud tingimustele ning esitama nõutavad dokumendid ja projektitaotleja hindamiseks vajalikku lühenõuandmist vastavalt LEADER-meetme määruse ja kohalike tegevusplaanidele.

Etastat projektitaotleja hindamine tähtaeg tegevusplaanis on 31.01.2020.

Täpsem informatsioon PLUPi strateegia, PLUPi 2019. a rakenduskaava, PLUPi hindamiskriteeriumite ja projektitaotleja menetluskorraga kohta on kodulehel www.plp.ee.

Taotlejate vastuvõtt toimub ainult elektrooniliselt PRIA e-teenus keskkonnas.

Konsultatsiooni aja palume eelnevalt kokku leppida telefonil 413 1053, 509 7261 või plp.parnu@gmail.com.

Taotlejate vastuvõtmise ajal konsultatsioone ei toimu.

KUIV must lepp ja TOORED halupud (lepp, must lepp, savi) vedu. 517 5763.

Kuiv ja toored kottapud, kottapuid (40 l) – soodushind, OST A JA SA SA KAIHETSE. 513 2013.

LIIV, KILD, muld, kruus, freesafalt vedu. 517 5763.

Müüa 40 l võrkotsides kaminapuid (kask, lepp), kaminapude jaoks 60 l võrkotsid, alustel puitbriketti (960 kg) ja pelletit (975 kg). Vedu. Tel 523 8503, 433 3130.

Müüa 4 m³ tammpinda. Hind kuiv, 50 cm pikad. Hind telefoni teel. Harri, 5668 1738.

Müüa lambaiaha. 6 €. Tel 5390 6525.

Müüa puitbriketti. Tel 5618 4138.

Müüa ehituslikku saematerjali, voodri-, pörand-, terrasslaudu ja seeravate laudu. Pikkused 3-6 m. Laudade värvimine. Vedu üle Eesti tasuta. Tel 528 2268.

Müüa kardinist puitbriketti alusel, kaal 960 kg, hind 180 €. Kohalveodu linnas paise tasuta. Tel 5662 6957.

Müüa seodes hinnaga sealiha. Vajadusel lõikeldamine. Info tel 5196 2628 või 5384 3002.

Müüa täiteks lammutuskivi kruusa ja pinnaset. Tel 529 6999.

Müüa uued VALLAI sõidu-, pakiauto ning kerghaigiasid rehvid 13-18 tolli. Hinnad 25-45 €/tk. Tel 510 1219.

Müüa elupude "Smargel" ja "Brabant" pottaini 100 cm. Tel 5194 3557.

Otses tootjalt pakitud kandiline puitbrikett (kask, al 170 €), pakitud turbrikett (al 135 €), 6 ja 8 mm pellet (al 195 €), kivisütt (25 kg kott, 236 €), kotsid võrgus (2,5 €), Vedu. Tel 506 8501.

ÄRA ANDA

Ära anda 3 k isane toakoor. 5636 0192.

OST

Ostan mootorratta Jawa-205, dokumendid vajalikud. Tel 5553 2474.

Müüa liiv, killustik, kruus, freesafalt, sielutud muld. Tel 502 9845.

Müüa toored halupud. 5349 5658.

Kuivad kotsid võrkotsid. Vedu tasuta. Tel 502 8836.

Kuivad kottapuid 50 cm kassile ja ahjule, 30 cm kask võrkotsid, transport. Tel 504 8235.

Kuivad pakitud kottapuid. Vedu tasuta. Tel 5383 9215.

Ostan vanu kaitsejälgi pagumärke (maksan 35 €/tk). Tel 5668 9066.

VESMEL

Ostame üle Eesti

- metsakinnistuid
- kasvava metsa raielõigust

Tel 502 0471, 447 3672
info@vesmel.ee
www.vesmel.ee

STAR FOREST

OSTAME RAIUMEJA HOOLDAME METSAKINNISTUID

Tel 504 9803, 503 2632
info@starforest.ee
www.starforest.ee

Tartumets

PARIMAD HINNAD TEIE KINNISTUTELE

Küsi pakumist
tel 5557 2007
www.tartumets.ee

Hobuse kõdusõnnik 5596 9144.

Turbaga hobuseõnnik, 30 l/1,5 € 5665 6834.

TÄNUVAALDUS

Täname Kerno Fogelit multu antud abi eest. Saituain 25. sept tervisevõid, hätt, kutsusin mitu korda, kõik autod sõitsid minust mööda. Sõjaväe kummandus ka Kerno vanematele tubli poja eest. Tiit

8. oktoober 2019

KUULUTUSED

Sakala 11

Kuulutuste vastuvõtt E-R 9-17 (õuna 13-13.30) Tartu 8, Viljandi (Sakala arihoone I korrus) | Tel 433 0062, e-post: veebikuulutus@ajaleht.ee | Kuulutuste tellimine Internetist: kuulutus.ajaleht.ee

KINNISVARA

Soovin üürida 2-3-toalise korteri Viljandis. Võib vajada vähest remonti. Küire. Tel 5348 8510.

Soovin üürida garaazi. Tel 5624 7604.

Üürile anda 1-toal korter Männimäel alates 4. novembrist 140 € ja maksed. Tel 5348 8510.

Ostan korteri. Tel 5854 4445.

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 5045215, 5145215.

SÕIDUKID

Ostame 1990-2011 a autosid. Tel 5555 8120.

Ostame seisvaid autotomusid, veokeid, traktoreid. Tel 5487 6053.

Sõidukite ost. Registreeritud kustumine. Meilmar Autolammutus. Tel 502 5985, www.meilmar.ee.

TEENUSED

Ehitustööd. Tel 527 8197.

Elektritööd. Tel 5668 4254.

Kaevu- ja planeerimistööd ekskavaatoriga. Müüme ja paigaldame ka septikuid. Tel 5662 2071.

Katuserehitus Tel 5670 2737.

Korstenapühkimine ja pottse-pääd Tel 515 0511.

Krooni Talso tel 1212.

Kõmbustööd rent. Ööpäev 40-60 €. Tel 5689 6033.

Mullafreesimine ja hekkide pügamine väikeaardes. Tel 5077 7448 või 5831 1411.

Puuri- ja küttekäevude puurimine, pumpade, raudaekstus-filtrite ja septikute paigaldus, vee-, kaevu-, kanalisatsioonitööd. Tel 521 7415, www.balti-puuri.ee.

Raieööd ja väljavedu. Tel 5982 1772.

Rakkekaevude kaevamine, puhastamine ja remont. Tel 5638 1774.

Saarekaevude puhastamine ja remont. Tel 5840 0240.

Torustööd. Tel 5344 4694.

Torustööd. Tel 5666 0061.

Veoteenus, kolimine kaubiku ja furgooniga. Tel 515 2737.

Õunapuulõik. Tel 5637 9114.

ÕLDEHITUS- JA PAIGALDUSTÖÖD

Tel 5884 0052, www.marmar.ee.

Ennustusiin. Tel 900 3014, 0,95 €/min.

Kaardid ennustavad. Tel 900 1727. Vaata, kes on liinil ennustus.ee.

Katuste pesu, renneid puhastus. Tel 5638 8994.

Ohtlike puude lõik. Tel 5662 2071.

Vanade ja mittevajalike asjade äravedu, utiliseerimine. Tel 5555 8120.

Võlgade kiirnenetus. Tel 520 4306.

Töö

Põllumajandustevõtte Viljandimaal pakub tööd farmitoõilisele. Info tel 5851 7340.

Vajatakse kaminapude pakendajat. Tel 505 0522.

Vajatakse kiiresti õhtuse tööaja 0,5 kohaga koristajat. Tel 5396 0721.

LOOMAD

Äntu Mõis müüb 10. okt 4 kuuseid pruune Lohmann Browni ja 9 kuud munevad Lohmann Browni mahelama järgmises Viljandimaal bussipeatustes: kl 730 Võhma, 8 Olustvere, 8 30 Suure-Jaani, 9 Vastemõisa, 9 15 Viljandi tung, 10 Ramsi, 10 15 Sultsi, 10 30 Kaarli, 10 45 Halliste, 11 15 Mõisaküla, 11 45 Abja-Paluoja, 12 15 Karksi-Nuia, 12 30 Sudeste, 12 45 Kästru, 13 15 Suislepa, 13 30 Mustla, 14 Hõlste, 14 15 Paistu, 14 45 Viiratsi, 15 Vana Võidu, 15 15 Saarepeedi. Info tel 526 1353, 5664 1153, riigil 5664 3113, www.antois.ee.

METSAMATERJAL

Ostan lehtpuu raieõiguse või metsa. Lisaks oodatud 3 m kõrgusele pakkumised.

Tel 527 5868, tigeon.est@gmail.com.

PÕLLUNDUS

Hobuse lõdusõnnik kotiga koju. Tel 5331 2654.

Müüa toidukartuleid Kojure. Tel 520 5578.

Müüa toidukartuleid «Laura» 0,40 €, «Atra» ja «Mila» 0,35 €, Tel 516 5187.

OST

KEHRA AGRO

Kehra Agro OÜ ostab

PÕLLUMAAD

Võib pakuda ka koos talu ja metsaga. Tel 509 6173 Andrus.

Tartumets

PARIMAD HINNAD TEIE KINNISTUTELE

Küsi pakumist tel 5557 7007, www.tartumets.ee

Ostan garaazi Männimäel. Tel 5557 5797.

MÜÜK

Kilistük, liiv, kruus. Tel 513 5462.

Kuivad pakitud küttekütisid. Vedu tasuta. Tel 5383 9215.

Kuiv lepp. Tel 515 8507.

KAUPLUSES

AED

sel nädalal

SOODUSMÜÜK

kuni -30%

Kõttepuud. Tel 5373 3320.

Lepp ja kask, 30 cm 40 l võrgus. Tel 5782 7770.

Poolkuiv lepp 50 cm. Kõttekütisid (lepp, saar) 40 l võrkikots. Suure-Jaani. Vedu. Tel 5685 9290.

Saareküte, 50 cm. Tel 527 2253.

Saarepaki kaminasse, kütises. 25 €/m³. Tel 5364 6888.

Voodilaud ee, parim hind. Tel 513 2021.

Kuiv 30 cm lepp, kask võrgus. Tel 503 6941.

Kuivad küttepuid. Tel 502 9596.

Kuivad ja toored küttepuid 30-60 cm. Kuivad küttekütisid. Tel 5613 3115.

On igapäev üks ja sinis tee, mis mingil hetkel lihtsalt lõpeb ära. Ei ohtki midagi enam... See just ongi see, keski gavi kurugi keerdub kuldses ääres...

Mälestame kunagist naabrit

LAINE JÕEÄÄRT

Avaldame siinast kaastunnet tütardele Üllele ja Marile peredega, kõigile lähedastele.

Perekond Laarmann

On igapäev üks ja sinis tee, mis mingil hetkel lihtsalt lõpeb ära. Ei ohtki midagi enam... See just ongi see, keski gavi kurugi keerdub kuldses ääres...

Mälestame kallist naabrit

REET LOORITSAT

ja avaldame kaastunnet lähedastele.

Perekond Mäe, perekond Mäe ja Riina Mahiapuu

Mälestame unustamatult head sõpra

REET LOORITSAT

Siras kaastunne Katrinile perega.

Anni, Virve, Liisa, Tiia ja Kristi

Südamlis kaastunne Üllele lähedastega kaali ema

LAINE JÕEÄÄRE

kaotuse puhul.

Pärilised, Väike ja Maire

Päikene tõuseb ja vaob, inimene elab ja kaob. Mälestus jääb.

Sügav kaastunne Merle ja Alari peredele kaali isa ja vanaisa

KALEV MILVEKI

kaotuse puhul.

Onu Hiljar ja onu Arvo peredega

Mälestame kallist naabrit

KALEV MILVEKIT

ning avaldame südamliselt kaastunnet Merlele ja Alarile peredega.

Hevi, Silje, Silver, Kalle, Lillian, Angela

Mälestust Sa hellalt vääril, vääril austust, sõnu hästi. Unustamatult kallist

EVI VALARUT

8. X 1959 - 6. XI 2017

mälestavad 60. sünniaastapäeval lesk, lapsed, lapselapsed.

Kuiv lepp võrgus. Tel 511 1177.

Kuiv ja märg lepp. Tel 502 3686.

Müüa ehituslikku saematerjali, voodit, põrandat, terrassid ja servamata laudu. Pikkus 3-6 m. Laudade värvimine. Vedu üle Eesti tasuta. Tel 528 2268.

Müüa sauna- ja suitsuahjud. Tel 505 4355.

Õtse tootjat pakitud kandilise puidubriketi (kask, al 170 €), pakitud turbariketi (al 135 €), 6 ja 8 mm poldid (al 195 €), kivisilsi (25 kg kotis, 235 €/t). Kütisid võrgus (2,50 €). Vedu. Tel 506 8501.

TEATED

Peotantsukursus algajatele. Reedel, 11. okt kell 19. Linna Tantsustuudio, Kaalu 19. Info tel 528 0730.

Saarde vallavalitsus teatab, et korraldab Pärnu maakonnas Saarde vallas tuuliparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute eelnõude ja KSH aruande eelnõu ühtedava avaliku väljapaneku 7-21. oktoobri ning korraldab täiendava avaliku väljapaneku tulemuste arutelu 22. oktoobri algusega kl 17 Kilingi-Nõmme klubis. Detailplaneeringute ja KSH aruande eelnõuga on avaliku väljapaneku kesel võimalik tutvuda Saarde valla kodulehel https://saarde.kovtp.ee. Detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõu koostaja on Hendrikson&Ko OÜ (Raeoksa plats 8, 51004 Tartu). Detailplaneeringu koostaja kontaktisik on Merit Kalle, tel 502 5549. KSH aruande eelnõu koostaja kontaktisik on Riin Kutsar, tel 526 9962. Arendaja on Tuulepealne Maa OÜ (Puisnõid 41-8, Tiskre küla, Harku vald, 76916 Harju maakond). Kontaktisik Sven Aasa, e-post sven.aasa@gmail.com. Ostutaja, detailplaneeringute ja KSH koostamise korraldaja on Saarde Vallavalitsus OÜ (Nõmme t 22, Kilingi-Nõmme, 86304 Pärnu maakond). Kontaktisik Martti Rooden, e-post martti.rooden@saarde.ee, tel 449 0139.

Mälestame kallist naabrit

KALEV MILVEKIT

ning avaldame kaastunnet omaatele.

Perekond Soovik, Niina, Sirle, Gunnar ja Roman

Südamlis kaastunne Merile perge armasa isa

KALEV MILVEKIT

kaotuse puhul.

Lastelaia Karlsson pere

Mälestame kallist

KALEV MILVEKIT

ning avaldame südamliselt kaastunnet Merlele ja Alarile peredega.

Hevi, Silje, Silver, Kalle, Lillian, Angela

Mälestust Sa hellalt vääril, vääril austust, sõnu hästi. Unustamatult kallist

EVI VALARUT

8. X 1959 - 6. XI 2017

mälestavad 60. sünniaastapäeval lesk, lapsed, lapselapsed.

ARCO VARA

Igaüks vääril kodu!

Müüa elamukrundi Viljandi järve kaldal

Lisainfo: www.arcovara.ee/jarveotsa

Aime Opermann 527 5985, Anna Volmer Raud 527 7359

Tuisku tn 9 715 m², 17 160 €

Tuisku tn 13 739 m², 17 739 €

Valkuse tn 12 1169 m², 28 056 €

Tuisku tn 11 728 m², 17 472 €

Valkuse tn 10 1149 m², 27 576 €

Valkuse tn 14 993 m², 23 832 €

15 700 €

19 000 €

Müüa 2-TOALINE KORTER Keskuse tn, Olustvere

Up 43,3 m², 11 korterit. Toas eraldi, lahi maja plaan. Alasid ja välisruumi vahetatud. Vesi ja kanal tsentraalne. Keskuse, Kõrvalkõr.

Gertra Ounap, 5697 9692

Anna Volmer Raud, 527 7359

54 900 €

37 000 €

Müüa 3-TOALINE KORTER MANNIMAE TEE, VIILANDI

Up 59,4 m², 11 korterit. Alasid, eraldi, lahi maja plaan. Alasid ja välisruumi vahetatud. Vesi ja kanal tsentraalne. Keskuse, Kõrvalkõr.

Müüa 3-TOALINE KORTER VASE TN, VIILANDI

Up 59,4 m², 11 korterit. Alasid, eraldi, lahi maja plaan. Alasid ja välisruumi vahetatud. Vesi ja kanal tsentraalne. Keskuse, Kõrvalkõr.

Müüa 6-TOALINE KORTER SILLA TN, VÕHMA

Up 112,20 m², 1 korterit. Alasid, eraldi, lahi maja plaan. Alasid ja välisruumi vahetatud. Vesi ja kanal tsentraalne. Keskuse, Kõrvalkõr.

Klarika Pui, 5199 9646

Aime Opermann, 527 5985

45 000 €

22 500 €

Müüa 3-TOALINE KORTER REINU TEE, VIILANDI

Up 59,4 m², 11 korterit. Alasid, eraldi, lahi maja plaan. Alasid ja välisruumi vahetatud. Vesi ja kanal tsentraalne. Keskuse, Kõrvalkõr.

Müüa KORTERELAMU KALEVI TN, VIILANDI

Up 254,7 m², 2 korterit, 5 tuba, 6 korterit, 2 korterit, taskud. Tsentraalne vesi ja kanal. Peakatse 3x16 A.

Müüa MAJA KALDA, TÄNNASILMA K

Up 254,7 m², 2 korterit, 5 tuba, 6 korterit, taskud. Tsentraalne vesi ja kanal. Peakatse 3x16 A.

Müüa MAJA KALDA, TÄNNASILMA K

Up 254,7 m², 2 korterit, 5 tuba, 6 korterit, taskud. Tsentraalne vesi ja kanal. Peakatse 3x16 A.

Müüa MAJA KALDA, TÄNNASILMA K

Up 254,7 m², 2 korterit, 5 tuba, 6 korterit, taskud. Tsentraalne vesi ja kanal. Peakatse 3x16 A.

Müüa MAJA KALDA, TÄNNASILMA K

Up 254,7 m², 2 korterit, 5 tuba, 6 korterit, taskud. Tsentraalne vesi ja kanal. Peakatse 3x16 A.

Müüa MAJA KALDA, TÄNNASILMA K

Up 254,7 m², 2 korterit, 5 tuba, 6 korterit, taskud. Tsentraalne vesi ja kanal. Peakatse 3x16 A.

Müüa MAJA KALDA, TÄNNASILMA K

Up 254,7 m², 2 korterit, 5 tuba, 6 korterit, taskud. Tsentraalne vesi ja kanal. Peakatse 3x16 A.

Müüa MAJA KALDA, TÄNNASILMA K

Up 254,7 m², 2 korterit, 5 tuba, 6 korterit, taskud. Tsentraalne vesi ja kanal. Peakatse 3x16 A.

Müüa MAJA KALDA, TÄNNASILMA K

Up 254,7 m², 2 korterit, 5 tuba, 6 korterit, taskud. Tsentraalne vesi ja kanal. Peakatse 3x16 A.

Müüa MAJA KALDA, TÄNNASILMA K

Up 254,7 m², 2 korterit, 5 tuba, 6 korterit, taskud. Tsentraalne vesi ja kanal. Peakatse 3x16 A.

Müüa MAJA KALDA, TÄNNASILMA K

Up 254,7 m², 2 korterit, 5 tuba, 6 korterit, taskud. Tsentraalne vesi ja kanal. Peakatse 3x16 A.

Müüa MAJA KALDA, TÄNNASILMA K

Up 254,7 m², 2 korterit, 5 tuba, 6 korterit, taskud. Tsentraalne vesi ja kanal. Peakatse 3x16 A.

Müüa MAJA KALDA, TÄNNASILMA K

Up 254,7 m², 2 korterit, 5 tuba, 6 korterit, taskud. Tsentraalne vesi ja kanal. Peakatse 3x16 A.

Müüa MAJA KALDA, TÄNNASILMA K

Up 254,7 m², 2 korterit, 5 tuba, 6 korterit, taskud. Tsentraalne vesi ja kanal. Peakatse 3x16 A.

Müüa MAJA KALDA, TÄNNASILMA K

Up 254,7 m², 2

11/5/2019

Saarde vallas tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute eelnõude ja KSH aruande eelnõu täiendav avalik väljapanek ning t...

Saarde vald

EST

SAARDE VALLAS TUULIKUPARKIDE « Tagasi P14, P15 JA P16 DETAILPLANEERINGUTE EELNÕUDE JA KSH ARUANDE EELNÕU TÄIENDAV AVALIK VÄLJAPANEK NING TÄIENDAVA AVALIKU VÄLJAPANEKU TULEMUSTE ARUTELU

Saarde Vallavalitsus teatab, et korraldab Pärnu maakonnas Saarde vallas tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute eelnõude ja KSH aruande eelnõu täiendava avaliku väljapaneku 07.10.2019 kuni 21.10.2019 ning korraldab täiendava avaliku väljapaneku tulemuste arutelu 22.10.2019 algusega kl 17.00 Kilingi-Nõmme klubis.

Detailplaneeringute ja KSH aruande eelnõuga on avaliku väljapaneku kestel võimalik tutvuda Saarde valla kodulehel **<https://saarde.kovtp.ee/>**

Detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõu koostaja on Hendrikson & Ko OÜ (Raekoja plats 8, 51004 Tartu). Detailplaneeringu koostaja kontaktisik on Merlin Kalle, tel 502 5549. KSH aruande eelnõu koostaja kontaktisik on Riin Kutsar, tel 526 9962.

Arendajaks on Tuulepealne Maa OÜ (Puisniidu 41-8, Tiskre küla, Harku vald, 76916 Harju maakond). Kontaktisik: Sven Aasa, e-post: sven.aasa@gmail.com

Otsustaja, detailplaneeringute ja KSH koostamise korraldaja on Saarde Vallavalitsus (Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme, 86304 Pärnu maakond). Kontaktisik: Martti Rooden, e-post: **martti.rooden@saarde.ee** tel 44 90139.

https://saarde.kovtp.ee/uudised-ja-teated/-/asset_publisher/xdikigP1bz1P/content/saarde-vallas-tuulikuparkide-p14-p15-ja-p16-detailplaneeringut... 1/2

11/5/2019 Saarde vallas tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute eelnõude ja KSH aruande eelnõu täiendav avalik väljapanek ning t...

07.10.2019

https://saarde.kovtp.ee/uudised-ja-teated/-/asset_publisher/xdikigP1bz1P/content/saarde-vallas-tuulikuparkide-p14-p15-ja-p16-detailplaneeringut... 2/2

11/5/2019

Saarde Vallavalitsus teatab - Otsing - Mulgi vald

MULGI VALD

EST

SAARDE VALLAVALITSUS TEATAB « Tagasi

Saarde Vallavalitsus teatab, et korraldab Pärnu maakonnas Saarde vallas tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringute eelnõude ja KSH aruande eelnõu täiendava avaliku väljapaneku 07.10.2019 kuni 21.10.2019 ning korraldab täiendava avaliku väljapaneku tulemuste arutelu 22.10.2019 algusega kl 17.00 Kilingi-Nõmme klubis.

Detailplaneeringute ja KSH aruande eelnõuga on avaliku väljapaneku kestel võimalik tutvuda Saarde valla kodulehel <https://saarde.kovtp.ee/>

Detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise eelnõu koostaja on Hendrikson & Ko OÜ (Raekoja plats 8, 51004 Tartu). Detailplaneeringu koostaja kontaktisik on Merlin Kalle, tel 502 5549. KSH aruande eelnõu koostaja kontaktisik on Riin Kutsar, tel 526 9962. Arendajaks on Tuulepealne Maa OÜ (Puisniidu 41-8, Tiskre küla, Harku vald, 76916 Harju maakond).

https://mulgivald.ee/otsing?p_p_auth=1VDUeAt3&p_p_id=101&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-2&... 1/2

11/5/2019

Saarde Vallavalitsus teatab - Otsing - Mulgi vald

Kontaktisik: Sven Aasa, e-post: sven.aasa@gmail.com Otsustaja, detailplaneeringute ja KSH koostamise korraldaja on Saarde Vallavalitsus (Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme, 86304 Pärnu maakond). Kontaktisik: Martti Rooden, e-post: martti.rooden@saarde.ee tel 44 90139.

https://mulgivald.ee/otsing?p_p_auth=1VDUeAt3&p_p_id=101&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-2&... 2/2

Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringute keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu täiendava avaliku arutelu protokoll

Aeg: 22.10.2019

Koht: Kilingi-Nõmme klubi

Algus: 17:00

Lõpp: 18:35

Osalejate nimekiri on lisatud protokoll lõppu.

Päevakord:

- 1) Sissejuhatus
- 2) Ülevaade KSH protsessist
- 3) KSH aruande eelnõu järeldused
- 4) Avalikul väljapanekul laekunud ettepanekud
- 5) Arutelu, küsimused

1. Saarde valla abivallavanem **Martti Rooden** ütleb avasõnad.

2. **Riin Kutsar** (Hendrikson&Ko, juhtekspert) annab ülevaate KSH senisest käigust ja KSH protsessist.

3. **Riin Kutsar** teeb kokkuvõtte KSH olulisematest järeldustest ja täiendustest, mis on KSH aruande eelnõusse ja detailplaneeringutesse tehtud pärast esimest avalikku arutelu (rohevõrgustiku temaatika, muudatused seoses täiendava info laekumisega jmt).

Veiko Kärbla (Hendrikson & Ko, müra/varjutuse ekspert) annab ülevaate kavandatavate tuulikute poolt tekitatavatest visuaalsetest mõjudest erinevatel lahendusetappidel. Samuti annab Veiko ülevaate tuulikute müra modelleerimise ning varjutamise modelleerimise tulemustest, sh erinevate tuulikute arvu ja kõrguse korral.

Riin Kutsar toob välja KSH alternatiivide hindamise tulemused ning KSH järeldused.

4. **Riin Kutsar** annab ülevaate KSH avalikel väljapanekutel laekunud kirjadest ja ettepanekutest ning omapoolse vastuse/kommentaari nende.

Sven Aasa (Tuulepealne Maa OÜ, arendaja esindaja) räägib võimalikest kompensatsioonimehhanismidest kohalikele kogukonnale, milleks on kokkuleppel omavalitsusega moodustatavale MTÜ-le teatud summa iga-aastane eraldamine vastaval toodetud elektrile. Sellisel on tehtud ka teistes Eestis töösolevates tuuleparkides.

5. Arutelu ja küsimused.

Veiko Kuusik küsib, et kui maakonnaplaneeringu teemaplaneeringus oli määratud 2 km puhver aladele, kus on I kaitsekategooria kotka elupaigad, ei tohiks arendada selliste häirivate teguritega tegevust nagu tuulepark, siis oli teada juba 2 pesa asukoht, miks käesolevad detailplaneeringud üldse algatati?

Riin Kutsar: Pärnu maakonnaplaneeringu teemaplaneering ei seadnud tingimusi edasiseks...

Raivo Endrekson: Pärnu maakonnaplaneeringu teemaplaneering 2013 seadis, see on kaaskirjas juures, et neid samu tingimusi tuleb rakendada.

Veiko Kuusik: ja soovitus on 2-5 km uuringuid teha.

Riin Kutsar: see oli toona valikukriteerium, et keskkonna ja inimeste heaolu tagada; aeg läheb edasi, me ei tea kuidas loodus käitub ja võibki täiendavaid liike tulla peale, mida oleme selle töö kaigus püüdnud arvestada. Ka elamute puhul arvestati puhvriks 1 km. Praegune praktika on edasi liikunud, et seda 2 km tingimusega enam ei arvestata, sest ainult vahemaa ei ole tingimus, mis määrab mõju, vaid ikka iga konkreetse liigi elupaiga tingimused ning see, kus ta liigub, et temale see mõju oleks välistatud.

Veiko Kuusik: uus pesa, mis nüüd tekkis. Põhjapoolne tuulik on ära võetud, aga teine on ju tal kohe kõrval.

Riin Kutsar: me oleme võtnud väike-konnakotka liigieksperti arvamuse ning sama ekspert on koostanud väike-konnakotka kaitse-eeskirja. Tema on analüüsinud ja hinnanud, et põhjapoolseim tuulik tuleb välistada, teiste tuulikutega võib edasi minna, aga jätkub seire nii praegu, ehitamise kui kasutamise ajal, kuidas see konkreetne liik seal käitub. Hilisem oma ala ekspertide monitoorimine on väga oluline ettevaatuspõhimõte. Meie eesmärk on tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse ja olemegi kaasanud oma ala eksperte ja töö tugineb nende hinnangule.

Veiko Kuusik: aga pikaajalisemalt võiks vaadelda enne, kui neid teha.

Riin Kutsar: mis on pikaajaline? Kas pikaajaline vaatlus annab selle tulemuse? Selle töö raames on tehtud erinevaid linnustike uuringuid: haudelinnustiku, väike-konnakotka uuringud. Ka uue pesa leidmisel arvestati kohe sellega, pandi töö seisma, kaasati ekspert hinnangu saamiseks ja korrigeeriti aruannet.

Aavo Tursk lisab nahkhiirte teemal, et tuuliku laba on maapinnast ca 70-80 m, milline nahkhiir lendab 70-80 m kõrgusel? Lendavad ikka 30-40 m kõrgusel. Kas reaalselt hakkavad nad nii kõrgel hukkuma.

Riin Kutsar: on teada, et nahkhiired koonduvad tuuliku laba valguse peale ning kui see teema on, siis igaks juhiks teemat käsitletakse. Muu maailma praktika on, et kui nahkhiirte puhul toitumisalasid jääb väheks ning neile valgus tähistab toidulauda, võivad nad alale tulla ja mõningal määral hukkuda, kuid jah üldjoontes nahkhiired nii kõrgel ei lenda. Nahkhiirte uuringu tulemused on aruandes kajastatud ning vastavalt sellel nahkhiirte osas meetmeid seada pole vaja. Ala P15 oli nahkhiirte poolest kõige tundlikum, kuid enamusele sinna kavandatud tuulikutele tõmbas kriipsu peale linnustiku uuring.

Veiko Kuusik: millised on leevendusmeetmed, näit kui saab teatud hulk kotkaid surma?

Riin Kutsar: kasutamiseaegselt on vältimispehõimõte. Me monitoorime ja on ette kirjutatud, et seda peab oma valdkonna ekspert tegema. Seejärel annab hinnangu, kas ja kuidas peaks mingeid meetmeid kasutusele võtma. Ka rahvusvaheliselt on kasutusel järjepidev monitoorimine, et selgeks teha, kas tuulik võib maksimaalse aja töötada. Ka lindude puhul jälgitakse lennukõrgust ning ümbruskaudset maakasutust ning mida liik elupaigana vajab, kus on ta toidulaud jne.

Veiko Kuusik: kas pole otstarbekas kohe see uuring ära teha ja siis polegi probleeme?

Riin Kutsar: monitooritakse pidevalt, ka praegu ning saab KKA-le teabe esitada ja koheselt arvesse võtta, oma ala ekspert annab teada, millised meetmed tuleb kasutusele võtta. KKA saab vajadusel tegevusi keelata. Viimane väike-konnakotka kaitse-eeskiri ütleb, et linnu seisund on viimastel aastatel Eestis oluliselt paranenud. Monitooring annabki vastused.

Alati on proportsionaalsuse küsimus, mida on mõistlik alguses uurida, mida järgmistes etappides. Seda teavdki oma valdkonna spetsialistid, keda oleme oma töösse kaasanud. Väike-konnakotka kaitse-eeskirja koostaja on olnud kaasatud ja andnud hinnangu, et alal P16 tuleb 1 tuulik välistada ja teiste puhul on järelmonitooring. Ja alati saab sõna sekka öelda kaitseala valitseja, kes on Keskkonnaamet.

Veiko Kuusik uurib, kuidas mõjuvad tuulikud mesilastele, kimalastele? Mujal maailmas tolmeldajaid väheks jäänud, infraheli mõju neile.

Riin Kutsar: oma töödes tugineme muu maailma praktikale, kus neid aspekte pole välja toodud, keskendutakse siiski olulisele mõjule. Tolmeldajatele mõju ei avaldu, kuna maakasutus jääb samaks ja kõrgusmastaap on erinev. Putukatele infraheli ei mõju, seda teemat on uuritud.

Veiko Kärbla: mesilastel tuulikutega seost pole leitud. Kui mingites piirkondades on mesilasi vähemaks jäänud, on leitud, et mingil perioodil kasutati pestitsiide. Mis faktor tuuliku puhul võiks olla, mis mesilase tapab?

Toomas Aab: see kõik ei välista kimalasi uurimast, kellel selleks soov. Aga, kas mõni kotkaurija vmt on öelnud, et väike-konnakotkas kolib ära tuuliku lähedalt, et näit hiired vmt kaovad ära selles piirkonnas (Vibratsiooni tõttu) ning kotkas kolib veidi eemale? Või ta läheb enesetapvalt tuulikusse sisse ja saab surma?

Riin Kutsar: konnakotkal on kõige olulisem elupaik ehk metsa vanus. Kui metsa vanuseline koosseis muutub mingil määral, leitakse uued elupaigad. Aga mõjutavad ka häiringud, kuid väike-konnakotkas talub häiringuid suhteliselt hästi.

Tõnu Pärn: tuulikute alla põllumajandusliku tegevuse jätkamine, kuidas tagatakse, et seal pole looduslik rohuma, vaid midagi muud?

Riin Kutsar: see oli soovituslik preventatiivne meede. Siin saab arendaja maaomanikega sõlmida leppeid.

Raivo Endrekson: olles 31 aastat kotkastega tegelenud ja igal aastal Pärnumaa kotkapesad üle kontrollinud saab öelda, et konnakotkal ei olnud see aasta hea aasta, kuna 50-st kontrollitud pesast oli vaid 5-s poeg. Ka Mälgandi pesas oli sel aastal poeg. Aga jah, kotkad kolivadki. Minu seisukoht on endiselt see, et detailplaneeringu algatamisel oleks endiselt pidanud lähtuma Pärnumaa tuuleenergeetika teemaplaneeringust. Me kohtume KKA laua taga kuskil eraldi.

Riin Kutsar: selle kohta on jah tõenäoliselt eriarvamus ja ma nägin, et olite sellekohase kirja saatnud täna, kuid ei jõudnud sellega tutvuda, kuna see laekus vahetult enne arutelu.

Aavo Tursk lisab, et temal kui maaomanikul on elupaikadest jm põhjustatud kitsendustega keeruline maad kasutada ja iga uue pesa leidmine ei ole maaomanikule rõõm.

Riin Kutsar: maad juurde ei teki ja tulebki leida kompromissid ühise ruumi kasutamiseks. Peab laiemalt mõtlema ka säästva arengu aspekti. Peame leidma kaitseala valitsejaga ühise arusaama teemaga edasiminekuks.

Veiko Kuusik uurib, kas maakaablitel võiks olla mõju.

Riin Kutsar vastab, et maakaablite mõju uuritakse kaitstavatele loodusobjektidele ning muul moel nendega ei tegeleta. Olulist mõju nende puhul ei ole.

Raivo Endrekson: kuidas on mõju sidele, selle kvaliteedile tuuleparkidel?

Sven Aasa: ei ole olnud kurtmist tuulikute lähedal, et sidelevi halveneks.

Raivo Endrekson: vahemärkus, et sel sügisel leiti Varbla tuulepargis tuuliku alt hukkunud merikotkas. Teadaolevalt kolmas kotkas, kes on tuuliku läbi hukka saanud.

Riin Kutsar räägib järgnevatest tegevustest KSH aruandega ning tänab osalejaid ja lõpetab koosoleku.

Protokollis: Merlin Kalle

SAARDE VALLA TUULIKUPARKIDE P14, P15 JA P16 DETAILPLANEERINGUTE JA
KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ARUANDE EELNÕU TÄIENDAVA
AVALIKU VÄLJAPANEKU TULEMUSTE AVALIKUSTAMISE ARUTELUST OSAVÕTJATE NIMEKIRI

KILINGI-NÕMME KLUBI
22.10.2019. A KELL 17.00

NR	NIMI	ROLL / AMET	E-POST, TELEFON
1.	Tõnu Pärn	VALLA ELANIK	Tõnu.Pärn@6mail.ee, 6772756983116
2.	Jenve Loit	perestonnan	ilme.loit@hot.ee 5149239
3.	Õu dohn	-"	
4.	Rein dohn	-"	tel. 56675477
5.	Margo Loit	-"	5664772
6.	Sven Aasa	Audaja kandidaat	5028386
7.	Marth Reedu	Saarde VV	marth.reedu@saarde.ee
8.	KAI SAKALA	SAARDE VV	KAI.SAKALA@SAARDE.EE
9.	Veiko Kirsila	Hendrikson & Ko	veiko@hendrikson.ee
10.	Merilin Kall	Ost Hendrikson & Ko	merilin@hendrikson.ee
11.	Riin Kutsan	Ost Hendrikson & Ko	riin@hendrikson.ee
12.	Avo Tuvsh	Saarde valla elanik	avo689@ga.ee
13.	VILU RUUSMANN	Valla elanik	villu.ruusmann@gmail.com
14.	LEND ULO	Alia v. elanik	5164665
15.	KATA LEND	Mitagi v. kodanik	katalend@hot.ee

16.	Jana Pelturi	Marek Pelturi	5168720
17.	Raivo Eide	Kodanik	naisorikumar@guail.com
18.	Reiko Kuusik	Kodanik	5174487
19.	GRETA KUUSIK	KODANIK	53316823
20.	NERILI ZACH	KODANIK	53558014
21.	Andrieta Huvani	Kodanik	53776796
22.	Simeon	Mulgi vabad	sim.120@gmail.com
23.	Kalle Tammoja	Mulgi vabad	kalltammoja@gmail.com
24.	Raid Kuusik	Kodanik	raid.kuusik@gmail.com
25.	Uusis hussid	Kodanik	uusis.kuusik@gmail.com
26.	TOOMAS AAB	Kodanik	toomas@nettagrupp.ee
27.	OLIVER ZIEGEN	GEHT ENER GIA AS	OLIVER.ZIEGEN@ENERGIA.EE
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			
34.			
35.			

MAANTEEAMET

Saarde Vallavalitsus
info@saarde.ee

Teie 19.11.2019 nr 7-7/1531

Meie 28.11.2019 nr 15-2/19/20958-4

Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, ja P16 detailplaneeringute kooskõlastamine

Olete esitanud Maanteeametile kooskõlastamiseks Pärnu maakonna Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringud alal P14, P15 ja P16. Tuulikuparkide P14, P15 ja P16 arendusalad on kehtestatud Pärnu maakonna planeeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringuga, mille koostamine toimus koostöös Maanteeametiga. Planeeringualad asuvad riigiteedest üle 700 m kaugusel, kuid hõlmavad olemasolevaid juurdepääsuteid riigiteedele nr 92 Tartu - Viljandi - Kilingi-Nõmme ja 6 Valga-Uulu.

Võttes aluseks Planeerimisseaduse, Ehitusseadustiku ning Maanteeameti põhimääruse, **kooskõlastame** Hendrikson & Ko tööd nr 2741/16 „Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneering alal P14“, nr 2741/16 „Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneering alal P15“, nr 2741/16 „Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneering alal P16“.

Kõik riigitee kaitsevööndisse kavandatud ehitusloa kohustusega tööde projektid tuleb esitada Maanteeametile nõusoleku saamiseks. Ristumiskoha puhul tuleb taotleda EhS § 99 lg 3 alusel Maanteeametilt nõuded ristumiskoha projekti koostamiseks.

Käesolev kooskõlastus kehtib 2 aastat käesoleva kirja välja andmise kuupäevast. Tähtaja möödumisel tuleb planeering Maanteeametile esitada lähteseisukohtade uuendamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Marek Lind
juhtivspetsialist
taristu teenuste osakond

Lisad: Detailplaneeringute P14, P15 ja P16 juurdepääsu skeemid

Anna Palusalu
58507716 Anna.Palusalu@mnt.ee

Teelise 4 / 10916 Tallinn / 6119 300 / Registrikood 70001490 / www.mnt.ee /
info@mnt.ee, 620 1200 (kliendiinfo) / maantee@mnt.ee; 611 9300 (teedevalised küsimused)

PÄÄSTEAMET

Eiko Tammist
Saarde Vallavalitsus
info@saarde.ee

Teie: 19.11.2019 nr 7-7/1531

Meie: 05.12.2019 nr 7.2-3.4/13321-2

**Taotlus Saarde valla tuulikuparkide P14,
P15, P16 detailplaneeringute ja
keskkonnamõju strateegilise hindamise
(KSH) aruande eelnõu koostamine**

Austatud Eiko Tammist

Päästeseaduse § 5 lg 1 p 7 alusel annab Päästeameti Lääne päästekeskus koostlustuse OÜ Hendrikson & Ko, poolt koostatud töö nr 2741/16 Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõule.

Päästeameti Lääne päästekeskus teeb ettepaneku sisse kanda KSH aruandesse alljärgnevad ettepanekud, mis lahendatakse planeeringu edasistes etappides:

1. Leevendusmeetmed, mis võetakse kasutusele käigukastis oleva õli sattumise vältimiseks pinnasesse .
2. Leevendusmeetmed, mis võetakse kasutusele tulekahju tekkimise korral metsa- ja maastikutulekahjude ning tuuliku kustutamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Margo Kubjas
Ohutusjärelevalve büroo
nõunik
Lääne päästekeskus

Lääne päästekeskus / Pikk 20a / 80013 Pärnu / 444 7800 / laane@rescue.ee / www.paasteamet.ee /
Registrikood 70000585

2 (2)

Margo Kubjas
+372 4549762
margo.kubjas@rescue.ee

KAITSEMINISTEERIUM

Saarde Vallavalitsus
Nõmme tn 22
Kilingi-Nõmme
Saarde vald
86304 Pärnumaa

Teie 19.11.2019 nr 7-7/1531

Meie 09.12.2019 nr 12-3/19/4645

**Saarde valla tuuleparkide P14, P15, P16 detailplaneeringute ja (KSH) aruande eelnõu
kooskõlastamine**

Olete esitanud Kaitseministeeriumile kooskõlastamiseks Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu.

Kaitseministeerium on tutvunud esitatud materjaliga ning kooskõlastab alade P15 ja P16 detailplaneeringute ja KSH aruande eelnõu märkusteta.

Ala P14 osas kooskõlastab Kaitseministeerium tuulikupargi detailplaneeringu ja KSH eelnõu tingimusel, et elektrituulikute asukohad viiakse vastavusse dokumendis "OÜ Hendrikson & Ko poolt koostatud dokumendis „Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringute keskkonnamõjude strateegiline hindamine VTK“, versioon 18.08.2017 /// TÖÖ NR 2741/16" joonisel 3.1 esitatud asukohtadega.

Elektrituulikute koordinaadid:

6 – X=566708,6; Y=6452225,1

7 – X=567180,6; Y=6452429,8

8 – X=567088,6; Y=6452727,7.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Sang

Kaitseinvesteeringute osakonna juhataja

Sakala 1 / 15094 Tallinn / 717 0022 / kantslei@kaitseministeerium.ee / www.kaitseministeerium.ee
Registrikood 70004502

Mati Kuppar 7170225
Mati.Kuppar@kaitseministeerium.ee

2 (2)

MAA-AMET

Eiko Tammist
Saarde Vallavalitsus
info@saarde.ee

Teie 19.11.2019 nr 7-7/1531

Meie 11.12.2019 nr 6-3/19/17536-3

**Saarde valla tuuleenergeetika
detailplaneeringud aladel P14, P15 ja
P16 ning keskkonnamõju strateegilise
hindamise aruande eelnõu**

Austatud härra Tammist

Olete edastanud Maa-ametile 19.11.2019 kirjaga nr 7-7/1531 kooskõlastamiseks Pärnu maakonna Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringud aladel P14, P15 ja P16 ning keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) aruande eelnõu.

Detailplaneeringud on algatatud alal P14 Saarde Vallavolikogu 12.10.2016 otsusega nr 28, alal P15 Saarde Vallavolikogu 12.10.2016 otsusega nr 29 ja alal P16 Saarde Vallavolikogu 12.10.2016 otsusega nr 30. Detailplaneeringute raames algatati keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 33 alusel KSH. Tulenevalt asjaolust, et tuulikupargid asetsevad ruumiliselt lähedikkude ja tegemist on eesmärgilt ja tegevuselt samasisuliste projektidega ühildati keskkonnamõju hindamise protsessid. Kõigile kolmele tuulepargile viidi ühe protsessina läbi KSH menetlusprotsess, mis käsitles kõiki kolme planeeringuala. Detailplaneeringutega kavandatud elektrituulikute rajamine on vastavuses Pärnu maakonnaplaneeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringuga (kehtestatud Pärnu maavanema 21.11.2013 korraldusega nr 646), mille raames on välja töötatud elektrituulikute arendamiseks sobivad alad.

Oleme edastatud dokumendid läbi vaadanud ning Maa-ametil ei ole puutumust aladega P14 ja P15 Saarde vallas Kamali külas. Saarde valla Tõlla küla tuuleenergeetika detailplaneeringu arenduspiirkonda alal P16 on haaratud Heiniku (kü 71001:001:0246) kinnisasi, mille riigivara valitseja on Keskkonnaministeerium ja volitatud asutus Maa-amet. Tuulikupargi elektrivarustuse tagamiseks on 20 kV maakaabelliin planeeritud Heiniku kinnisasja põhja ja ida piiril asuva olemasoleva tee äärde. Tuulikute side tagamiseks on kavandatud kiudoptiline valguskaabel, mis paigutatakse samasse trassi elektrikaablitega. Planeeritavatele tehnovõrkudele on ette nähtud isiklikud kasutusõigused kaitsevööndite ulatuses (võrgu-) valdajate kasuks. Maaüksused planeeritud tuulikute ümbruses jäävad kasutusele olemasoleva põllumajandusliku maana.

Mustamäe tee 51 / 10621 Tallinn / 665 0600 / maaamet@maaamet.ee / www.maaamet.ee
Registrikood 70003098

Maa-ametil ei ole vastuväiteid Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringu lahendusele alal P16 ja KSH aruande eelnõule. Palume hoida Maa-ametit kursis detailplaneeringu edasise menetlemisega.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristi Kivimaa

maatoimingute osakonna planeeringute ja ehitusprojektide büroo juhataja

Kaili Ojaperv
675 0132 kaili.ojaperv@maaamet.ee

PÕLLUMAJANDUSAMET

Saarde Vallavalitsus
info@saarde.ee

Teie: 19.11.2019 nr 7-7/1531

Meie: /kuupäev digiallkirjas/
nr 14.5-1/2167-1

**Saarde valla tuulikuparkide P14, P15 ja P16
detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise
hindamise aruande eelnõu koostööstamine.**

Austatud Eiko Tammist

Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määruse nr 133 Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute koostööstamine alused § 2 lg 2 ning Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 42 lg 2 alusel esitas Saarde Vallavalitsus Põllumajandusametile koostööstamiseks Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringud ja planeeringute keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu.

Planeeringutega kavandatakse Saarde valda kolme tuulepargi rajamist, kaks Kamali ja üks Tõlla külla. Planeeringute alad asuvad maaparandussüsteemide maa-alal. Planeeringutes on kajastatud info maaparandussüsteemide kohta. Samuti on ära märgitud, et maaparandussüsteemi reguleeriv võrk peab nõuetekohaselt toimima ka pärast planeeringute alal muudatuste tegemist (tuulikute ehitamist, juurdepääsuteede ja maakaablite rajamist).

Põllumajandusamet koostööstab Saarde valla tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringud ja Saarde valla tuulikuparkide P14, P15 P16 detailplaneeringute keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu (koostaja OÜ Hendrikson & Ko, töö nr 2741/16, Tallinn-Tartu 2019).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Riho Eismaa
peaspetsialist-koordinaator
Põllumajandusamet Lääne regioon

Kadri Prikk
e-post: kadri.prikk@pma.agri.ee

P. Keres 4/ 80010 Pärnu/ parnu@pma.agri.ee/ www.pma.agri.ee
Registrikood 70000071

TERVISEAMET

Saarde Vallavalitsus
info@saarde.ee

Teie: 19.11.2019 nr 7-7/1531
 Meie: 17.12.2019 nr 9.3-1/19/6811-2

Saarde valla tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringud ja nende keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruanne

Esitasite Terviseameti lääne regionaalosakonnale kooskõlastamiseks Saarde valla tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringud ja nende keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande.

Saarde Vallavolikogu algatas 12.10.2016 otsustega nr 28 („Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringu algatamine alal P14“); nr 29 („Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringu algatamine alal P15“) ja nr 30 („Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringu algatamine alal P16“) detailplaneeringud. Detailplaneeringute raames algatati keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 33 alusel keskkonnamõjude strateegiline hindamine. Tulenevalt asjaolust, et tuulikupargid asetsevad ruumiliselt lähestikku ja tegemist on eesmärgilt ja tegevuselt samasisulistega projektidega ühildati keskkonnamõju hindamise protsessid. Kõigile kolmele tuulepargile viidi ühe protsessina läbi KSH menetlusprotsess, mis käsitles kõiki kolme detailplaneeringu ala.

Detailplaneeringute eesmärgiks on planeerida elekrituulikute asukohad, välja selgitada planeeringute elluviimise võimalused, vajadusel jagada maaüksused kruntideks ja määrata katastriüksustele sihtotstarbed, ehitusõigused ja hoonestusalad. Selgitada välja juurdepääsuteede asukohad ja servituutide vajadused ning teede avalikuks kasutamiseks määramise vajadus. Määrata tehnorajatiste ja -võrkude asukohad, haljastuse ja heakorrasuse põhimõtted, kuritegevuse riski vähendavad tingimused. Seada keskkonnatingimusi tagavad nõuded (kiirgus, müra, vibratsioon, visuaalne reostus, insolatsioon ning muud keskkonnatingimused).

KSH eesmärgiks on analüüsida kolme tuulikupargi detailplaneeringu elluviimisega kaasnevaid olulisi keskkonnamõjusid, töötada välja meetmed ebasoodsate mõjude leevendamiseks.

Tuulepealne maa OÜ kavandab Pärnumaale Saarde valda kolme tuulepargi rajamist, millest kaks asuvad Kamali ja üks Tõlla külas. Kõigi kolme tuulepargi asukohavaliku puhul on lähtutud Pärnu maakonna planeeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringu raames välja töötatud soovitudest. Kavandatavad tuulepargid on planeeritud asukohtadesse, mida teemaplaneering näeb võimalike tuuleenergeetika arendamise piirkondadena – need on Kamali külas arenduspiirkonnad P14 ja P15 ning Tõlla külas arenduspiirkond P16.

Kõigi kolme DP puhul on kavandatud samane tuulikute ehituslik ja tehniline lahendus. Tuulikud paigaldatakse kuni 600 m² suurusele vundamendile, mille kõrgus olemasolevast maapinnast on kavandatud kuni 3 m. Kavandatavate tuulikute maksimaalseks kõrguseks on 250 m, rootori diameeter 140 m ja ühe tuuliku maksimumvõimsuseks 5 MW. Maksimaalses plaanitavas mahus tuulikute püstitamisel oleks kolme tuulikupargi koguvõimsuseks kuni 70 MW.

Kuigi KSH käsitleb tuulikuid maksimumkõrgusega 250 m ja võimsusega 5 MW, siis KSH valmimise ajal on arendaja reaalseteks sooviks/võimaluseks kasutada tuulikuid, mille kõrgus on ümbritsevast maapinnast kuni 205 m ja võimsus kuni 3-4 MW.

LÄÄNE REGIONAALOSAKOND

Uus 3a / 80010 Pärnu / +372 794 3500 / kesk@terviseamet.ee / www.terviseamet.ee/ / Registrikood 70008799

Detailplaneeringutega kavandatakse rajada Pärnumaale Saarde valda kuni 3 tuuleparki, millest 2 asuvad Kamali külas (alad P14, P15) ja 1 Tõlla külas (ala P16). Alale P14 on kavandatud 3 tuulikut, alale P15 2 (algse 6 asemel) ja alale P16 4 (algse 5 asemel).

Planeeringuala P14 pindalaga ca 13 ha hõlmab Saarde vallas Kamali külas kolme maaüksust: Kurmi-Hansu (71101:004:0144), Kurmi-Merdi (71101:002:0031), Tihemetsa metskond 5 (71101:001:0379). P14 alale on planeeritud 3 tuulikut (kõik Kurmi-Merdi kinnistule), mille koguvõimsus on kokku 15 MW. Planeeringuala P15 pindalaga ca 10,3 ha hõlmab Saarde vallas Kamali külas kahte maaüksust: Kera (71101:004:0067) ja Laane (71101:004:0038). Kavandatakse kahe tuuliku rajamist koguvõimsusega 10 MW.

Planeeringuala P16 pindalaga ca 36 ha hõlmab Saarde vallas Tõlla külas nelja maaüksust: Vana-Neitsi (71101:005:0020), Neitsipõllu (71101:005:0061), Noore-Neitsi (71101:005:0028) ja Heiniku (71101:001:0246). Korregeeritud lahendusega planeeritakse 4 tuulikut ning pargi koguvõimsuseks on kuni 20 MW.

Kavandatavad tuulepargid asuvad valdavalt põllumaal ning planeeritavad kinnistud on kõik maatulundusmaa sihtotstarbega. Kamali külas elas 2018. aasta seisuga 33 inimest ja Tõlla külas 76 inimest. Valla suurematest keskustest (Kilingi-Nõmmest ja Tihemetsast) jäävad kõik kolm tuulepargi ala üle 4 km kaugusele. Lähimatest eluhoonetest on tuulikud kavandatud kaugemale kui 1 km.

Mõju inimese tervisele on seotud eeskätt tuulikute lähedal elavate inimeste ja tuulikute töötamisest tuleneva müra ja varjutamise võimaliku mõjuga. KSH raames viidi läbi müra ja varjutuse modelleerimine, sealjuures mitmele alternatiivsele arengustsenaariumile. Selgus, et kavandatavate tuulikuparkide lähikümbruses on täidetud uutest tööstusettevõtetest lähtuva müra kõige rangem kehtestatud nõue – sihtväärtus uutel elamualadel – mis iseloomustab häid tingimusi elamualadel öisel ajal (40 dB). Seda ka n-õ maksimaalse tuulikute arvu (14 tk) ja kõrguse (250 m) ning kõigi kolme pargi koosmõjul. Teiste alternatiivide (nt 9 tuulikut, väiksemad tuulikud) jne puhul on müratasemed eeldatavalt veelgi väiksemad. Varjutuse modelleerimise tulemused tõid välja, et maksimaalse tuulikute arvu (14 tk) ja kõrguse (250 m) korral võivad tuulikutele lähimad eluhooned jääda 10 tundi (varjutamist/aastas) ületava ala sisse ning kahe hoone puhul võib teoreetiliselt esineda ka summaarset varjutamist rohkem kui 20 tundi aastas (nt Leemeti kinnistu, kus tuulikute maksimumparameetrite korral võib esineda kuni 26 h varjutamist aastas). Varjutuse osas hinnati KSH aruandes kolme erinevat all-alternatiivi, millest eelistatumaks osutus vähima mõjuga alternatiiv, kui kõigi kolme DP puhul rakendatakse väiksemaid tuuliku parameetreid (kõrgus 250 m asemel kuni 205 m) ja maksimaalse tuulikute arvu (14 tk) asemel 9 tuulikut (loobutakse P15 ala neljast tuulikust ning P16 ala ühest tuulikust). Lisaks hinnati KSH aruandes, et tuulikute poolt tekitatava vibratsiooni mõju ümbruskonnale sisuliselt puudub. Vibratsioon ei teki ega kandu edasi väljaspool tuuliku vundamenti.

Terviseameti lääne regionaalosakond on tutvunud esitatud planeeringumaterjalidega ja nende keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruandega ning kooskõlastab Saarde valla tuulikuparkide P14, P15 ja P16 detailplaneeringud ja KSH aruande.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kadri Juhkam

lääne regionaalosakonna juhataja

Kristel Kallaste 56 293 251 kristel.kallaste@terviseamet.ee

KESKKONNAAMET

Eiko Tammist
vallavanem
Saarde Vallavalitsus
info@saarde.ee

Teie 19.11.2019 nr 7-7/1531

Meie 18.12.2019 nr 6-5/19/234-2

**Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16
detailplaneeringute ja keskkonnamõju
strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu
kooskõlastamine**

Esitasite Keskkonnaametile kooskõlastamiseks Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringud (edaspidi ka *planeering*) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu (planeeringu ja KSH aruande koostaja on Hendrikson&Ko OÜ, töö nr 2741/16).

Saarde Vallavalitsus on algatanud tuulikuparkidele eraldi detailplaneeringu (edaspidi ka DP) menetlused ning keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH). Algatused on tehtud Saarde vallavolikogu 12.10.2016 otsustega nr 28 (ala P 14); nr 29 (ala P15) ja nr 30 (ala P16). Tulenevalt asjaolust, et tuulikupargid asetsevad ruumiliselt lähedikkude ja tegemist on eesmärgilt ja tegevuselt samasisuliste projektidega on keskkonnamõju strateegilise hindamise protsessid ühildatud üheks menetlusprotsessiks.

Tuulepealne maa OÜ kavandab Pärnumaale Saarde valda kolme tuulepargi rajamist, millest kaks (P14 ja P15) asuvad Kamali ja üks (P16) Tõlla külas. Detailplaneeringute eesmärgiks on muuhulgas planeerida elektrituulikute asukohad, määrata tehnoarajatiste ja –võrkude asukohad, haljastuse ja heakorrastuse põhimõtted, kuritegevuse riski vähendavate tingimused; seada keskkonnatingimusi tagavad nõuded (kiirus, müra, vibratsioon, visuaalne reostus, insulatsioon ning muud keskkonnatingimused).

Detailplaneeringute ja KSH aruande eelnõu kooskõlastamise kohustus Keskkonnaametiga tuleneb planeerimisseaduse (edaspidi *PlanS*) § 2 lg-st 3, § 4 lg-st 4, § 124 lg-test 7 ja 9, § 127 lg-st 1 ning Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määruse nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“ § 3 p-st 2. PlanS § 85 lg 3 kohaselt hinnatakse planeeringu ja KSH aruande eelnõu kooskõlastamisel eelnõude vastavust õigusaktidele ning KSH aruande eelnõus sisalduvate hinnangute piisavust ja objektiivsust.

Keskkonnaamet annab kooskõlastuse detailplaneeringule ja KSH aruande eelnõule vaid Keskkonnaameti pädevuse ulatuses. Keskkonnaameti hinnangul lähtub detailplaneeringu lahendus õigusaktide nõuetest, KSH aruande eelnõu KeHJS §-st 40, KSH-s hinnati väljatöötamiskavatsuses käsitletud teemasid ning KSH aruande eelnõus esitatud hinnangud on piisavad ja objektiivsed. Keskkonnaameti 13.06.2019 kirjas nr 6-5/19/103-2 toodud märkustega on KSH aruandes arvestatud.

Arvestades eeltoodut ning tuginedes PlanS § 2 lg-le 3, § 4 lg-le 4, § 85 lg-le 3, § 124 lg-tele 7 ja 9, § 127 lg-le 1, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse

Narva mnt 7a / 15172 Tallinn / Tel 680 7438 / Faks 680 7427 / e-post: info@keskkonnaamet.ee /
www.keskkonnaamet.ee / Registrikood 70008658

§-le 40, Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määruse nr 133 „Planeeringute koostamise koostöö tegemise kord ja planeeringute koostööaluste aluste” § 3 p-le 2 ning Keskkonnaameti peadirektori 07.11.2019 käskkirja nr 1-1/19/205 „Regioonide põhimääruste kinnitamine” lisa 2 „Keskkonnaameti Lääne regiooni põhimäärus” p-dele 2.1 ja 3.5.8 koostööaluste Keskkonnaameti detailplaneeringu ja KSH aruande eelnõu alljärgnevatel tingimustel:

1. Detailplaneeringute seletuskirjade ptk-s 4.11.6 (tabel 4.11.6.1) on välja toodud leevendavad meetmed etappide kaupa koos vastutajatega. Ehitusetapis on kaitsealuste linnuliikide häirimise vähendamiseks ette nähtud müra- ja ehitustööde vältimine (rammvaiaade rammimine ja ehitusplatsil betoneerimise korral ei tohi viibida tuulepargi alal rohkem kui üks töötav auto ajavahemikus 1.03– 30.06) ja piirangu täitmise kontrollijaks märgitud Keskkonnaamet ja Keskkonnainspektor. Kasutusetapi osas on öeldud, et võimalikud meetmed selguvad linnustiku järelseire läbiviimisel. Kui ilmneb soovimatu keskkonnamõju, tuleb seiret teostaval ekspertidel välja tuua sobiv meetmepakett keskkonnamõju ärahoidmiseks, minimeerimiseks või kompenseerimiseks. Ka kasutusetapis on kontrollijaks (võimaliku täiendava meetme seadjaks) määratud Keskkonnaamet. Juhime tähelepanu, et Keskkonnaametil ja Keskkonnainspektoril puudub pädevus nimetatud ülesannete täitmisel, tabelis tuleb määrata kontrolli teostajaks kohalik omavalitsus. Ehitusseadustiku § 130 lg 1 kohaselt teostab ehitusseadustikus ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete järgimise üle teostavad riiklikku järelevalvet käesolevas paragrahvis nimetatud asutused. Kohaliku omavalitsuse üksus teostab riiklikku järelevalvet, täites selleks muuhulgas järgmisi ülesandeid: ehitise, sealhulgas ehitusprojekti detailplaneeringule nõuetele vastavuse kontrollimine; ehitise või ehitamise nõuetele vastavuse kontrollimine, ehitise kasutamise otstarbest tulenevalt selle korrashoiu ja kasutamise nõuetele vastavuse kontrollimine.
2. Detailplaneeringute seletuskirjade ptk-s 4.11.7 on öeldud, et linnustiku ja nahkhiirte seirekavad tuleb koostööalustada Keskkonnaametiga. Palume lisada, et seirekavad koostööalustatakse ka Keskkonnaagentuuriga.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Sulev Vare
juhataja
Lääne regioon

Toomas Kalda 447 7383
toomas.kalda@keskkonnaamet.ee

RAHANDUSMINISTEERIUM

Saarde Vallavalitsus
info@saarde.ee

Teie 19.11.2019 nr 7-7/1531
Meie 19.12.2019 nr 14-11/7064-2

**Arvamus Saarde valla
tuuleenergeetika
detailplaneeringutele ja KSH
aruandele**

Saarde Vallavalitsus esitas 19.11.2019 Rahandusministeeriumile arvamuse avaldamiseks Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringud ja nende ühise keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande, lähtuvalt PlanS § 85 lõikele 1.

Saarde Vallavolikogu 12.10.2016 otsustega nr 28 algatas Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringu alal P14, otsusega nr 29 alal P15 ja otsusega nr 30 alal P16. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 33 alusel algatati detailplaneeringute keskkonnamõju strateegilised hindamised (KSH). Tulenevalt asjaolust, et tuulikupargid asetsevad ruumiliselt lähedastikku ja tegemist on eesmärgilt ja tegevuselt samasisuliste planeeringutega, ühildati keskkonnamõju hindamise protsessid (kolmele detailplaneeringule koostatakse ühine KSH aruanne).

Detailplaneering on kooskõlas Saarde valla üldplaneeringu ja Pärnu maakonna planeeringuga, kus on määratud võimalikud tuuleenergeetika arendamise piirkonnad ning seatud tingimused tuuleenergeetika arendamiseks. Kuna detailplaneeringu koostamisel oli nõutav KSH koostamine, siis detailplaneeringu menetlemisel lähtutakse üldplaneeringu menetlemisele ettenähtud nõuetest.

Kamali külas asuvale P14 planeeringualale (suurusega ca 13 ha) kavandatakse kolm tuulikut ja P15 planeeringualale (suurusega ca 10 ha) kaks tuulikut. Tõlla külas asuvale P16 planeeringualale (suurusega ca 36 ha) kavandatakse neli tuulikut. Kõik planeeringualad asuvad drenenitud põllumaadel. Planeeritud tuulikute ja nende vajalike montaažiplatside rajamine vähendab põllumajanduslikku maad P14 alal ca 0,5 ha, P15 alal ca 0,3 ha ja P16 alal ca 1,5 ha.

Elektrituulikute maksimaalseteks kõrgusteks (laba tipu kõrguseks) on kavandatud olemasolevast maapinnast 250 m. Ühe tuuliku maksimumvõimsuseks on kavandatud 5 MW. Elektrituulikud rajatakse kuni 600 m² suurusele vundamendile, vundamendi täpne tehniline lahendus selgub tehnilise projekti koostamisel. Lisaks tuulikutele on detailplaneeringutega kavandatud vajalik infrastruktuur – juurdepääsuteed, montaažiplatsid ja elektriliinid. Tuulikud ja neile vajalik infrastruktuur rajatakse hoonestusõiguslepingu kohaselt.

Tutvunud esitatud materjalidega peame oluliseks välja tuua järgmist.

Suur-Ameerika 1 / 10122 Tallinn / 611 3558 / info@rahandusministeerium.ee / www.rahandusministeerium.ee
registrikood 70000272

1. Kõikide detailplaneeringute seletuskirjade peatükkides 4.10 on fikseeritud, et maaparandussüsteemide rekonstrueerimisprojekti koostamiseks tuleb taotleda tingimused Põllumajandusameti Tartu keskusest. Palume välja selgitada, kas see on õige detailplaneeringuga seotav tingimus või tuleb pöörduda tehniliste tingimuste saamiseks pöörduda Põllumajandusameti Lääne regiooni Pärnu keskusesse.

2. KSH aruande eelnõu Lisas 3 „Tuuleenergeetika arendamise sobivusanalüüsil rakendatud puhveralad“ on viidatud tuuleenergeetika teemaplaneeringule Saare, Hiiu, Lääne ja Pärnu maakonnas ning nende lähteseisukohtadele. Juhime tähelepanu, et antud detailplaneeringute koostamise aluseks saab võtta 29.03.2019 kehtestatud Pärnu maakonna planeeringu. Riigihalduse ministri 29.03.2019 käskkirjaga nr 1.1-4/74 tunnistati uue maakonnaplaneeringu kehtestamisel kehtetuks Pärnu maavanema 21.11.2013 korraldus nr 646 „Pärnu maakonna planeeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringu kehtestamine“. Käskkirjas on fikseeritud, et Pärnu maakonna planeeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringu lahendus on sisse kantud maakonnaplaneeringusse ja planeeringulahendus jääb kehtima.

Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringute ja KSH aluseks (sh puhvertsoonide määramise aluseks) tuleb võtta Pärnu maakonna planeering. Kuna tuuleenergeetika arenduspiirkonnad ja -alad töötati välja Pärnu maakonna planeeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringuga (maakonnaplaneeringu Lisa 6), siis on mõistlik juhinduda ka teemaplaneeringule koostatud KSH aruandest. Palume Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringute KSH aruande eelnõu Lisa 3 parandada.

3. Saarde Vallavalitsuse veebilehel on tuulikuparkide detailplaneeringute dokumentide juures tuuliku nr 5 olemasoleva olukorra joonis. Kuna uuringute ja KSH koostamise tulemusena tuulikut nr 5 ei planeerita, siis segaduse vältimiseks ei ole mõistlik seda näidata ka veebilehel.

4. Riigihalduse minister kinnitas 17.10.2019 määrusega nr 50 „Planeeringu vormistamisele ja ülesehitusele esitatavad nõuded“, mis hakkas kehtima 01.11.2019. Määrus sätestab igat liiki planeeringute vormistamise ja ülesehituse nõuded, millele planeeringud peavad kehtestamisel vastama. Määruse § 7 lõikest 2 tulenevalt peab enne määruse jõustumist algatatud, kuid määruse jõustumise ajal veel kehtestamata detailplaneering selle kehtestamisel alates 2020. aasta 1. novembrist vastama käesoleva määruse nõuetele. Kuigi Saarde valla tuulikuparkide detailplaneeringud jõuavad kehtestamiseni tõenäoliselt varem, siis palume Saarde Vallavalitsusel ruumiliselt nii oluliste objektide detailplaneeringute kehtestamisel siiski eelnimetatud määrusega arvestada.

Pärnu Maavalitsus 29.05.2017 kirjas nr 12-2/17/728-2 on määratud Saarde valla tuulikupargi P16 detailplaneeringule täiendavaks kooskõlastajaks Abia Vallavalitsuse (peale haldusreformi Mulgi Vallavalitsuse). 19.11.2019 Rahandusministeeriumile saadetud taotluse juurde on lisatud nimekiri, kellele on detailplaneeringud ja KSH aruanne saadetud kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks. Mulgi valda nimekirjas ei ole.

Lähtuvalt PlanS § 124 lõikest 7 ja PlanS § 81 lõike 3 alusel ning arvestades riigihalduse ministri 01.02.2019 käskkirja nr 1.1-4/16 punktis 2 antud volitust, määrab Saarde valla tuulikupargi P16 detailplaneeringule täiendavaks kooskõlastajaks Mulgi Vallavalitsuse, kuna planeeringuga kavandatud tuulikud võivad mõju avaldada suhteliselt ligidial asuvatele Mulgi valla küladele ja seal elavatele inimestele. Kaastavate isikute

nimekirjast puudub Elering AS ja Elektrilevi OÜ. Palume saata detailplaneeringud ja KSH aruanne enne vastuvõtmist ka neile arvamuse avaldamiseks.

Palun hoida Rahandusministeeriumi regionaalhalduse osakonna Pärnu talitust kursis detailplaneeringu menetlusega ja teavitada avalikest aruteludest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaia Sarnet
regionaalvaldkonna asekanstler

Raine Viitas 715 5865
Raine.Viitas@fin.ee

LENNUAMET

Eiko Tammist
Saarde Vallavalitsus
Nõmme 22
Kilingi-Nõmme
86304 PÄRNUMAA

Teie 19.11.2019 nr 7-7/1531

Meie 20.12.2019 nr 4.6-8/19/5075-3

Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu koostamine

Austatud hr Tammist

Saarde valda kavandatavad tuulikupargid jäävad väljapoole teadaolevate lennuväljade lähiümbruse piirangupindu, seega koostab Lennuamet tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu vastavalt taotlusedokumentatsioonis esitatud tingimustele. Lähtudes lennundusseaduse § 35 lg 4 palume tuulikute ehitusprojektid Lennuametiga koostada.

Palume lähtuda käesolevast kirjast, jättes Lennuameti varasem koostõlastus (17.12.2019 nr 4.6-8/19/5075-2) tähelepanuta.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Rait Kalda
Peadirektor

Andres Lainoja
610 3590
Andres.Lainoja@ecaa.ee

Lõõtsa 5 / 11415 Tallinn / 610 3500 / ecaa@ecaa.ee / www.ecaa.ee
Registrikood 70000800

Elektrilevi OÜ
Kadaka tee 63, 12915 TALLINN
Registrikood 11050857

PROJEKTI KOOSKÕLASTUS NR. 3715532870
KOOSKÕLASTUSE KUUPÄEV: 07.01.2020

KOOSKÕLASTUSE TELLIJA:

REGISTRIKOOD:	10269950
NIMI:	HENDRIKSON & KO OÜ
KONTAKTISIK:	Merlin Kalle
OBJEKTI AADRESS:	Neitsipõllu, Tõlla küla, Saarde vald, Pärnu maakond
TÖÖ NUMBER:	2741/16
TÖÖ SISU:	Maa-ala plaan tehnovõrkudega
STAADIUM:	Detailplaneering

KOOSKÕLASTATUD TINGIMUSTEL:

- * Tööjoonised kooskõlastada täiendavalt.
- * Tööjooniste staadiumiks taotleda uued tehnilised tingimused täpsustatud koormustega.
- * Tingimused lisatud projektile. Allkirjastatud digitaalselt.

KOOSKÕLASTUSE VÄLJASTAS:

Enn Truuts
Elektrilevi OÜ

Merlin Kalle

From: Eleringi Liinide käidu talitus <postkast.vho_lik@elering.ee>
Sent: Wednesday, January 8, 2020 11:07 AM
To: Merlin Kalle
Cc: Mirjam Pihlak; Raimo Klemmer
Subject: RE: [KOOSKÖLASTUS] Kooskõlastustaotlusest tuuleparkide detailplaneeringutele

Tere

Elering AS-le kuuluvaid kõrgepinge elektripaigaldisi ja gaasipaigaldisi Teie poolt kooskõlastamiseks esitatud planeeringualas ei paikne, seega ei ole vajalik antud projekti kooskõlastamine Elering AS-i poolt.

Lugupidamisega,

Irina Ivanova

Käiduanalüütik | Operation and Maintenance Analyst

+372 715 1304
irina.ivanova@elering.ee

Elering AS
Kadaka tee 42, 12915 Tallinn
www.elering.ee

[Twitter](#)
[LinkedIn](#)
[Youtube](#)

See e-kiri võib sisaldada konfidentsiaalset teavet, mis on mõeldud ametialaseks kasutamiseks. Kui saite selle e-kirja eksituse tõttu, palun teavitage saatjat ja kustutage teade kohe ja lõplikult oma süsteemist.

This e-mail may contain confidential information. If you are not the intended recipient or have received this e-mail in error please notify the sender immediately and destroy this e-mail.

From: Merlin Kalle <merlin@hendrikson.ee>
Sent: Friday, December 20, 2019 11:52 AM
To: VHO Kooskõlastused <vho.kooskolastused@elering.ee>
Cc: Grupp VHO - Kooskõlastused <jaotur.vho.kooskolastused@elering.ee>
Subject: [KOOSKÖLASTUS] Kooskõlastustaotlusest tuuleparkide detailplaneeringutele
Importance: High

Tere

Kuu aega on möödas, mil kooskõlastustaotluse saatsin.

Vastavalt PlanS § 133. Detailplaneeringu esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks (2) Kui kooskõlastaja või arvamuse andja ei ole 30 päeva jooksul detailplaneeringu saamisest arvates kooskõlastamisest keeldunud või arvamust avaldanud ega ole taotlenud tähtaja pikendamist, loetakse detailplaneering kooskõlastaja poolt vaikinisi kooskõlastatuks või eeldatakse, et arvamuse andja ei soovi selle kohta arvamust avaldada, kui seadus ei sätesta teisiti.

Seega vastavalt seadusesättele saame lugeda detailplaneeringu Teie poolt kooskõlastatuks, kuna vastukaja ei ole saanud?

Parimaga

Merlin Kalle
Detailplaneeringute projektijuht-planeerija
Mob +372 502 5549
E-post: merlin@hendrikson.ee

MULGI VALLAVALITSUS

Saarde Vallavalitsus
info@saarde.ee

Teie 20.12.2019 nr 7-7/1531-11

Meie 08.01.2020 nr 7-6/1706-1

Kooskõlastamine

Mulgi Vallavalitsus kooskõlastab Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ervin Tamberg
Abivallavanem/linnapea/valdkonnajuht

Pärnu mnt 30
Abja-Paluoja, Mulgi vald
69403 Viljandi maakond

Telefon 435 4780
E-post mulgi@mulgivald.ee
www.mulgivald.ee

Arvelduskonto SEB pank
EE281010302005446001
Registrikood 77000453

**TARBIJAKAITSE JA
TEHNILISE JÄRELEVALVE
AMET**

Saarde Vallavalitsus
Nõmme tn 22
86304 Saarde vald, Kilingi-Nõmme linn
Pärnu maakond

Teie: 19.11.2019 nr 7-7/1531
Meie: 10.01.2020 nr 16-6/19-3279-002

**Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16
detailplaneeringute ja keskkonnamõju
strateegilise hindamise aruande eelnõu
kohta**

Saarde Vallavalitsus esitas Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile 19.11.2019 kirjaga nr 7-7/1531 Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu kooskõlastamiseks.

Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringu alal P14, P15 ja P16 seletuskirjas on märgitud, et elektrituuliku maksimaalseks kõrguseks (laba tipu kõrguseks) on kavandatud olemasolevast maapinnast 250 m. Kuna maapinna absoluutkõrgus on erinev ning vaidlusi võib tekitada, mida loetakse olemasoleva maapinna kõrguseks, siis teeme ettepaneku määrata tuulikute maksimaalne kõrgus Eesti kõrgussüsteemist EH 2000 (Euroopa kõrgussüsteemist, Amsterdami null) lähtuvalt.

Juhime tähelepanu, et kõik loamenetlused (projekteerimistingimused, ehitusluba, kasutusluba) tuleb kooskõlastada Kaitseministeeriumiga.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kati Tamtik
ehitusosakonna juhataja

Liina Roosimägi 6672004

Sõle tn 23a / 10614 Tallinn / tel 667 2000 / faks 667 2001 / info@ttja.ee / www.ttja.ee
Registrikood 70003218

liina.roosimagi@ttja.ee

SAARDE VALLAVOLIKOGU

OTSUS

Kilingi-Nõmme

22. jaanuar 2020 nr 2

**Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringu alal P15
ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande vastuvõtmine**

1. Karmel Energia OÜ esitas 10. märtsil 2016. a taotluse detailplaneeringu algatamiseks, eesmärgiga rajada Kamali külas Saarde vallas Pärnu maakonna tuuleenergeetika teemaplaneeringu arenduspiirkonnas P15 arendusalale viieteist elektrituulikuga tuulepark. Detailplaneeringu algatamist taotlenud isik Karmel Energia OÜ on andnud kõik detailplaneeringu menetlusega seotud õigused ning kohustused üle Tuulepealne Maa OÜ-le (registrikood 14218547, edaspidi „Arendaja“).
2. Saarde Vallavolikogu 12. oktoobri 2016. a otsusega nr 29 algatati Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneering alal P15 ning keskkonnamõju strateegiline hindamine. Algamise otsuse kohaselt on planeeringu eesmärk selgitada välja tuuleenergeetika arendamise võimalused Saarde vallas, kehtiva üldplaneeringu täpsustamine ja täiendamine.
3. Detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avalik väljapanek toimus ajavahemikul 13. mai – 11. juuli 2019 ning 7. oktoober – 21. oktoober 2019. Detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avalikud arutelud toimusid 18. juunil ja 22. oktoobril 2019. Detailplaneering on kooskõlastatud ning esitatud vastuvõtmiseks Saarde Vallavolikogule.
4. Vastuvõtmiseks esitatud detailplaneeringuga määratakse ehitusõigus kahe elektrituuliku püstitamiseks. Ühe tuuliku maksimumvõimsuseks on kavandatud 5 MW. Elektrituulik rajatakse kuni 600 m² suurusele vundamendile, mille kõrgus olemasolevast maapinnast on kavandatud kuni 3 m. Vundamendi täpne tehniline lahendus selgub tehnilise projekti koostamisel. Elektrituuliku maksimaalseks kõrguseks (laba tipu kõrguseks) on kavandatud olemasolevast maapinnast kuni 250 m. Lisaks tuulikutele on kavandatud vajalik infrastruktuur – juurdepääsuteed, montaažiplatsid ja elektriliinid. Tuulikud ja neile vajalik infrastruktuur rajatakse Kera ja Laane kinnistule hoonestusõiguslepingu kohaselt.

5. Planeerimisseaduse (PlanS) § 134 kohaselt pärast detailplaneeringu koostöölastamist teeb planeeringu koostamise korraldaja detailplaneeringu vastuvõtmise otsuse, millega kinnitab, et detailplaneering vastab õigusaktidele ja valla või linna ruumilise arengu eesmärkidele. Seega tuleb Saarde Vallavolikogul hinnata vastuvõtmiseks esitatud detailplaneeringu vastavust õigusaktidele ja Saarde valla ruumilise arengu eesmärkidele.
6. Saarde valla ruumilised eesmärgid on sätestatud eelkõige kõrgema taseme planeerimisdokumentides (PlanS§ 55, § 74). Saarde Vallavolikogu on seisukohal, et detailplaneering on koostöös Pärnu maavanema 21.11.2013 korraldusega nr 646 kehtestatud tuuleenergeetika teemaplaneeringuga, riigihalduse ministri 29.03.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/74 kehtestatud Pärnu maakonnaplaneeringuga ja Saarde Vallavolikogu 30.01.2008 aasta otsusega nr 2 kehtestatud Saarde valla üldplaneeringuga.
7. Pärnu maakonna teemaplaneeringu kohaselt asuvad tuulikud elektrituulikute arendamiseks sobival arendusalal P15. Teemaplaneeringu leheküljel 37 on arendusalal P15 tuulikute planeerimisele sätestatud järgmised tingimused: „*vaja edasisel planeerimisel viia läbi täiendavad linnustiku uuringud, mille põhjal täpsustada võimalikku avalduvat mõju ning ala reaalset tähtsust linnustikule. Lisaks on oluline tähelepanu pöörata P15 arendusalaga piirneva rohelise võrgustiku sidususe hoidmisele.*“ Teemaplaneeringust tulenevate nõuete täitmiseks on keskkonnamõju hindamise käigus viidud läbi kaks linnustiku uuringut ning hinnatud kavandatava tegevuse mõju rohevõrgustikule. Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande kohaselt on detailplaneeringu mõju rohevõrgule neutraalne, kuna tegevus ei vähenda looduslikke kooslusi, väärtuslikke elupaiku ega loo liikumistakistusi loomadele. Linnustiku uuringu tulemusi on põhjalikumalt käsitletud käesoleva otsuse punktis 1.16 jj.
8. Saarde valla üldplaneeringu kohaselt asub planeeringuala maatulundusala juhtotstarbega territooriumil ning maakonna tasandi rohevõrgustiku tugialal. Üldplaneeringu järgne maakasutuse juhtotstarve võimaldab kõrvalekaldeid üldplaneeringuga sätestatud maakasutusest eeldusel, et juhtotstarbele vastav kasutus on valdav ja see ei mõjuta oluliselt planeeringu põhilahendust (RKHKo 18.10.20016, 3-3-1-31-16, p 16). Vastuvõtmiseks esitatud detailplaneering tagab tuulikuid ümbritseval maal maatulundusmaa juhtotstarbele vastava kasutuse säilimise, mistõttu on juhtotstarbe väheoluline muutmine lubatav ning detailplaneering on koostöös üldplaneeringuga.
9. Pärnu maakonnaplaneeringu kohaselt ei asu detailplaneeringu planeeringuala maakonna tasandi rohevõrgustiku tugialal.
10. Eelnevast tulenevalt on vallavolikogu seisukohal, et tuulikute rajamine detailplaneeringus sätestatud tingimustel on kõrgema taseme planeeringute alusel põhimõtteliselt lubatav. Samas tuleb arvestada, et detailplaneering arvestaks ning tasakaalustaks nii Arendaja kui ka kohalike elanike ja avalikke huve. Muuhulgas tuleb arvestada, et detailplaneeringuga kavandatav tegevus ei tooks kaasa ülemäärast vahetut või kaudset ebasoodsat mõju keskkonnale, sealhulgas keskkonna kaudu toimivat mõju inimeste tervisele, heaolule, varale või kultuuripärandile. Arvestades detailplaneeringuga kavandatava tegevuse iseloomu, tuleb eelkõige pöörata tähelepanu tegevusega kaasnevale mürale, vibratsioonile, varjutusele ja mõjule looduslikule mitmekesisusele.

11. Asjas läbiviidud keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) käigus analüüsiti tuuleparkide ekspluatatsioonist tingitud müra mõju. Müra hindamisel arvestati müra levikut kõikide arendusalade koosmõjus. Müra puhul tuleb eristada tuulepargi rajamise etappi ning tuulepargi toimimise etappi. Ehitustööde aegset müra põhjustab eelkõige tuuliku vundamendi ehitamine, tuuliku püstitamine ja tuuliku teenindamiseks vajaliku taristu rajamine. Ehitustööde aegse müra vähendamiseks on detailplaneeringus ette nähtud järgmine leevendav meede: kaitsealuste linnuliikide häirimise võimaluse vähendamiseks vältida mürarikkeid ehitustöid (s.t rammvaiade rammimine ja ehitusplatsil betoneerimise korral rohkem kui ühe töötava betoneerimisauto viibimine tuulepargi alal) 1.03– 30.06.
12. Tuulepargi opereerimisega kaasneva müra puhul tuleb arvestada, et planeeritud tuulikud jäävad kaugemale kui 1 km lähimatest eluhoonetest. Müra modelleerimise tulemusena on KSH aruandes leitud, et ühtegi eluhoonet ei jää õigusaktidega sätestatud sihtväärtusest, s.o 40 dB-st kõrgema müratasemega alale. Arendaja poolt arendusaladel P14, P15 ja P16 kokku üheksa tuuliku rajamise korral jääks summaarne arvutuslik müratase P15 arendusalale lähimatel elamualadel alla 32 dB. KSH aruandes on välja toodud, et enamus uuringuid ei leia, et tuulepargi opereerimisega kaasnev müra tooks kaasa ala hülgamise haudelindude poolt või nende arvukuse kahanemise.
13. Arvestades keskkonnamõju hindamise tulemusi ning asjaolu, et detailplaneeringus on arvestatud Keskkonnaameti soovitatud leevendusmeetmetega, puudub vallavolikogul alus arvata, et detailplaneeringu realiseerimine võiks tuua kaasa ülemäärase mürahäiringu.
14. KSH aruande kohaselt ei tekita tuulikud sisuliselt ümbruskonda mõjutavat vibratsiooni, sest tuuliku püsimiseks rajatakse vundament, mis hoiab ümbruskonda levida võiva vibratsiooni ära.
15. KSH aruande kohaselt võib antud projektis kasutatavaid tuulikuid arvestades eeldada, et varjutamist ei esine reaalselt kaugemal kui u 1500 m tuulikuteist. Arendusalale P15 plaanitavatest tuulikuteist tulenev varjutus ulatuks Kahro ja Sepalohu kinnistul olevate eluhooneteni. Viidatud elualadel jääb arvutuslik summaarne varjutamise kestus ühe aasta jooksul alla 10 tunni, mistõttu ei saa vallavolikogu hinnangul varjutuse negatiivset mõju pidada ülemäära suureks.
16. Detailplaneeringu kohaselt on võimalik lokaalse tähtsusega elupaikade hävimine või kvaliteedi langus tuulikualuste ja juurdepääsuteede rajamisel. Oht võib väikeses ulatuses realiseeruda avamaastikku kasutavate liikide puhul, kuid selle spetsiaalne leevendamine ei ole võimalik ega otstarbekas. Seejuures tuleb arvestada, et planeeringuala asub Kanaküla konnakotka toitumisala serval. Väike-konnakotka kaitse tegevuskava kohaselt ei ole tuulikute mõju liigile seni veel hästi teada, kuid vaatlused on näidanud, et see võib pesitsusperioodil põhjustada tõsiseid probleeme. Samuti on P15 arendusala määratud teemaplaneeringus nahkhiirtele eriti olulise alana. Ala asustab põhja-nahkhiir ning seda läbivad sügisrände ajal rändliigid, kes kõik kuuluvad suure või keskmise hukkumisriskiga liikide hulka.
17. Võimalike probleemide leevendamiseks on detailplaneeringus sätestatud Arendajale seirekohustused. Detailplaneeringu kohaselt tuleb Arendajal esiteks viia läbi kaitsealuste haudelinnuliikide inventuur sammuga 5 aasta jooksul vähemalt kahel korral pärast vastava

arendusala tuulikute lõplikku või olulises osas valmimist. Teiseks tuleb Arendajal korraldada hukkunud lindude otsimine koos otsija tulemuslikkuse ja rõõvluskoormuse testidega kahel aastal – esimeste tuulikute tööle hakkamisele ja pargi täismahus käivitamisele järgnevatel lumevabadel perioodidel sagedusega kaks korda kuus. Kolmandaks tuleb Arendajal läbi viia Kanaküla väike-konnakotka püsielupaiga (KLO3001589) seire. Kanaküla püsielupaiga kotka andmete kogumist tuleb jätkata tuulikute püstitamise eelselt, ehituse ajal ja vähemalt 5 aastat peale ehituse lõppu. Neljandaks tuleb Arendajal läbi viia nahkhiirte seire, mille eesmärgiks on jälgida tuulepargi rajamisele ja kasutuselevõtule järgnevaid muutusi käsitiivaliste käitumises ning täpsustada võimalikku mõju liigirühmale (isendite hukkumine, vigastused jms).

18. Muud detailplaneeringu realiseerimisest tulenevad mõjud looduskeskkonnale on KSH aruande kohaselt neutraalsed. Neutraalseks on hinnatud mõju pinnasele, pinna- ja põhjaveele ning metsadele. Mõju maavaradele puudub.
19. Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne on nõuetele vastav ning tuginedes PlanS § 124 lõikele 7 ja § 86 lõikele 2 kinnitab Saarde Vallavolikogu, et planeeringu koostamisel on võetud arvesse keskkonnamõju strateegilise hindamise tulemusi. Arvestades keskkonnamõju strateegilise hindamise tulemusi on vähendatud planeeringualale kavandatavate tuulikute arvu esialgse kuue asemel kaheni.
20. Kokkuvõttes on vallavolikogu seisukohal, et tuulikute rajamine P15 arendusalal on keskkonnamõju seisukohalt aktsepteeritav, kui võtta tarvitusele detailplaneeringus ettenähtud leevendusmeetmed. Detailplaneeringu on kooskõlastanud asjaomased asutused. Keskkonnaameti kooskõlastus detailplaneeringule ja KSH aruandele on antud 18. detsembri 2019. a kirjaga nr 6-5/19/234-2. Eelnevast tulenevalt puudub vallavolikogul alus arvata, et vastuvõtmiseks esitatud detailplaneering võiks tuua kaasa kohalike elanike õiguste ning kohalike elanike poolt avaliku väljapaneku ning avalike arutelude käigus väljendatud huvi ülemäärase riive. Seega on vastuvõtmiseks esitatud detailplaneering kooskõlas õigusaktidega ja Saarde valla ruumilise arengu eesmärkidega.

Lähtudes eeltoodust ja võttes aluseks planeerimisseaduse § 86 lõike 2, § 124 lõike 7, § 134, kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 32, Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 14¹ lõike 4¹ ja Saarde Vallavolikogu 07. juuni 2017. a määruse nr 6 „Planeerimisseaduse ja ehitusseadustiku rakendamine Saarde vallas“ § 2 punkti 1, Saarde Vallavolikogu

o t s u s t a b:

1. Võtta vastu **Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneering alal P15 ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne.**
2. Saarde Vallavalitsusel korraldada punktis 1 nimetatud detailplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avalik väljapanek ja avalik arutelu ning tagada juurdepääs muudele planeeringu menetlusega seotud dokumentidele.
3. Määrata avaliku väljapaneku ajaks 11. veebruar 2020 – 12. märts 2020. Avalikul väljapanekul olevate detailplaneeringu materjalidega saab tutvuda Saarde

Vallavalitsuses aadressil Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme linn, tööajal või Saarde valla veebilehel <https://saarde.kovtp.ee/tuuleenergeetika>.

4. Määrata avaliku arutelu ajaks 18. märts 2020 kell 17:00. Avalik arutelu toimub Kilingi-Nõmme klubis aadressil Pärnu tn 73, Kilingi-Nõmme linn.
5. Ettepanekuid ja vastuväiteid detailplaneeringule saab esitada kirjalikult Saarde Vallavalitsusele kuni 12. märts 2020. a aadressil Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme linn, 86304, Saarde vald, või e-posti aadressil info@saarde.ee.
6. Otsusest informeerida avalikkust Saarde valla veebilehel, maakonnalehtedes „Pärnu Postimees“ ja „Sakala“ ning vallalehes „Saarde Sõnumid“ ja PlanS § 76 lõigetes 1 ja 2 nimetatud isikuid ja asutusi.
7. Vallavolikogu otsuse terviktekstiga saab tutvuda Saarde Vallavalitsuses tööaegadel aadressil Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme linn ja Saarde valla veebilehel <https://saarde.kovtp.ee/uldinfo>.
8. Otsus jõustub teatavakstegemisest.
9. Otsuse peale võib esitada Saarde Vallavolikogule vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsusest teadasaamise päevast või päevast, millal oleks pidanud otsusest teada saama, või esitama kaebuse Tallinna Halduskohtu Pärnu kohtumajale halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kadri-Aija Viik

volikogu esimees

Saarde vald

EST

[« Tagasi](#)

SAARDE VALLA TUULEENERGEETIKA DETAILPLANEERINGUTE ALADEL P14, P15, P16 JA KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ARUANDE AVALIK VÄLJAPANEK JA AVALIK ARUTELU

24.01.2020

Seoses eriolukorraga riigis jääb 18. märtsil 2020 kell 17:00 Kilingi-Nõmme klubis toimuma pidanud detailplaneeringu ja KSH aruande avalik arutelu ära !

Saarde Vallavalitsus teatab, et Saarde Vallavolikogu 22.01.2020 otsustega nr 1, 2 ja 3 võeti vastu ja suunati avalikule väljapanekule ja avalikule arutelule Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringud aladel P14, P15, P16 ja keskkonnamõju hindamise aruanne.

Detailplaneeringute eesmärgiks on rajada tuulikupargid Pärnu maakonna tuuleenergeetika teemaplaneeringus elektrituulikute rajamiseks sobivateks arendusaladeks loetud arendusaladel P14, P15 ja P16.

Planeeringuala P14 pindalaga ca 13 ha hõlmab Saarde vallas Kamali külas kolme maaüksust: Kurmi-Merdi (71101:002:0032), Kurmi-Hansu (71101:004:0144) ja Tihemetsa metskond 5 (71101:001:0379). Detailplaneeringuga antakse ehitusõigus planeeringualale kolme elektrituuliku püstitamiseks.

HENDRIKSON & KO

Planeeringuala P15 pindalaga ca 10,3 ha hõlmab Saarde vallas Kamali külas kahte maaüksust: Kera (71101:004:0067) ja Laane (71101:004:0038). Detailplaneeringuga antakse ehitusõigus planeeringualale kahe elektrituuliku püstitamiseks.

Planeeringuala P16 pindalaga ca 36 ha hõlmab Saarde vallas Tõlla külas nelja maaüksust: Noore-Neitsi (71101:005:0028), Neitsipõllu (71101:005:0061), Heiniku (71101:001:0246) ja Vana-Neitsi (71101:005:0020). Detailplaneeringuga antakse ehitusõigus planeeringualale nelja elektrituuliku püstitamiseks.

Käesoleval ajal asuvad planeeringualad maatulundusmaa sihtotstarbega maal, kus ei asu elumajasid ega toimu muud arendustegevust. Detailplaneeringutega antakse ehitusõigus planeeringualadele elektrituulikute püstitamiseks ning tuulikute teenindamiseks vajaliku taristu rajamiseks. Ühe tuuliku maksimumvõimsuseks on kavandatud 5 MW.

Detailplaneeringutega kavandatava tegevusega kaasneva keskkonnamõju väljaselgitamiseks on viidud läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH). KSH aruande kohaselt kaasnevad kavandatava tegevusega müra ning varjutamine, mis modelleerimise kohaselt ei ületa õigusaktides sätestatud sihtväärtusi ega ole ülemäära koormavad. Planeeringualade P15 ja P16 lähedal on teadaolevalt väike-konnakotka püsielupaigad, samuti on kõikidel planeeringualadel leitud vähesel määral nahkhiiri. Võimalike negatiivsete mõjude vähendamiseks looduslikule mitmekesisusele on planeeringualadel P15 ja P16 vähendatud tuulikute arvu võrreldes esialgu kavandatuga ning sätestatud arendajale seirekohustused.

Detailplaneeringute ja KSH aruande avalik väljapanek toimub 11. veebruarist 2020 – 12. märtsini 2020. Nimetatud ajavahemikul on võimalik tutvuda detailplaneeringute materjalidega paberkandjal Saarde Vallavalitsuses aadressil Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme. Elektrooniliselt on dokumendid kättesaadavad Saarde valla kodulehel: **<https://saarde.kovtp.ee/tuuleenergeetika>**.

Detailplaneeringute ja KSH aruande kohta on igaühel õigus esitada ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi kirjalikult kuni 12. märtsini 2020 Saarde Vallavalitsusele kirjalikult aadressil Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme, 86304, Saarde vald, või e-postile **info@saarde.ee**.

Detailplaneeringu ja KSH aruande avalik arutelu toimub 18. märtsil 2020 kell 17:00 Kilingi-Nõmme klubis aadressil Pärnu tn 73, Kilingi-Nõmme. Avalik arutelu toimub samaaegselt ühe koosolekuna Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringute aladel P14, P15, P16 osas.

Detailplaneeringute algataja ning kehtestaja on Saarde Vallavolikogu ning detailplaneeringute koostamise korraldaja Saarde Vallavalitsus (Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme, 86304 Pärnu maakond); kontaktisik Martti Rooden (e-post: **martti.rooden@saarde.ee**, tel 44 90139).

Detailplaneeringute ja KSH aruande koostaja on Hendrikson & KO OÜ (Raekoja plats 8, 51004 Tartu); detailplaneeringu koostaja kontaktisik on Merlin Kalle (tel 502 5549), KSH aruande koostaja kontaktisik on Riin Kutsar (tel 526 9962).

Arendaja on Tuulepealne Maa OÜ (Puisniidu 41-8, Tiskre küla, 76916 Harku vald) kontaktisik Sven Aasa (e-post: **sven.aasa@gmail.com**).

Tweet

Meeldib 0

MULGI VALD

EST

[« Tagasi](#)

SAARDE VALLA TUULEENERGEETIKA DETAILPLANEERINGUTE ALADEL P14, P15, P16 JA KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ARUANDE AVALIK VÄLJAPANEK JA AVALIK ARUTELU

Saarde Vallavalitsus teatab, et Saarde Vallavolikogu 22.01.2020 otsustega nr 1, 2 ja 3 võeti vastu ja suunati avalikule väljapanekule ja avalikule arutelule Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringud aladel P14, P15, P16 ja keskkonnamõju hindamise aruanne.

Detailplaneeringute eesmärgiks on rajada tuulikupargid Pärnu maakonna tuuleenergeetika teemaplaneeringus elektrituulikute rajamiseks sobivateks arendusaladeks loetud arendusaladel P14, P15 ja P16.

Planeeringuala P14 pindalaga ca 13 ha hõlmab Saarde vallas Kamali külas kolme maaüksust: Kurmi-Merdi (71101:002:0032), Kurmi-Hansu (71101:004:0144) ja Tihemetsa metskond 5 (71101:001:0379). Detailplaneeringuga antakse ehitusõigus planeeringualale kolme elektrituuliku püstitamiseks.

Planeeringuala P15 pindalaga ca 10,3 ha hõlmab Saarde vallas Kamali külas kahte maaüksust: Kera (71101:004:0067) ja Laane (71101:004:0038). Detailplaneeringuga antakse ehitusõigus planeeringualale kahe elektrituuliku püstitamiseks.

Planeeringuala P16 pindalaga ca 36 ha hõlmab Saarde vallas Tõlla külas nelja maaüksust: Noore-Neitsi (71101:005:0028), Neitsipõllu (71101:005:0061), Heiniku (71101:001:0246) ja Vana-Neitsi (71101:005:0020). Detailplaneeringuga antakse ehitusõigus planeeringualale nelja elektrituuliku püstitamiseks.

Käesoleval ajal asuvad planeeringualad maatulundusmaa sihtotstarbega maal, kus ei asu elumajasid ega toimu muud arendustegevust. Detailplaneeringutega antakse ehitusõigus planeeringualadele elektrituulikute püstitamiseks ning tuulikute teenindamiseks vajaliku taristu rajamiseks. Ühe tuuliku maksimumvõimsuseks on kavandatud 5 MW.

Detailplaneeringutega kavandatava tegevusega kaasneva keskkonnamõju väljaselgitamiseks on viidud läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH). KSH aruande kohaselt kaasnevad kavandatava tegevusega müra ning varjutamine, mis modelleerimise kohaselt ei ületa õigusaktides sätestatud sihtväärtusi ega ole ülemäära koormavad. Planeeringualade P15 ja P16 lähedal on teadaolevalt väike-konnakotka püsielupaigad, samuti on kõikidel planeeringualadel leitud vähesel määral nahkhiiri. Võimalike negatiivsete

mõjude vähendamiseks looduslikule mitmekesisusele on planeeringualadel P15 ja P16 vähendatud tuulikute arvu võrreldes esialgu kavandatuga ning sätestatud arendajale seirekohustused.

Detailplaneeringute ja KSH aruande avalik väljapanek toimub 11. veebruarist 2020 – 12. märtsini 2020. Nimetatud ajavahemikul on võimalik tutvuda detailplaneeringute materjalidega paberkandjal Saarde Vallavalitsuses aadressil Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme. Elektrooniliselt on dokumendid kättesaadavad Saarde valla kodulehel: <https://saarde.kovtp.ee/tuuleenergeetika>.

Detailplaneeringute ja KSH aruande kohta on igaühel õigus esitada ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi kirjalikult kuni 12. märtsini 2020 Saarde Vallavalitsusele kirjalikult aadressil Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme, 86304, Saarde vald, või e-postile info@saarde.ee.

Detailplaneeringu ja KSH aruande avalik arutelu toimub 18. märtsil 2020 kell 17:00 Kilingi-Nõmme klubis aadressil Pärnu tn 73, Kilingi-Nõmme. Avalik arutelu toimub samaaegselt ühe koosolekuna Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringute aladel P14, P15, P16 osas.

Detailplaneeringute algataja ning kehtestaja on Saarde Vallavolikogu ning detailplaneeringute koostamise korraldaja Saarde Vallavalitsus (Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme, 86304 Pärnu maakond); kontaktisik Martti Rooden (e-post: martti.rooden@saarde.ee, tel 44 90139).

Detailplaneeringute ja KSH aruande koostaja on Hendrikson & KO OÜ (Raekoja plats 8, 51004 Tartu); detailplaneeringu koostaja kontaktisik on Merlin Kalle (tel 502 5549), KSH aruande koostaja kontaktisik on Riin Kutsar (tel 526 9962).

Arendaja on Tuulepealne Maa OÜ (Puisniidu 41-8, Tiskre küla, 76916 Harku vald) kontaktisik Sven Aasa (e-post: **sven.aasa@gmail.com**).

Tweet

Meeldib 0

Sul on kodus midagi, mida sa enam ei kasuta – aga ära visata ka ei raatsi?

ÄRA MURETSE!

Igal laupäeval on lehes rubriik „KASUTATUD ASJAD“.

Müügikuulutuse tähemärgi hind on
vaid 2 senti ja pildi lisamine on 3,20 €!

Kuulutusi võetakse vastu E-R 9-17

(Iõuna 13-13.30) Rüütli 14, Pärnu (Rüütli Ärikeskuse II korrus)

Tel 447 7090, e-post: reklaam@parnupostimees.ee

Kuulutusi saab avaldada ka Tartu Postimehes, Virumaa Teatajas, Järva Teatajas, Sakalas ja Lõuna-Eesti Postimehes

KAITSEMINISTEERIUM

Saarde Vallavalitsus

info@saarde.ee

Teie 28.01.2020 nr 7-7/481-11

Meie 12.03.2020 nr 12-3/20/374

Kaitseministeeriumi seisukoht

Saarde Vallavalitsus on edastanud Kaitseministeeriumile teate, mille kohaselt võttis Saarde vallavolikogu oma 22.01.2020 otsustega nr 1, 2 ja 3 vastu ning suunas avalikule väljapanekule ja avalikule arutelule Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringud aladel P14, P15, P16 ja keskkonnamõju hindamise aruande.

Detailplaneeringute eesmärgiks on rajada tuulikupargid Pärnu maakonna tuuleenergeetika teemaplaneeringus elektrituulikute rajamiseks sobivateks arendusaladeks loetud arendusaladel P14, P15 ja P16.

Kaitseministeerium on 09.12.2019 edastanud Saarde Vallavalitsusele oma tingimusliku kooskõlastuse "Saarde valla tuuleparkide P14, P15, P16 detailplaneeringute ja (KSH) aruande eelnõu kooskõlastamine" kirjaga nr 12-3/19/4645 ning peab vajalikuks rõhutada kirjas esitatud tingimuste täitmise vajalikkust.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Magnus-Valdemar Saar
Kaitseinvesteeringute osakonna
materjaliarvestuse valdkonna projektijuht
osakonnajuhataja ülesannetes

Mati Kuppar 7170225
Mati.Kuppar@kaitseministeerium.ee

Sakala 1 / 15094 Tallinn / 717 0022 / kantslei@kaitseministeerium.ee / www.kaitseministeerium.ee
Registrikood 70004502

Saarde vald

Avalaht | Otsing

ELANIKULE KÜLALISELE INSTAGRAM TWITTER LOGI SISSE

Üldinfo

Juhtimine

Sotsiaal, tervishoid

Haridus, kultuur

Ehitus, planeerimine, maakorraldus

Keskkond

Sport, vaba aeg

Ettevõtlus

ERIOLOKORD EESTIS >

Kontaktid >

Uudised ja teated >

Ajaleht Saarde Sõnumid >

Kalender >

Kriisiabi >

Kikepera harjutusväli >

Tutvustus ja asukoht >

Valla sümbolika >

Bussitransport >

Statistika >

Pildigaleriid >

Otsing >

Avaliku ürituse teatis >

Vallavara müük >

Teabenõude vorm

Teavita probleemist

Veenäidu teatamine

Facebook

Dokumendiregister

Dokumendiregister ametnikule

SAARDE VALLA TUULEENERGEETIKA DETAILPLANEERINGUTE ALADEL P14, P15, P16 JA KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE ARUANDE AVALIK VÄLJAPANEK JA AVALIK ARUTELU

« Tagasi

24.01.2020

Seoses eriolukorraga riigis jääb 18. märtsil 2020 kell 17:00 Killingi-Nõmme klubis toimuma pidanud detailplaneeringu ja KSH aruande avalik arutelu ära!

Saarde Vallavalitsus teatab, et Saarde Vallavolikogu 22.01.2020 otsustega nr 1, 2 ja 3 võeti vastu ja suunati avalikule väljapanekule ja avalikule arutelule Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringud aladel P14, P15, P16 ja keskkonnamõju hindamise aruanne.

Detailplaneeringute eesmärgiks on rajada tuulikupargid Pärnu maakonna tuuleenergeetika teemaplaneeringus elektrituulikute rajamiseks sobivateks arendusaladeks loetud arendusaladel P14, P15 ja P16.

Planeeringuala P14 pindalaga ca 13 ha hõlmab Saarde vallas Kamali külas kolme maaüksust: Kurmi-Merdi (71101:002:0032), Kurmi-Hansu (71101:004:0144) ja Tihemetsa metskond 5 (71101:001:0379). Detailplaneeringuga antakse ehitusõigus planeeringualale kolme elektrituuliku püstitamiseks.

Planeeringuala P15 pindalaga ca 10,3 ha hõlmab Saarde vallas Kamali külas kahte maaüksust: Kera (71101:004:0067) ja Laane (71101:004:0038). Detailplaneeringuga antakse ehitusõigus planeeringualale kahe elektrituuliku püstitamiseks.

Planeeringuala P16 pindalaga ca 36 ha hõlmab Saarde vallas Tõlla külas nelja maaüksust: Noore-Neltsi (71101:005:0028), Neltsipõllu (71101:005:0061), Heiniku (71101:001:0246) ja Vana-Neltsi (71101:005:0020). Detailplaneeringuga antakse ehitusõigus planeeringualale nelja elektrituuliku püstitamiseks.

Käesoleval ajal asuvad planeeringualad maatulundusmaa sihtotstarbega maal, kus ei asu elumajasid ega toimu muud arendustegevust. Detailplaneeringutega antakse ehitusõigus planeeringualadele elektrituulikute püstitamiseks ning tuulikute teenindamiseks vajaliku taristu rajamiseks. Ühe tuuliku maksimumvõimsuseks on kavandatud 5 MW.

Detailplaneeringutega kavandatava tegevusega kaasneva keskkonnamõju väljaselgitamiseks on viidud läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH). KSH aruande kohaselt kaasnevad kavandatava tegevusega müra ning varjutamine, mis modelleerimise kohaselt ei ületa õigusaktides sätestatud sihtväärtusi ega ole ülemaara koormavad. Planeeringualade P15 ja P16 lähedal on teadaolevalt väike-konnakotka püsilupaigad, samuti on kõikidel planeeringualadel leitud vähesel määral nahkhiiri. Võimalike negatiivsete mõjude vähendamiseks looduslikule mitmekesisusele on planeeringualadel P15 ja P16 vähendatud tuulikute arvu võrreldes esialgu kavandatud ning sätestatud arendajale seirekohustused.

Detailplaneeringute ja KSH aruande avalik väljapanek toimub 11. veebruarist 2020 – 12. märtsini 2020. Nimetatud ajavahemikul on võimalik tutvuda detailplaneeringute materjalidega paberkandjal Saarde Vallavalitsuses aadressil Nõmme tn 22, Killingi-Nõmme. Elektrooniliselt on dokumendid kättesaadavad Saarde valla kodulehel: <https://saarde.kovtp.ee/tuuleenergeetika>.

Detailplaneeringute ja KSH aruande kohta on igapäev õigus esitada ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi kirjalikult Pärnu tn 73, Killingi-Nõmme. Avalik arutelu toimub samaaegselt ühe koosolekuna Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringute aladel P14, P15, P16 osas.

Detailplaneeringute algataja ning kehtestaja on Saarde Vallavolikogu ning detailplaneeringute koostamise korraldaja Saarde Vallavalitsus (Nõmme tn 22, Killingi-Nõmme, 86304 Pärnu maakond); kontaktisik Martti Rooden (e-post: martti.rooden@saarde.ee, tel 44 90139).

Detailplaneeringute ja KSH aruande koostaja on Hendrikson & KO OÜ (Raekoja plats 8, 51004 Tartu); detailplaneeringu koostaja kontaktisik on Merilin Kalle (tel 502 5549), KSH aruande koostaja kontaktisik on Riin Kutsar (tel 526 9962).

Arendaja on Tuulepealne Maa OÜ (Puisniidu 41-8, Tiskre küla, 76916 Harku vald) kontaktisik Sven Aasa (e-post: sven.aasa@gmail.com).

MULGI VALD

EST

TUULEENERGEETIKA DP AVALIKUST ARUTELUST

[« Tagasi](#)

Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringute aladel P14, P15, P16 avalik arutelu, mis pidi toimuma 18.03.2020, jääb ära seoses Vabariigi Valitsuse 12.03.2020 poolt välja kuulutatud eriolukorraga ning asjaoluga, et detailplaneeringute ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande avaliku väljapaneku käigus (11.02 - 12.03.2020) ei esitatud ühtegi ettepanekut, vastuväidet ega kirjalikku küsimust.

Tweet

Meeldib 0

RAHANDUSMINISTEERIUM

Saarde Vallavalitsus
info@saarde.ee

Teie 20.03.2020 nr 7-7/385
Meie 02.04.2020 nr 14-11/2056-2

**Saarde valla tuuleenergeetika
detailplaneeringute heakskiitmine**

Saarde Vallavalitsus esitas 20.03.2020 Rahandusministeeriumile Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringu alal P14, Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringu alal P15, Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringu alal P16 (edaspidi detailplaneeringud) planeerimisseaduse (PlanS) § 124 lõike 7 ja § 90 lõike 1 alusel heakskiidu saamiseks. Taotlusele on lisatud detailplaneeringud, Saarde valla tuulikuparkide P14, P15, P16 detailplaneeringute keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) aruanne ning detailplaneeringute ja KSH menetlemist kajastavad lisamaterjalid. Taotluses on fikseeritud, et detailplaneeringute avalikul väljapanekul laekus seisukoht Kaitseministeeriumilt, mis kordas nende kooskõlastuskirjas esitatud seisukohta ning millega on planeeringulahenduses juba varasemalt arvestatud.

Lähtudes asjaolust, et kavandatavad tuulikupargid asetsevad ruumiliselt lähestikku ja tegemist on eesmärgilt ja tegevuselt samasisuliste planeeringutega, menetles Saarde Vallavalitsus detailplaneeringuid üheaegselt ja koostas kolmele detailplaneeringule ühise KSH aruande.

Kamali külas asuval P14 planeeringualale (suurusega ca 13 ha) kavandatakse kolm tuulikut ja P15 planeeringualale (suurusega ca 10 ha) kaks tuulikut. Tõlla külas asuval P16 planeeringualale (suurusega ca 36 ha) kavandatakse neli tuulikut. Kõik planeeringualad asuvad hoonestamata dreenitud põllumaadel. Planeeritud tuulikute ja nendele vajalike montaažiplatside rajamine vähendab põllumajanduslikku maad P14 alal ca 0,5 ha, P15 alal ca 0,3 ha ja P16 alal ca 1,5 ha.

Elektrituulikute maksimaalseteks kõrgusteks (laba tipu kõrguseks) on kavandatud olemasolevast maapinnast 250 m. Ühe tuuliku maksimumvõimsuseks on kavandatud 5 MW. Elektrituulikud rajatakse kuni 600 m² suurusele vundamendile, vundamendi täpne tehniline lahendus selgub tehnilise projekti koostamisel. Lisaks tuulikutele on detailplaneeringutega kavandatud vajalik infrastruktuur – juurdepääsuteed, montaažiplatsid ja elektriliinid. Tuulikute ja neile vajaliku infrastruktuuri rajamiseks sõlmitakse hoonestusõiguspõhised lepingud. Detailplaneeringutele on lisatud põhimõttelised elektriühenduste skeemid. Tuulikuparkide liitumiseks AS Elering 110 kV elektrivõrguga on elektriliini vahetusse lähedusse kavandatud 110/20 kV alajaam. Ühendamiseks alajaamaga on planeeritud maakaablid. Tuulikupargi alajaama kõrvale on kavandatud Elering AS poolt välja ehitatav liitumispunkt.

Detailplaneeringud on kooskõlas Saarde valla üldplaneeringu ja Pärnu maakonna planeeringuga (kehtestatud 29.03.2018), kus on määratud võimalikud tuuleenergeetika arendamise piirkonnad ning seatud tingimused tuuleenergeetika arendamiseks. Kuna detailplaneeringute koostamisel on nõutav KSH koostamine, siis tulenevalt PlanS § 124 lõikest 7 on detailplaneeringute menetlemisel lähtutud üldplaneeringu menetlemisele ettenähtud nõuetest.

Lähtuvalt PlanS § 90 lõikest 3 kontrollib Rahandusministeerium detailplaneeringule, mille koostamisel on nõutav KSH, heakskiidu andmisel KSH menetluse ja detailplaneeringu vastavust õigusaktidele. Kuna detailplaneeringuid menetles kohalik omavalitsuses koos ja üheaegselt ning detailplaneeringutele koostati ühine KSH aruanne, siis kontrollib Rahandusministeerium KSH menetluse ja tuuleenergeetika P14, P15, P16 detailplaneeringute vastavust õigusaktidele ühiselt.

Detailplaneeringute ja KSH koostamist on korraldanud Saarde Vallavalitsus. Detailplaneeringud on koostanud OÜ Hendrikson & Ko, planeerija Merilin Kalle. KSH läbiviimist on juhtinud juhtekspert Riin Kutsar. Planeerija pädevus vastab PlanS § 4 lõikes 5 sätestatud nõuetele, KSH ekspert vastab keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 34 lõikes 4 sätestatud nõuetele.

Saarde Vallavolikogu 12.10.2016 otsustega nr 28 algatas Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringu alal P14, 12.10.2016 otsusega nr 29 detailplaneeringu alal P15 ja 12.10.2016 otsusega nr 30 detailplaneeringu alal P16. KeHJS § 33 alusel algatati detailplaneeringute KSH. Detailplaneeringute ja KSH algatamistest teavitati vallavalitsuse veebilehel, ajalehes Pärnu Postimees 04.11.2016 ja Ametlikes Teadaannetes 02.11.2016.

Detailplaneeringute ja KSH aruande eelnõu (eskiislahenduse) esimene avalik väljapanek toimus 13.05-14.06.2019 ja avalik arutelu 18.06.2019. Vastav teade avaldati vallavalitsuse veebilehel ja 25.04.2019 ajalehes Pärnu Postimees. Avaliku väljapaneku kestvust pikendati kuni 02.07.2019, millest teavitati avalikkust Saarde vallavalitsuse ja Mulgi vallavalitsuse veebilehtedel, ajalehes Pärnu Postimees 20.06.2019 ja ajalehes Sakala 19.06.2019. Täiendav detailplaneeringute ja KSH aruande eelnõu avalik väljapanek toimus 07-21.10.2019, avalik arutelu 22.10.2019. Teated avaldati Saarde vallavalitsuse ja Mulgi vallavalitsuse veebilehtedel, 08.10.2019 ajalehtedes Pärnu Postimees ja Sakala. Planeeringumaterjalidega oli igaühel võimalik tutvuda Saarde vallavalitsuse ja Mulgi vallavalitsuse veebilehtedel ning paberkandjal Saarde vallavalitsuses. Kõikidest avalikustamistest teavitas kohalik omavalitsus koostöötegijaid, kaasatavaid jt puudutatud isikuid kirja teel.

Detailplaneeringud ja KSH aruande on enne nende vastuvõtmist kooskõlastanud Päästeamet (05.12.2019), Maanteeamet (28.11.2019), Terviseamet (17.12.2019), Kaitseministeerium (09.12.2019), Maa-amet (11.12.2019), Põllumajandusamet (16.12.2019), Keskkonnaamet (18.12.2019), Lennuamet (20.12.2019), Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (10.01.2020), Mulgi Vallavalitsus (08.01.2020) ning Elektrilevi OÜ (07.01.2020).

Rahandusministeeriumi on seisukohal, et detailplaneeringud enne nende vastuvõtmist on kooskõlastatud kõigi asjaomaste asutustega. Detailplaneeringutele koostatud ühine KSH aruanne on vastavalt KeHJS §-le 42 kooskõlastatud kõigi asjaomaste asutustega.

Saarde Vallavolikogu 22.01.2020 otsustega nr 1 võttis vastu Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringu alal P14, 22.01.2020 otsusega nr 2 detailplaneeringu alal P15 ja 22.01.2020 otsusega nr 3 detailplaneeringu alal P16. Detailplaneeringute avalik väljapanek toimus ajavahemikul 11.02 – 12.03.2020, teated avaliku väljapaneku ja 18.03.2020 avaliku arutelu toimumise kohta avaldati Saarde vallavalitsuse ja Mulgi vallavalitsuse veebilehtedel ning 28.01.2020 ajalehtedes Pärnu Postimees ja Sakala. Planeeringumaterjalidega oli võimalik tutvuda Saarde vallavalitsuse ja Mulgi vallavalitsuse veebilehtedel ning paberkandjal Saarde vallavalitsuses.

Rahandusministeeriumile 20.03.2020 esitatud taotluses selgitab Saarde Vallavalitsus, et avaliku väljapaneku ajal laekus seisukoht Kaitseministeeriumilt, mis kordas nende kooskõlastuskirjas esitatud seisukohta detailplaneeringu alale P14 planeeritud tuulikute koordinaatide osas. Vallavalitsus kinnitab, et planeeritud tuulikute asukohtade koordinaatide hilisema muutmise keelamisega on planeeringulahenduses arvestatud ja kohalik omavalitsus kontrollib, et tuulikutele väljastatavad ehitusload kajastavad Kaitseministeeriumi poolt kooskõlastatud koordinaate. Saarde Vallavalitsus saatis 30.03.2020 Kaitseministeeriumile täpsustava selgituse kooskõlastamisel ning avalikul väljapanekul esitatud seisukoha arvestamise kohta planeeringulahenduses.

Seoses kehtestatud eriolukorraga riigis ja asjaoluga, et detailplaneeringute avalikustamise käigus ei laekunud ühtegi uut arvamust, jäeti ära varem välja kuulutatud ja 18.03.2020 toimuma pidanud detailplaneeringute avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu. Arutelu mittetoimumisest teavitati Saarde vallavalitsuse ja Mulgi vallavalitsuse veebilehtedel, koostöötegijaid, kaasata vaid jät puudutatud isikuid kirja teel. Vastavalt PlanS § 88 lõikele 2 ei ole avaliku arutelu korraldamine nõutav, kui planeeringu kohta ei esitatud avalikul väljapanekul kirjalikke arvamusi või kui arvamused on arvesse võetud.

Rahandusministeeriumi on seisukohal, et detailplaneeringute koostamine ja KSH läbiviimine Saarde Vallavalitsuses on toimunud vastavuses planeerimisseaduses sätestatud avaliku menetluse nõuetega. Planeeringulahendus on koostatud vastavuses PlanS §-s 126 sätestatud detailplaneeringu ülesannetega. KSH aruande tulemused on lisatud detailplaneeringutesse. Detailplaneeringute seletuskirjade peatükis 4.11 „Keskkonnatingimuste seadmine“ on välja toodud KSH aruande tulemused keskkonnanäaspektide kohta, kus on vajalik edaspidi kasutusele võtta leevendavaid meetmeid ja teostada seiret.

Lähtudes PlanS § 124 lõikest 7 ja § 90 lõike 2 alusel ning arvestades riigihalduse ministri 01.02.2019 käskkirja nr 1.1-4/16 punktis 2 antud volitust, annan heakskiidu Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringule alal P14, Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringule alal P15 ja Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringule alal P16 ning tagastan planeeringud kohalikule omavalitsusele kehtestamise üle otsustamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaia Samet

regionaalvaldkonna asekanter

Raine Viitas 715 5865

Raine.Viitas@fin.ee

SAARDE VALLAVOLIKOGU

OTSUS

Kilingi-Nõmme

15. aprill 2020 nr 17

**Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringu
kehtestamine alal P15**

Saarde Vallavolikogu 12. oktoobri 2016. a otsusega nr 29 „Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringu algatamine alal P15“ algatati detailplaneeringu koostamine Kamali külas Pärnu maakonna planeeringu tuuleenergeetika teemaplaneeringu arenduspiirkonnas P15, eesmärgiga selgitada välja tuuleenergeetika arendamise võimalused ning sellest tulenev vajadus kehtiva üldplaneeringu täpsustamiseks ja täiendamiseks. Otsusele lisati lähteseisukohad detailplaneeringu koostamiseks. Koos detailplaneeringu koostamise algatamisega algatati ka detailplaneeringu elluviimisega kaasneva keskkonnamõju strateegiline hindamine (edaspidi KSH).

12. oktoobril 2016. a algatati samuti tuuleenergeetika detailplaneeringute koostamine Pärnu maakonna planeeringu tuuleenergeetika teemaplaneering arenduspiirkondades P14 ja P16. Tulenevalt asjaolust, et planeeritavad tuulikupargid asetsevad ruumiliselt lähestikku ja tegemist on eesmärgilt ja tegevuselt samasisuliste projektidega, ühildati keskkonnamõju hindamise protsessid ning viidi läbi kõigile kolmele tuulepargile ühe protsessina st läbi viidi üks KSH menetlusprotsess, mis käsitleb kõiki kolme (P14, P15, P16) detailplaneeringu ala.

Tuuleenergeetika detailplaneeringute koostamisest huvitatud isik aladel P14, P15 ja P16 on Tuulepealne Maa OÜ. Detailplaneeringute ja planeeringute elluviimisega kaasneva KSH koostaja on Hendrikson & Ko OÜ.

Tuuleelektrijaamade rajamise (planeeritud tegevuse) eesmärk on tuulest elektrienergia tootmine ja suunamine põhivõrku.

Tuuleenergeetika detailplaneeringute alal P14, P15 ja P16 ja KSH aruande eelnõu avalik väljapanek toimus 13.05-14.06.2019. a. Avaliku väljapaneku tulemuste arutelu toimus 18.06.2019. a. Täiendav nimetatud detailplaneeringute ja KSH aruande eelnõu avalik väljapanek toimus 7.10-21.10.2019. a ja täiendava avaliku väljapaneku tulemuste arutelu 22.10.2019. a.

Planeeringuala täpne asukoht ja piir alal P15 selgus detailplaneeringu KSH eelnõu koostamise käigus sõltuvalt teostatud uuringute tulemustest ja koostöös planeeringu koostamisse kaasatud isikutega. Planeeringu KSH väljatöötamise kavatsuse koostamisel oli kaalumisel P15 alale kuue tuuliku püstitamine. Hilisemate uuringute tulemusena välistati planeeritust nelja tuuliku püstitamine, kuna nendel oleks olnud ebasoodne mõju I kaitsekategooria linnuliigile- väikekonnakotkale. Ala suuruseks määrati 10,3 ha, mis asub Saarde vallas Kamali külas Kera ja Laane katastriüksustel.

Planeeringuga on määratud ehitusõigus Kera (kt 71101:004:0067) kinnistule ühe ja Laane (kt 71101:004:0038) kinnistule samuti ühe elektrituuliku püstitamiseks (st ehitusõiguses ei kajastu platside ega tehnovõrkude ja –rajatiste näitajad, mis ehitusõigusele lisanduvad). Kera ega Laane kinnistu piire ei muudeta ja katastrisse kantud pindalad vastavalt Kera kinnistul 27,13 ha ja Laane kinnistul 30,21 ha jäävad samaks. Katastriüksuse sihtotstarbena säilib mõlemal kinnistul maatulundusmaa otstarve ning territoorium planeeritud tuulikute ümbruses jääb kasutusele põllumajandusliku alana.

Kera (kt 71101:004:0067) kinnistule määratud ehitusõigusega on kinnistule planeeritud rajatise suurim lubatud ehitisealune pind 600 m², planeeritud rajatiste suurim lubatud arv on üks ja rajatise lubatud maksimaalne kõrgus olemasolevast maapinnast kuni 250 m ehk elektrituuliku absoluutkõrguseks on kuni 296,5 m merepinnast.

Laane (kt 71101:004:0038) kinnistule määratud ehitusõigusega on kinnistule planeeritud rajatise suurim lubatud ehitisealune pind 600 m², planeeritud rajatiste suurim lubatud arv on üks ja rajatise lubatud maksimaalne kõrgus olemasolevast maapinnast kuni 250 m ehk elektrituuliku absoluutkõrguseks on kuni 297,3 m merepinnast.

Mõlemad planeeritud elektrituulikud rajatakse kuni 600 m² suurusele vundamendile, mille kõrgus olemasolevast maapinnast on kavandatud kuni 3 m. Vundamendi täpne tehniline lahendus selgub tehnilise projekti koostamisel. Ühe tuuliku maksimumvõimsuseks on kavandatud 5 MW.

Planeeritud tuulikute hoonestusalade piiritlemisel lähtuti võimalikust tuuliku vundamendi asukohast.

Iga elektrituuliku rajamisel hoonestusalale tuleb arvestada järgmiste tingimustega: planeeritud hoonestusalale peab jääma tuuliku vundament ja torn; tuuliku rootori labade horisontaalprojektsioon ei tohi ulatuda üle naaberkatastriüksuse piiri.

Lisaks tuulikutele on kavandatud vajalik infrastruktuur – juurdepääsuteed, montaažiplatsid ja elektri ning side maakaabelliinid. Tuulikud ja neile vajalik infrastruktuur rajatakse Kera ja Laane kinnistule hoonestusõiguslepingu kohaselt. Ehitiste rajamisel alale, kus asuvad kuivendusdrenid või -kollektorid, tagatakse maaparandussüsteemi reguleeriva võrgu toimima jäämine. Planeeritud tuulikutele piirdeid kavandatud ei ole, kuid lubatud on montaaživäljakute teepoolne osa tõkestada tõkistega ning paigaldada juurdepääsuteele lukustatav tõkkepuu.

Vastavalt detailplaneeringu koostamisega paralleelselt koostatud KSH aruande järeldustele on planeeringus määratud järgmised leevendavad meetmed detailplaneeringu etappide kaupa koos vastutajatega planeeringu realiseerumisel:

Etapp	Meede	Tõhusus	Täitja	Kontrollija
Planeerimine	Väike-konnakotkaste elupaigakasutuse uuring selgitas välja, et ebasoodsa mõju võivad liigi jaoks kaasa tuua detailplaneeringu ala P15 tuulikud nr 9, 10, 11 ja 12 ja nende rajamisest tuleb loobuda. Samas on nende tuulikute planeerimisest loobumisel võimalik ilma ülemäärase mõju tekketa rajada tuulikud nr 13 ja 14.	Tõhus	Planeerija	Otsustaja
Ehitus	Kaitsealuste linnuliikide häirimise võimalust vähendada, vältides müra- ja vibratsiooniga seotud ehitustöid (s.t rammvaidade rammimine ja ehitusplatsil betoneerimise korral ei tohi viibida tuulepargi alal rohkem kui üks töötav auto) 1.03–30.06	Tõhus	Arendaja	Kohalik omavalitsus
Kasutus	Võimalikud meetmed selguvad linnustiku ja nahkhiirte järeelseire läbiviimisel. Kui ilmneb soovimatu keskkonnamõju tuleb seiret teostavatel ekspertidel välja tuua sobiv meetmepakett keskkonnamõju ärahoidmiseks, minimeerimiseks või kompenseerimiseks.	Tõhus	Arendaja	Kohalik omavalitsus
	Tootmisprotsesside tehnika purunemise jms avariide tagajärjel võimaliku vedelkütuste saaduste sattumist pinnasesse saab ennetada rangete ohutusnõuete ja töötajatele tööohutusnõuete tutvustamisega ning nende järgimisega. Tuulikutesse tuleb vajadusel (juhul kui tuulikutest kasutatakse õli, nt Eesti tuulikutest ca pooltes ei kasutata õli – Saksa firma Enercon tuulikud) paigaldada täiendavalt spetsiaalsed vahendid õlireostuse korral kasutamiseks. Tuulikute kui kõrgkonstruktsioonide püstitamisel ja hooldamisel on erilise tähelepanu all kõrgehitusest tulenev	Tõhus	Tuulepargi operaator	Tuulepargi operaator

	ohutustehnika, sh tuleohutus-, nõuete järgimine. Tuulikud peavad olema maandatud ja varustatud piksekaitse armatuuridega vastavalt kõrgkonstruktsioonide ohutusnõuetele. Lisaks tuleb tuulikud varustada tulekustutiga ning tagada väljakutse korral Päästeameti sissepääs tuulikusse.			
--	--	--	--	--

KSH aruande järeldest tulenevalt on määratud keskkonnaseire vajadus järgnevalt: kaitsealuste haudelinnuliikide inventuur sammuga 5 a vähemalt kahel korral pärast vastava arendusala tuulikute lõplikku või olulises osas valmimist; hukkunud lindude otsimine koos otsija tulemuslikkuse ja rõõvluskoormuse testidega kahel aastal - esimeste tuulikute tööle hakkamisele ja pargi täismahus käivitamisele järgnevatel lumevabadel perioodidel sagedusega kaks korda kuus, kusjuures seireskeemi võib seiretööde tulemuste analüüsist lähtudes täpsustada; Kanaküla väike-konnakotka püsielupaiga (KLO3001589) seire. Planeeringu kohaselt rajatakse alale kaks tuulikut. Nende tuulikute püstitamise eelselt, ehituse ajal ja vähemalt 5 a peale ehituse lõppu (tuulikute opereerimise aegselt) tuleb Kanaküla püsielupaiga kotka andmete kogumist jätkata; nahkhiirte seire. Pärast tuulepargi täismahulist valmimist tuleb teostada järeseire, mille eesmärgiks on jälgida tuulepargi rajamisele ja kasutuselevõtule järgnevaid muutusi käsitähtsate käitumises ning täpsustada võimalikku mõju liigirühmale (isendite hukkumine, vigastused jms). Järeseire põhjal on vajadusel võimalik kavandada täiendavaid leevendavaid meetmeid nahkhiirte kaitseks. Linnustiku ja nahkhiirte seirekavad tuleb kooskõlastada Keskkonnaameti ja Keskkonnaagentuuriga. Seirearuanded esitatakse Keskkonnaametile ja Keskkonnaagentuurile seire teostamise kalendriaasta lõpuks. Kui ilmneb soovimatu keskkonnamõju tuleb seire teostavatel ekspertidel välja tuua sobiv meetmepakett keskkonnamõju ärahoidmiseks, minimeerimiseks või kompenseerimiseks.

Vastavalt KSH aruandele võib globaalse ja üleriigilise keskkonnamõju kontekstis tuuleenergeetika arendamist ja seega ka tuuleenergeetika detailplaneeringu alal P15 elluviimist pidada positiivse mõjuga ettevõtmiseks. Tuuleparkide rajamine elektri tootmiseks tähendab taastuvatel energiaallikatel põhineva elektrienergia tootmise osakaalu suurendamist, mis loob eeldused fossiilsete kütuste põletamisel eralduvate kasvuhoonegaaside vähendamiseks. Eesti kontekstis annab see keskkonnasõbralikuma alternatiivi põlevkivist energia tootmisele.

Peamised keskkonnamõjud, millega tuuleparkide rajamisel arvestada, seonduvad piirkonna looduskeskkonnaga, aga ka sotsiaalsete aspektide ning inimese tervisega. Tuuleenergeetika detailplaneeringu alal P15 puhul on mitmeid aspekte käsitletud juba tuuleenergeetika teemaplaneeringu tasandil ning tööprotsessis said valituks arenduspiirkonnad, mille puhul mitmed keskkonnamõjud välistati või minimeeriti.

Mitmed detailplaneeringu elluviimisega kaasnevad mõjud on pigem neutraalse iseloomuga või marginaalselt kohalikku keskkonda mõjutavad. Näiteks taristu arendamine, töökohad, kinnisvara hind või ka mõjud kohalikule kultuuripärandile, looduskeskkonnale jne. Samas on

tuulikud maastikus domineerivad objektid, millel on selge visuaalne mõju. Piikonna inimesed peavad n-õ taluma tuulikute kohalolu, saamata reeglina tuuleenergia tootmisest tulenevaid hüvesid. Koostatud KSH tõi välja, et tuulepargi rajamisel tekkiva hüve õiglane jagamine kohaliku kogukonnaga on vajalik ja seda on ka Eestis teiste parkide puhul rakendatud. Kohaliku kogukonna toetusüsteemi rakendamine on vajalik ka tuuleenergeetika detailplaneeringu alal P15 puhul. Selle positiivne mõju avaldub inimeste heaolu parandamises, kogukondliku tegevuse toetamises jms.

Mõju inimese tervisele on seotud eeskätt tuulikute lähedal elavate inimeste ja tuulikute töötamisest tuleneva müra ja varjutamise võimaliku mõjuga. KSH raames viidi läbi müra ja varjutuse modelleerimine, sealjuures mitmele alternatiivsele arengustsenaariumile. Selgus, et kavandavate tuulikuparkide lähiümbruses on täidetud uutest tööstusettevõtetest lähtuva müra kõige rangem kehtestatud nõue – sihtväärtus uutel elamualadel – mis iseloomustab häid tingimusi elamualadel öisel ajal (40 dB). Seda ka n-õ maksimaalse käsitletud tuulikute arvu (14 tk) ja kõrguse (250 m) ning kõigi kolme pargi koosmõjul. Teiste alternatiivide (nt 9 tuulikut, väiksemad tuulikud) jne puhul on müratasemed eeldatavalt veelgi väiksemad.

Eesti seadusandluses puuduvad normid, mis käsitleks lubatud varjutamise kestust ühel hoonestusalal. Mitmel pool Euroopas (samuti USA-s ja Austraalias) loetakse vastuvõetavaks aastas kuni 30 tundi summaarset varjutamise kestust ühel hoonestusalal.

Varjutuse modelleerimise tulemused tõid välja, et maksimaalse käsitletud tuulikute arvu (14 tk) ja kõrguse (250 m) korral võivad tuulikutele lähimad eluhooned jääda 10 tundi (varjutamist/aastas) ületava ala sisse ning kahe hoone puhul võib teoreetiliselt esineda ka summaarset varjutamist rohkem kui 20 tundi aastas (nt Leemeti kinnistu (kt 71101:004:0029) eluhooned ca 1,07 km kaugusel alale P14 planeeritud tuulikute, kus tuulikute maksimumparameetrite korral võib esineda kuni 26 h varjutamist aastas). Varjutuse osas hinnati KSH aruandes kolme erinevat all-alternatiivi, millest eelistatumaks osutus vähima mõjuga alternatiiv, kui kõigi kolme DP puhul rakendatakse väiksemaid tuuliku parameetreid (kõrgus 250 m asemel kuni 205 m) ja maksimaalse tuulikute arvu (14 tk) asemel 9 tuulikut (loobutakse P15 ala neljast tuulikust ning P16 ala ühest tuulikust). Selle all-alternatiivi rajamisel jääb 10 tundi (varjutamist/aastas) ületava ala sisse ainult Leemeti kinnistu, kus võib esineda ligi 20 h varjutamist aastas.

Hinnati, et tuulikute poolt tekitatava vibratsiooni mõju ümbruskonnale sisuliselt puudub. Vibratsioon ei teki ega kandu edasi väljaspool tuuliku vundamenti.

Looduskeskkonna osas on KSH-s kokkuvõtvana välja toodud kaks peamist teemat - linnustik ja nahkhiired, kellele mõju hindamisele on enam tähelepanu pööratud. Neile loomarühmadele viidi planeeritavatel aladel läbi ka uuringud ning hinnati mõjusid läbi eksperthinnangute, kus töötati välja leevendavad meetmed ning seati soovitused seire läbiviimiseks.

Linnustiku puhul on soovitatav ebasoodsa mõju vältimiseks vältida mürarikkeid ehitustöid kaitsealuste linnuliikide pesitsusajal (1.03–30.06). Linnustikule (eeskätt väike-konnakotkas) on mõjude vältimiseks antud soovitus mitte rajada nelja tuulikut alale P15 ja ühte tuulikut alale P16.

Nahkhiirte uuring näitas, et nahkhiirte massilise hukkumise risk planeeritavates tuuleparkides on tõenäoliselt madal. Hukkumiskeskmine on mõnevõrra kõrgem alal P15, kus nahkhiirte keskmine lennuaktiivsus oli terve uuringu vältel kõige suurem. Ala asustab põhja-nahkhiir ning seda läbivad sügisrände ajal rändliigid, kes kõik kuuluvad suure või keskmise hukkumiskeskmi liikide hulka. Samas leevendab mõju nahkhiirtele P15 tuulepargis nelja tuuliku rajamisest loobumine. Nahkhiirtest tulenevaid lisameetmeid ei seatud, samas tuleb pärast tuulepargi täismahulist valmimist teostada järelseiret.

Detailplaneeringu lahendus on kooskõlas Saarde valla kõrgema taseme planeerimisdokumentidega ning arvestab planeeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande tulemustega.

Saarde Vallavolikogu 22. jaanuari 2020. a otsusega nr 2 võeti detailplaneering vastu ning kinnitati, et planeeringu koostamisel on arvesse võetud keskkonnamõju strateegilise hindamise tulemusi, detailplaneering on kooskõlas õigusaktidega ja Saarde valla ruumilise arengu eesmärkidega. Vallavolikogu oli seisukohal, et tuulikute rajamine P15 arendusalale on keskkonnamõju seisukohalt aktsepteeritav, kui võtta tarvitusele detailplaneeringus ettenähtud leevendusmeetmed.

Detailplaneeringu vastuvõtmise otsusega suunati planeering avalikule väljapanekule ajavahemikul 11.02.2020–12.03.2020. Avaliku väljapaneku ajal laekus üks seisukoht: Kaitseministeeriumilt, mis kordas asutuse kooskõlastuskirjas esitatud seisukohta detailplaneeringu alale P14 planeeritud tuulikute koordinaatide osas.

Kuna detailplaneeringu avalikustamise käigus ei laekunud ühtegi uut arvamust ning seoses eriolukorra väljakuulutamise riigis, jättis kohalik omavalitsus ära varem välja kuulutatud avaliku arutelu 18.03.2020. a.

Detailplaneeringu üle on teostatud planeerimiseaduse kohast järelevalvet ja Rahandusministeerium on 02.04.2020. a kirjaga nr 14-11/2056-2 andnud detailplaneeringule heakskiidu.

Detailplaneeringu materjalid on kättesaadavad Saarde valla veebilehel aadressil <https://saarde.kovtp.ee/tuuleenergeetika/>.

Lähtudes eeltoodust ja võttes aluseks planeerimiseaduse § 130 lõike 2 punkti 4, § 139 lõike 1, Saarde Vallavolikogu 19. juuni 2017. a määruse nr 6 „Planeerimiseaduse ja ehitusseadustiku rakendamine Saarde vallas“ § 2 punkti 1, haldusmenetluse seaduse § 4 ja § 56 lõiked 1-3 ning Saarde valla üldplaneeringu, Saarde Vallavolikogu

o t s u s t a b:

1. Kehtestada **Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneering alal P15.**
2. Saarde Vallavalitsusel sõlmida hiljemalt enne tuulikupargile ehitusloa või arendaja vahetumisel kasutusloa väljastamist koostööleping detailplaneeringu elluviimisel tuulikupargi tegevusest puudutatud kohaliku kogukonna toetamise tagamiseks.

3. Otsus jõustub teatavakstegemisest.
4. Otsuse peale võib esitada Saarde Vallavolikogule vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsusest teadasaamise päevast või päevast, millal oleks pidanud otsusest teada saama, või esitama kaebuse Tallinna Halduskohtu Pärnu kohtumajale halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras.

Kadri-Aija Viik
volikogu esimees

Detailplaneeringu kehtestamise teade

Avaldamise algus: 23.04.2020

Avaldamise lõpp: tähtajatu

Saarde Vallavalitsus avaldab teadaande [planeerimisest \(PlanS\) § 139 lõike 3](#) alusel.

Saarde Vallavalitsus teatab, et Saarde Vallavolikogu 15.04.2020 otsusega nr 17 kehtestati Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneering alal P15.

Detailplaneeringu eesmärgiks on rajada tuulikupargid Pärnu maakonna tuuleenergeetika teemaplaneeringus elektrituulikute rajamiseks sobivaks arendusalaks loetud arendusalal P15.

Planeeringuala P15 pindalaga ca 10,3 ha hõlmab Saarde vallas Kamali külas kahte maaüksust: Kera (71101:004:0067) ja Laane (71101:004:0038). Detailplaneeringuga antakse ehitusõigus planeeringualale kahe elektrituuliku püstitamiseks.

Planeeringuala asub maatulundusmaa sihtotstarbega maal, kus ei asu elamuid ega toimu muud arendustegevust. Detailplaneeringuga antakse ehitusõigus planeeringualale elektrituulikute püstitamiseks ning tuulikute teenindamiseks vajaliku taristu rajamiseks. Ühe tuuliku maksimumvõimsuseks on kavandatud 5 MW.

Paralleelselt detailplaneeringuga koostati keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne (KSH), mis kajastab eeldatavalt kaasneda võimald mõjusid ning mõju looduskeskkonnale.

Saarde Vallavolikogu otsusega, detailplaneeringu ja KSH aruande materjalidega saab tutvuda Saarde Vallavalitsuses Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme, Pärnu maakond ning Saarde valla veebilehel <https://saarde.kovtp.ee/tuuleenergeetika>

Dokumendid

- [Saarde Vallavolikogu otsus](#)

Saarde Vallavalitsus
Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme, Saarde, Pärnumaa
Telefon: 4490135
E-post: INFO@SAARDE.EE

Teadaande avaldaja kontaktandmed:
referent-dokumendihaldur Mari Treial
Telefon: 449 0138
E-post: mari.treial@saarde.ee

Teadaande number 1600812

Saarde Vallavolikogus

15. aprillil 2020. a istungil

- otsusega nr 15 otsustati mitte algatada kohaliku omavalitsuse eriplaneeringut ja keskkonnamõju strateegilist hindamist Metsamaahalduse Aktsiaseltsi poolt 14. veebruaril 2020. a esitatud taotluse alusel. Otsustati kaasata Metsamaahalduse Aktsiaselts kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu menetluse isikuna, kellel on põhjendatud huvi Saarde Vallavolikogu

- 17. märtsil 2020. a otsusega nr 11 „Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“ algatatud kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu koostamise, sh eelvaliku tegemise, ja samuti planeeringu elluviimise vastu;
- otsusega nr 16 kehtestati Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneering alal P14;
- otsusega nr 17 kehtestati

Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneering alal P15;

- otsusega nr 18 kehtestati Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneering alal P16;
- määrusega nr 10 muudeti Saarde Vallavolikogu 28. novembri 2018. a määrust nr 34 „Vanemate poolt kaetava osa määra kinnitamine Saarde valla koolieelsetes lasteasutustes“.

Külliki Kõiver
vallasekretär

Saarde Vallavalitsuse istungitel

17. märtsil 2020. a

- kinnitati ja väljastati projekteerimistingimused üksik-elamu ehitusprojekti koostamiseks aadressil Undi, Sigaste küla, Saarde vald, Pärnu maakond;
- võeti vastu korraldus sotsiaalhoolekande küsimuses;
- kinnitati 2020. a märtsikuus juubelitoetuse väljamaksmine kogusummas 300 eurot.

24. märtsil 2020. a

- kinnitati 2020. a aprillikuus juubelitoetuse väljamaksmine kogusummas 250 eurot;
- anti nõusolek Pärnu maakonnas Saarde vallas Veehikse külas asuva Uue-Loigu katastrirajooni jagamiseks ja määrati Uue-Loigu katastrirajooni jagamisel tekkivate katastrirajoonide lähiaadressid, sihtotstarbed ja aadressid;
- kinnitati Saarde vallale kuuluvate Pärnu maakonnas Saarde vallas Kilingi-Nõmme linnas Eha tn 1a hoonestamata kinnistu ja Pärnu maakonnas Saarde vallas Kilingi-Nõmme linnas Eha tn 1b hoonestamata kinnistu võõrandamiseks korraldatud avaliku kirjaliku enampkumise tulemused ja kinnitati enampkumise võitjaks pakkumise kogusummas 7200 eurot;
- pikendati Mittertulundusühing Arendus- ja Innovatsioonikeskus Livoniale tasuta kasutusse antud Pärnu maakonnas Saarde vallas Kilingi-Nõmme linnas asuva Sambla tn 11 kinnistu kasutamise tahtaega kuni 01. septembrini 2026. a;
- võeti vastu korraldused sotsiaalhoolekande küsimustes.

31. märtsil 2020. a

- anti nõusolek Pärnu maakonnas Saarde vallas Lõdja külas asuva Vahemetsa katastrirajooni jagamiseks ja määrati katastrirajooni jagamisel tekkivate katastrirajoonide lähiaadressid, sihtotstarbed ja aadressid;
- anti nõusolek Pärnu maakonnas Saarde vallas Veehikse külas asuva Ridaelamu tee 11 katastrirajooni jagamiseks ja määrati katastrirajooni jagamisel

- misel tekkivate katastrirajoonide lähiaadressid, sihtotstarbed ja aadressid;
- otsustati soodustuste võimaldamine olmejäätmeveol;
- väljastati ehitusluba abihoone (garaaž) püstitamiseks aadressil Valga mnt 15, Allikukivi küla, Saarde vald, Pärnu maakond;
- väljastati ehitusluba abihoone (saun) püstitamiseks aadressil Valga mnt 15, Allikukivi küla, Saarde vald, Pärnu maakond;
- väljastati ehitusluba osahüüang Arcus Projektilauda osaliseks lammutamiseks ja ümberhitamiseks laohooneks aadressil Kistiku, Kaldla küla, Saarde vald, Pärnu maakond;
- võeti vastu korraldused sotsiaalhoolekande küsimustes;
- otsustati sulgeda ajutiselt Tali Lasteaed ajavahemikus 06. aprillist kuni 17. aprillini 2020. a.

07. aprillil 2020. a

- anti nõusolek Pärnu maakonnas Saarde vallas Ilvese külas asuva Lõdja metskond 1 katastrirajooni jagamiseks ja määrati Lõdja metskond 1 katastrirajooni jagamisel tekkivate katastrirajoonide lähiaadressid, sihtotstarbed ja aadressid;
- võeti vastu korraldused sotsiaalhoolekande küsimustes;
- kinnitati ja väljastati projekteerimistingimused Metsamaahalduse Aktsiaseltsile ja Smartecon OÜ-le 150kW päikeseelektrijaama ehitusprojekti koostamiseks aadressil Suur-Jänese, Kamali küla, Saarde vald, Pärnu maakond;
- anti tegevusluba Pärnu Spordikoolile projektlagri korraldamiseks ajavahemikus 14.19.07.2020 a Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis Sambla tn 18, Kilingi-Nõmme linn;
- anti tegevusluba sulgalliklubi Triton projektlagri korraldamiseks ajavahemikus 05.-26.08.2020. a Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis Sambla tn 18, Kilingi-Nõmme linn;
- kuulutati välja riigihange

- „Mustkatete rajamine ja korduspindamine Saarde valla teedel 2020“ liht Hankemenetlusena ja kinnitati riigihange alusdokumendid. Pakkumuse hindamise kriteeriumiks määrati madalaim hind, hange korraldamise eest vastutavaks isikuks määrati abivallavanem Külli Karu. Riigihange alusdokumendid on kättesaadavad elektrooniliselt riigihange registris;
- eraldati Saarde valla 2020. a eelarvest kultuuri-, spordi- ja külaliskumise sihtotstarbeline mittetulundusotstarbeline toetus esitatud taotlustes toodud tegevuste läbiviimiseks;
- kinnitati Saarde Vallavalitsuse hallatavates raamatukogudes isikuandmete töötlemise kord;
- kinnitati Saarde Vallavalitsuse hallatavates raamatukogudes kogude komplekteerimise põhimõtteid.

14. aprillil 2020. a

- kinnitati ja väljastati projekteerimistingimused elamu ja kõrvalhoone ehitusprojekti koostamiseks aadressil Põlvälja, Kaldla küla, Saarde vald, Pärnumaa;
- väljastati ehitusluba OÜ-le Arriva ja Proff Praktik OÜ-le tiigi ja tuletõrje veevõtkohta rajamiseks aadressil Kurmi, Kanaküla, Saarde vald, Pärnumaa;
- väljastati ehitusluba puurkaevu rajamiseks aadressil Aru, Ilvese küla, Saarde vald, Pärnumaa;
- võeti vastu korraldus sotsiaalhoolekande küsimuses;
- kuulutati välja ja kinnitati riigihange „Surju Põhikooli fassaadide ja katuse remont“ (viitenumber 222242) alusdokumendid ja otsustati see läbi viia liht Hankemenetlusena. Pakkumuse hindamise kriteeriumiks määrati madalaim hind, hange korraldamise eest vastutavaks isikuks määrati abivallavanem Külli Karu. Riigihange alusdokumendid on kättesaadavad elektrooniliselt riigihange registris.

Külliki Kõiver
vallasekretär

Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringute aladel P14, P15, P16 kehtestamine

Saarde Vallavalitsus teatab, et Saarde Vallavolikogu 15.04.2020 otsustega nr 16, 17 ja 18 kehtestati Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringud aladel P14, P15, P16.

Detailplaneeringute eesmärgiks on rajada tuulikupargid Pärnu maakonna tuuleenergeetika teemaplaneeringus elektrituulikute rajamiseks sobivateks arendusala-adeks loetud arendusaladel P14, P15 ja P16.

Planeeringuala P14 pindalaga ca 13 ha hõlmab Saarde vallas Kamali külas kolme maaüksust: Kurmi-Merdi (71101.002.0032), Kurmi-Hansu (71101.004.0144) ja Tihe-metsa metskond 5 (71101.001.0379). Detailplaneeringuga antakse ehitusõigus planeeringualale kolme elektrituuliku püstitamiseks.

Planeeringuala P15 pindalaga ca 10,3 ha hõlmab Saarde vallas Kamali külas kahte maaüksust: Kera (71101.004.0067) ja Laane (71101.004.0038). Detailplaneeringuga antakse ehitusõigus planeeringualale kahe elektrituuliku püstitamiseks.

Planeeringuala P16 pindalaga ca 36 ha hõlmab Saarde vallas Tõlla

PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE JA INFORMATSIOONI AMET

Aeg on valmistuda pindalatoetuste taotlemiseks

Pindalatoetuste taotlemine algab e-PRIA vahendusel 2. mail

Tehke volitused juba varakult!

Kui taotluse esitab e-PRIA taotleja esindaja, on oluline, et talle on antud volitus. Eriolukorra tingimustes võib volituste andmine võtta arvatust kauem aega (post liigub aeglasemalt, teenindusbürood on kinni jne), mistõttu soovime hakata sellega tegelema kohe. Volituse saab vormistada e-PRIAS või soovituslikul vormil, mis on kättesaadav veebilehel www.pria.ee a Registrid a Kliendiregister a Esindusõigused ja volitused.

Erakorralisest seisukorrast tingituna, saab erandina (juhuil kui ei ole võimalik volitusi anda PRIA iseteeninduskeskkonnas, digitaalselt allkirjastatult või paberil) volitusi pindalatoetuste taotluste esitamiseks anda ka telefoni teel. Selleks palume helistada registre osakonna infotelefonile 731 2311.

Küürustage põllumassivide piiridega seotud avalduste esitamiseks!

Uutest maadest ja olemasolevate põllumassivide ning säilitatavate maastikuelementide piiride muudatustest saab PRIAt kõige mugavamalt teavitada **värskest valminud e-PRIA teenuse „Põllumassivide muudatused“** (leitav e-PRIA -> Valdused -> Põllumassivide muudatused) kaudu.

Lisandunud on võimalus vaadata endaga seotud põllumassivide registri seis ühtses nimekirjas, kus on kõik viimase taotlussaasta taotlused olnud ja hiljem registrisse lisatud põllumassivide koos.

Toetused ja muudatused 2020

Tanavu saab 2-21. mail ning seajärel hilinenult 22. mail ning juunini taotleda samasuguseid pindalatoetusi, maaelu arengukava loomatootusi ja üleminekutoetusi nagu eelmisel aastal. Põhjalik info tingimuste ja oluliste muudatuste kohta veebilehel www.pria.ee (Toetused -> Põllud ja metsandus). Toetuste ja e-PRIA kasutamise kohta saab abi küsida PRIA pindala- ja loomatootuste infotelefonil 737 7679 või pöörduda Maaelu Edendamise Sihtasutuse nõuandeteenistuse poole. Täpsemat infot leiab nende kodulehelt aadressil www.pikk.ee/teenused-ja-tooted/e-pria-kasutamise-juhendamine-2020-a/.

Edukas taotlemist!

Tiia Tamm-Suik
Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet

KILINGI-NÕMME POSTKONTOR

1.05-10.05.2020 suletud

11.05-31.05 E ja K 9:00-17:00;

T, N, R, L, P suletud.

PÄÄSTEAMET

Saarde Vallavalitsus
info@saarde.ee

Teie 24.04.2020 nr 7-7/481-14

Meie 08.05.2020 nr 7.2-3.4/943-4

**Saarde valla tuuleenergeetika
detailplaneeringute
kehtestamine aladel p14, p15, p16**

Austatud Eiko Tammist

Päästeameti Lääne päästekeskus teeb ettepaneku lisada planeeringu kehtestamise otsusele alljärgnev klausel:

Projekteerimise käigus tuleb lahendada tuletõrje veevarustus, mille käigus koostöös Päästeametiga määratakse veevõtukohtade asukohad ja veekogused.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Margo Kubjas
Ohutusjärelvalve büroo
nõunik
Lääne päästekeskus

Margo Kubjas
+372 4549762
margo.kubjas@rescue.ee

Lääne päästekeskus / Pikk 20a / 80013 Pärnu / 444 7800 / laane@rescue.ee / www.paasteamet.ee /
Registrikood 70000585

SAARDE VALLAVALITSUS

Päästeamet
Margo Kubjas
margo.kubjas@rescue.ee

Teie 08.05.2020 nr 7.2-3.4/943-4
Meie 13.05.2020 nr 7-7/481-16

Saarde valla tuuleenergeetika detailplaneeringute kehtestamine aladel P14, P15, P16

Saarde Vallavalitsus kaalus Teie ettepanekut täiendada planeeringu kehtestamise otsust. Kehtestamise otsuse muutmine ei ole tagantjärele otstarbekas.

Saarde Vallavalitsus kaasab Päästeameti Lääne päästeskuse elektrituulikute rajamiseks sobivatele arendusaladele P14, P15 ja P16 projekteerimise protsessi, lahendamaks projekteerimise käigus tuulikuparkide tuletõrje veevarustus. Koostöös Päästeametiga määratakse veevõtukohtade asukohad ja veekogused.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Eiko Tammist
vallavanem

Martti Rooden 449 0139
martti.rooden@saarde.ee

Nõmme 22
Kilingi-Nõmme
86304 Pärnumaa

Telefon 449 0135
info@saarde.ee
<http://saarde.kovtp.ee>

Reg nr 75033454
EE972200221011807958
Swedbank